

KARTLEGGING AV FORELDRESTØTTENDE ARBEID I REGI AV FRIVILLIG SEKTOR OG TROSSAMFUNN

Gjennomført av Rambøll
på oppdrag for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Mai 2022

KARTLEGGING AV FORELDRESTØTTENDE ARBEID I REGI AV FRIVILLIG SEKTOR OG TROSSAMFUNN

Oppdragsnavn **Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)**

Dokument type **Rapport**

Utført av **Rambøll**

Dato **Mai 2022**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	INNLEDNING	4
1.1	FORMÅL MED KARTLEGGINGEN	4
1.2	BAKGRUNN FOR OPPDRAGET	5
2.	METODISK TILNÆRMING	7
2.1	KVANTITATIV DATAINNSAMLING	7
2.2	MÅLGRUPPE OG UTVALG	7
2.2.1	STATISTIKKINNHEENTING, ANALYSE OG FRAFALLSVURDERING	10
2.3	KVALITATIV DATAINNSAMLING	12
3.	OMFANG AV FORELDRESTØTTENDE ARBEID	14
3.1	OMFANG AV FORELDRESTØTTENDE ARBEID	14
3.2	TYPEN FORELDRESTØTTENDE ARBEID	20
3.2.1	UFORMELLE OG/ELLER SPONTANE SAMTALER	24
3.2.2	ÅPNE MØTEPLASSER	25
3.2.3	DIGITALE ARRANGEMENTER, KURS ELLER SAMTALER	26
3.2.4	TEMAKVELDER/INFORMASJONSKVELDER	27
3.2.5	ANDRE TYPER FORELDRESTØTTENDE AKTIVITETER	28
3.3	MÅLGRUPPER FOR FORELDRESTØTTENDE ARBEID	31
3.3.1	KONTAKT MED FORELDRE I EN VANSKELIG SITUASJON	32
3.3.2	BARN/UNGE SOM EN DEL AV MÅLGRUPPEN	34
4.	ORGANISERING OG KOMPETANSE	35
4.1	ORGANISERING OG UTØVELSE AV FORELDRESTØTTENDE TILTAK	35
4.2	VURDERING AV EGEN KOMPETANSE	39
4.3	REKRUTTERING OG SYNLIGGJØRING AV TILTAK	45
4.4	KJENNSKAP OG SAMARBEID MED ANDRE AKTØRER	51
4.5	ØKONOMI, DRIFTSUTGIFTER OG INNTEKTSKILDER	56
4.6	OM TILSKUDDSDORDNINGEN	58
5.	FORUTSETNINGER OG BARRIERER	63
5.1	FORUTSETNINGER	64
5.2	BARRIERER	71
5.3	RESSURSER ELLER STØTTE FRA NORSKE MYNDIGHETER	80
6.	OM UTVALGET	86

Sammendrag

Frivillige organisasjoner og trossamfunn spiller en verdifull og viktig rolle i arbeidet med å hjelpe og støtte foreldre. Både de gjengse foreldre som ikke behøver særskilt støtte i utgangspunktet, men også dem som har behov for støtte, hjelp eller veiledning i kraft av at de har utfordringer knyttet til foreldrerollen, omsorgsansvar eller generelle levekårsutfordringer. For mange foreldre kan det av ulike grunner være vanskelig å be om støtte. For noen kan være knyttet skam rundt det å trenge hjelp, noen har ikke tilstrekkelig tillit til myndighetsinstanser, mens andre kan ha utfordringer med å erkjenne at de behøver støtte og er avhengig av en trygg tillitsrelasjon for å ta imot hjelp. Frivillig sektor og trossamfunn kan i denne sammenheng være arenaer som gjør det lettere å etablere tillit og komme i kontakt med foreldre som behøver ekstra støtte, hjelp eller veiledning. Formålet med det foreldrestøttende arbeidet er at det kan styrke foreldre i foreldrerollen og gjøre dem mer rustet til å håndtere eventuelle vanskelige situasjoner som de står i. Frivillige organisasjoner, ideelle organisasjoner og trossamfunn er uvurderlige bidragsytere som bidrar til å dekke støttetilbud til foreldre som kommuner eller andre aktører kan ha vanskeligheter med å nå og få kjennskap til – og i siste instans hjelpe dem til å bli bedre omsorgspersoner for sine barn.

Resultatene fra den kvantitative kartleggingen viser at litt over halvparten (52 %) av organisasjonene har foreldrestøttende arbeid. 20 % oppgir at de *ofte* har foreldrestøttende arbeid, mens 32 % oppgir at de har foreldrestøttende arbeid *av og til*. På den andre siden oppgir 43 % at de ikke har foreldrestøttende arbeid. Trossamfunn (81 %) har den høyeste andelen som utøver foreldrestøttende arbeid *ofte* eller *av og til*, etterfulgt av ideelle organisasjoner (56 %) og frivillige organisasjoner (45 %).

De vanligste tiltakene blant organisasjonene er universelle tiltak. Denne typen tiltak er gjerne gruppeorienterte og har en bred målgruppe. De kan nå ut til mange mennesker, som alle foreldre kan delta i. Over halvparten av organisasjonene svarer at de tilbyr åpne møteplasser (57 %) og uformelle/spontane samtaler (54 %). 4 av 10 tilbyr fysiske arrangementer, kurs eller organisert veiledning (39 %), mens rundt en tredjedel arrangerer temakvelder/informasjonskvelder (32 %). Blant dem som har svart at de har uformelle og/eller spontane samtaler som bidrar til å

hjelpe eller støtte foreldre, har 80 % svart at samtalen er med begge foreldre og 64 % at de er med barn/ungdom. 32 % har samtale med bare mor og 29 % med bare far.

Den kvantitative undersøkelsen viser at 6 av 10 har alle typer familier / foreldre / foresatte som sin målgruppe (63 %). 37 % av organisasjonene oppgir at de både er i kontakt med foreldre og barn. Noen organisasjoner utøver selektive og indikative tiltak som er rettet mot foreldre som har særskilt behov for støtte eller er i en risikosone. Kartleggingen viser at en lavere andel har foreldre i en vanskelig situasjon (16 %), foreldre med minoritetsbakgrunn (15 %) eller foreldre med barn med særskilte behov (12 %) som sine målgrupper.

Resultatene viser at flere grupper bidrar inn i arbeidet om å støtte foreldre. De frivillige utgjør likevel en viktig del av arbeidet som gjøres. Både blant frivillige/ideelle organisasjoner (63 %) og trossamfunn (75 %) er det frivillige som gjør størsteparten av det foreldrestøttende arbeidet.

Både formell og uformell kompetanse og kunnskap er viktig for foreldrestøttende arbeid, som også blir tydelig fremhevet i de kvalitative intervjuene. I den kvantitative kartleggingen viser resultatene at de som hjelper eller støtter foreldre oftest har kompetanse gjennom erfaring fra arbeidet (57 %). I underkant av halvparten har svart at de har sosiale egenskaper og/eller kulturell forståelse som gir dem kompetanse (45 %). En tredjedel svart at dem som jobber med foreldrestøtte har formell utdanning som er faglig relevant i foreldrestøttende arbeid (34 %).

Markedsføring, synliggjøring av tilbud og rekruttering er viktig for å kunne hjelpe foreldre som trenger det. Undersøkelsen viser at det er noe splittet i hvor mye organisasjoner jobber systematisk med informasjonsarbeid ut mot medlemmer, hvor 42 % har svart at de er enig i at de gjør dette, mens 28 % er uenig. Det er likevel mange som markedsfører tilbudene sine. 74 % bruker sosiale medier til å synliggjøre tilbudene eller arrangementene sine, etterfulgt av direkte kontakt med medlemmer (65 %) og hjemmesidene på internett (65 %).

Samarbeid med andre aktører kan være viktig i arbeidet. Overordnet viser kartleggingen at 6 av 10 organisasjoner og trossamfunn samarbeider med andre aktører om foreldrestøttende tilbud (61 %). 10 % har svart at de samarbeider ofte, mens 51 % at de samarbeider av og til. Litt over en fjerdedel (26 %) samarbeider aldri med andre aktører om foreldrestøttende tilbud.

Kjennskap til Bufdir sin tilskuddsordning er lav, da kun 5 % har svart at de kjenner godt eller kjenner svært godt til ordningen. 3 av 10 hadde hørt om eller kjente noe til tilskuddsordningen. 6 av 10 organisasjoner svarte imidlertid at de ikke kjente til tilskuddsordningen i det hele tatt (61 %).

Økonomi og finansiering, at foreldre er åpne om at de trenger hjelp eller støtte og tilgang til faste lokaler står frem som de tingene som er «svært viktig» for å kunne hjelpe eller støtte foreldre i undersøkelsen. Også måten man samarbeider internt, kompetanse og antall frivillige er viktige faktorer som spiller inn på utformingen, kvaliteten og utbredelsen av tilbudene. I de kvalitative dybdeintervjuene identifiseres syv faktorer som fungerer som viktige forutsetninger og barrierer for arbeidet: utformingen av tilbudet, økonomi og finansiering, kapasitet hos frivillige og ansatte, egenskaper ved frivillige og andre utøvere av foreldrestøtte, samarbeid med andre aktører, kompetanse og kunnskap, og relasjoner til – og holdninger blant – foreldre.

Mange organisasjoner som har foreldrestøttende arbeid er interessert i ressurser fra norske myndigheter. 40 % er interessert i kursing og foredrag, etterfulgt av informasjon om kommunale møteplasser eller tiltak for foreldre og barn (37 %), undervisningsmateriell og veiledere (36 %) og felles dialog- og samarbeidsarenaer mellom ulike aktører (34 %).

1

1. INNLEDNING

1.1 Formål med kartleggingen

Rambøll har på oppdrag for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomført en kartlegging av det foreldrestøttende arbeidet som gjøres i regi av frivillig sektor og trossamfunn i Norge.

I forkant av kartleggingen hadde Bufdir et behov for mer og bedre kunnskap om foreldrestøttende arbeid i frivillige organisasjoner og trossamfunn. Behovet innebærer både breddekunnskap om omfang, typer tilbud, målgrupper og kompetanse, men også dybdekunnskap om hvordan arbeidet foregår, med hensyn til samarbeid, kunnskapsvektlegging, ressurser, rekruttering, finansiering, med mer. Dataene i denne kartlegging har som hensikt å utgjøre et grunnlag for oppfølging av regjeringens foreldrestøttestrategi og dens intensjon om å styrke og videreutvikle det foreldrestøttende arbeidet i frivillig sektor og trossamfunn.

Kartleggingen favner bredt tematisk, og skal undersøkes i både frivillig sektor og trossamfunn innenfor og utenfor Den Norske Kirke. Kunnskapen som har blitt generert er samlet inn gjennom en metodetrianglerende tilnærming, i første omgang en kvantitativ populasjonsundersøkelse, etterfulgt av kvalitative caseintervjuer med utvalgte organisasjoner og trossamfunn.

I kartleggingen har formålet vært å hente inn mer informasjon og innsikt fordelt på tre sentrale analysetemaer, illustrert i figuren nedenfor

Figur 1. Sentrale analysetemaer for kartleggingen

Analyssetema 1 fokuserer primært på *omfang*. I kraft av regjeringens strategi har det vært en styrket innsats på nasjonalt nivå knyttet til foreldrestøtte. Det er derfor behov for mer kunnskap om utbredelsen av arbeidet. Dette innebærer å kartlegge hvor stor andel av frivillige organisasjoner og trossamfunn som har en eller annen form for foreldrestøttende arbeid, hvilke typer (uformelt eller formelt) arbeid som gjøres og hvilket forebyggingsnivå (universelt, selektivt, indikativt) det bygger

på, hvilke målgrupper som det foreldrestøttende arbeidet retter seg mot, hvilken form og størrelse det konkrete arbeidet tar (herunder kjønnsdimensjonen i arbeidet), m.m. Resultatene fra dette analysetemaet vil gi et prosentanslag på hvor mange organisasjoner og trossamfunn som har foreldrestøttende arbeid, og hva som kjennetegner disse basert på sentrale bakgrunnsvariabler (herunder virksomhetstype, geografi, organisasjonsstørrelse og årlige driftsutgifter).

Analyssetema 2 gir innsikt i det foreldrestøttende arbeidets organisering og kompetansebilde. Dette temaet dekker en rekke ulike spørsmål som dreier seg om både organisasjonens *interne* funksjoner, men også hvordan de *eksternt* strukturerer arbeidet og når ut til målgruppene sine. Det vil være aktuelt å se på ulike grader av formell og uformell rekruttering og kontaktpunkter, samarbeid med andre tilsvarende organisasjoner og/eller offentlige myndigheter og finansiering av tilbudene. I tillegg vil kunnskaps- og kompetansebilde stå sentralt, hvor vi undersøker hvordan kunnskap er organisert internt, hvilket nivå det ligger på (både formalisert og uformalisert kompetanse), og om det er behov for økt kunnskap på feltet.

Analyssetema 3 har som formål å bevege seg *dypere* inn i tematikken og få en *bedre forståelse* av hvordan arbeidet foregår. I dette temaet inkluderes spørsmålet om hvordan myndighetene og kommuner kan jobbe for å styrke det foreldrestøttende arbeidet. Det foregående spørsmålet er fulgt opp med hvilke behov for støtte organisasjonene har fra myndighetene, for eksempelvis undervisningsmateriell eller kursing. Dette analysetemaet tar spesifikt for seg hvilke forutsetninger som er viktig for å utøve foreldrestøttende arbeid, samt barrierer som kan gjøre arbeidet krevende.

1.2 Bakgrunn for oppdraget

Om foreldrestøttende arbeid

Trygge foreldre bidrar til oppvekstrammer preget av omsorg, trygghet og kjærlighet. Når omsorgsgivere er sikre og kompetente, øker sjansen for at barn utvikler selvtillit, et naturlig følelsesliv, en bedre evne til å takle motgang, og sosiale ferdigheter. Derimot kan barndom preget av stress og utrygghet ha negative konsekvenser på utvikling og psykisk helse.¹

Det finnes mange familier som trenger og/eller har behov for veiledning, råd og støtte i forbindelse med mindre eller større familie-, samlivs-, eller andre omsorgsutfordringer. Dette kan være utfordringer som påvirker barns oppvekstsvilkår og livskvalitet, i tillegg til deres fysiske og mentale helse. Foreldrestøttende arbeid innebærer i praksis *alle typer støtte som kan bistå og styrke foreldre i foreldrerollen*. Foreldrestøtte handler derfor om å styrke foreldre i foreldrerollen til det beste for barna og deres oppvekst. Hensikten med foreldrestøtte er å styrke relasjonen mellom foreldrene, mellom foreldrene og barna, og endelig styrke omsorgsbetingelsene for barns oppvekst.²

Tre nivåer av foreldrestøttende arbeid

Foreldrestøttende arbeid kan kategoriseres inn i tre forebyggingsnivåer.³ For det første, har man *universelle tiltak*. Disse er gjerne gruppeorienterte og har en bred målgruppe. Type universelle tiltak kan være eksempelvis informasjons- eller undervisningsmateriell. Denne typen tiltak kan nå ut til mange mennesker og komme hele befolkningen til gode. For det andre, har man *selektive tiltak*. Disse rettes mot grupper som lever med miljø- og/eller individbaserte risikofaktorer. Tiltakene rettes oftest mot foreldre der barna er i risiko for en uheldig utvikling eller ulike typer vansker

¹ Barne- og likestillingsdepartementet. (2018). Trygge foreldre – trygge barn Regjeringens strategi for foreldrestøtte (2018–2021).

² [Hva er foreldrestøtte? \(bufdir.no\)](#)

³ Bråten, B & Sønsterudbråten, S. (2016). Foreldreveiledning – virker det? En kunnskapsstatus. Fafo-rapport 2016:29.

sosialt, psykisk, fysisk, eller står i fare for å utsettes for omsorgssvikt. Endelig har man *indikative tiltak*. Dette er tiltak som tilbys barn og foreldre der risikofaktorene er observert og har vedvart over tid. Indikative tiltak er ofte synonymt med behandlingstiltak. Tiltakene settes ofte inn der barn allerede har utviklet et høyt symptomnivå, der familien lever med sammensatte utfordringer. Slike utfordringer er som oftest knyttet til atferdsproblemer, rus, psykisk helse, vold, overgrep eller omsorgssvikt. Tiltakene kan rette seg mot familier der barna har nedsatt funksjonsevne, kroniske eller somatiske sykdommer, eller det foreligger risiko for uheldig utvikling.

Foreldrestøttende arbeid i frivillig sektor og trossamfunn

Det kan imidlertid være store forskjeller i kvalitet og utbredelse av tilbudene. Formen, innholdet og størrelsen på tilbudene kan variere, og kan foregå i offentlig, frivillig og privat regi. Folkestad mfl. skiller mellom formelt og uformelt frivillig arbeid. *Formelt frivillig arbeid* er gjerne knyttet til organisasjoner, hvor foreldrestøtte eksempelvis kan være i form av spesialtilpasset veiledning, kunnskapsbaserte råd, kurs og programmer. *Uformelt frivillig arbeid* på sin side skjer som oftest utenfor organisasjoner, direkte mellom personer.⁴ Denne typen foreldrestøtte kan eksempelvis være støtte fra uformelle nettverk, slik som åpne møteplasser eller fortrolig rådgivning i tillitsbaserte relasjoner, som blant annet kan være tilfellet i mange livssyns- og trossamfunn.

Kommunen har det overordnede ansvaret for at det finnes tilgjengelige foreldrestøttetiltak på alle forebyggingsnivåer, og har også ansvar for å sikre samarbeid mellom ulike aktører. Samtidig tyder forskning på at frivillige organisasjoner og trossamfunn i mange tilfeller når lettere frem til målgruppen enn offentlige instanser (Bredal & Vislie 2017)⁵, og bidrar dermed med en viktig merverdi til det foreldrestøttende arbeidet som gjøres i offentlig sektor.

I 2018 lanserte Regjeringen deres strategi ved navn «*Trygge foreldre – trygge barn*».⁶ Regjeringens strategi for foreldrestøtte (2018-2021)». Strategien skal være et viktig bidrag i utviklingen av likeverdige og kvalitetssikker foreldrestøtte. Målet med strategien er å styrke foreldre gjennom ulike former for foreldrestøtte, og på den måten bidra til at foreldre blir gode omsorgspersoner for sine barn. Strategien i sin helhet har totalt seks innsatsområder, med til sammen 34 tiltak. Et av innsatsområdene i strategien å bidra til en sterk frivillig sektor. Som et ledd i oppfølgingen av dette, fikk Bufdir mandat til å etablere et forum for dialog med frivillige aktører som driver foreldrestøttearbeid. Videre har direktoratet fått i oppgave å vurdere hvordan foreldrestøttende tilbud i regi av frivillige organisasjoner kan videreutvikles til å omfatte flere målgrupper og spres til større deler av landet. I tillegg har Bufdir siden 2014 forvaltet en tilskuddsordning der kommuner kan søke om midler til foreldrestøttende tiltak, som i 2021 ble utvidet til å også gjelde frivillige organisasjoner som kan søke om midler til foreldrestøtte i samarbeid med kommunene.

På bakgrunn av dette har Bufdir behov for bedre kunnskap om det foreldrestøttendearbeidet som gjøres i frivillig sektor og trossamfunn. Kunnskapen som frembringes skal utgjøre et grunnlag for oppfølging av regjeringens foreldrestøttestrategi og dens intensjon om å styrke og videreutvikle det foreldrestøttende arbeidet i frivillig sektor og trossamfunn.

⁴ Folkestad, B., Fladmoe, A., Sivesind, K. H. & Eimhjellen, I. (2018). «*Endringer i frivillig innsats. Norge i et skandinavisk perspektiv*». Rapport 2017:10. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Hentet 20.05.2019 fra <http://hdl.handle.net/11250/2479236>.

⁵ Bredal, A. og Vislie, C. (2017) «Familierettete tjenester i et flerkulturelt samfunn – Erfaringer fra familievernet og andre hjelpeinstanser». NOVA. Hentet fra: https://www.bufdir.no/globalassets/global/Familierettete_tjenester_i_et_flerkulturelt_samfunn.pdf

⁶ Barne- og likestillingsdepartementet. (2018) «*Trygge foreldre - trygge barn. Regjeringens strategi for foreldrestøtte (2018-2021)*».

2

2. METODISK TILNÆRMING

2.1 Kvantitativ datainnsamling

Metode og gjennomføring

Dataene i denne undersøkelsen er samlet inn gjennom en webundersøkelse rettet mot alle kommuner i hele landet. En webundersøkelse ble vurdert som den mest hensiktsmessige metoden, av hensyn til tilgjengelig kontaktinformasjon og for å gi respondentene fleksibilitet i hvordan og når de ønsket å gjennomføre undersøkelsen.

Spørreskjemaet ble utformet i samarbeid med Bufdir og gjennomgikk flere runder med kvalitetssikring. I forkant av datainnsamlingen ble spørreskjemaet pilotert muntlig med utvalgte i målgruppen, og deretter sendt ut til alle i bruttoutvalget.

Datainnsamlingen ble utført i perioden 21. februar til 4. april 2022. Totalt har vi mottatt 1721 svar i undersøkelsen. Bruttoutvalget i undersøkelsen var 11 439 respondenter, bestående av 8439 frivillige eller ideelle organisasjoner og 3000 trossamfunn. Dette tilsvarer en svarprosent på 15 %, som relativt sett er en høy svarandel gitt vår og andre analyseinstitutters erfaringer med deltakelse i denne målgruppen. Det er imidlertid ikke alle i målgruppene som har foreldrestøttende arbeid, og det er totalt 933 respondenter i nettoutvalget som har svart at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til, og som følgelig har besvart majoriteten av spørsmålene i undersøkelsen.

Gjennom flere tiltak har vi tilrettelagt for en best mulig deltakelse i undersøkelsen. For det første har undersøkelsen vært tilgjengelig på både nettbrett og mobil, slik at respondentene gis tilstrekkelig med fleksibilitet knyttet til besvarelsen. Videre har vi i samarbeid med Bufdir jobbet frem en god og tillitsvekkende informasjonstekst til undersøkelsen, der målet var å motivere kommunene til å delta. Det ble også sendt ut flere påminnelser i løpet av datainnsamlingsperioden.

Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at datainnsamlingen foregikk i en periode med nedstengning og restriksjoner på grunn av koronapandemien, som kan ha påvirket svarene i undersøkelsen. Blant annet er det grunn til å tro at andelen som har hatt digitale tilbud er høyere, og at muligens omfanget av det totale foreldrestøttende arbeidet er noe lavere på grunn av tilgjengelighet til og kontakt med målgruppene, enn det som ville vært tilfellet i en normaltilstand.

2.2 Målgruppe og utvalg

Overordnet er målgruppene for kartleggingen henholdsvis *frivillig sektor* og *trossamfunn*. Det er grunn til å tro at både formelt og uformelt frivillig foreldrestøttende arbeid gjøres i disse to målgruppene, men at deres form, innhold og organisering vil variere, da disse målgruppene er substansielt og organisatorisk forskjellige fra hverandre. Det er to svært store målgrupper som favner bredt, og består av et mangfold av ulike typer organisasjoner. I det følgende beskrives målgruppene nærmere i detalj.

Frivillig sektor

Frivillig sektor defineres som oftest at det er en organisasjon der arbeidet er «...aktiviteter som utøves av egen fri vilje og uten lønn, annet enn begrenset kompensasjon eller mindre gaver, for å gagne mennesker utenfor egen familie og hushold». ⁷ Frivillighet Norge definerer frivillig virke som «virksomhet, som for det vesentligste er basert på frivillige gaver/innsamlende midler og/eller frivillig tidsbruk, og som har et ikke-kommersielt formål». ⁸ Det ligger til grunn at det er arbeid uten lønn, og at tjenesten eller aktiviteten er til fordel for samfunnet, miljøet eller andre enn nære slektninger eller personer som kan regnes til egen husholdning.

En frivillig organisasjon kan være en forening (lag, forbund, nettverk eller paraplyorganisasjon) med medlemmer og demokratisk oppbygging, eller en stiftelse eller ideelt aksjeselskap som ikke deler ut midler eller som bare foretar utdelinger til frivillig virksomhet. ⁹ Ifølge SSB tilsvarer den frivillige arbeidsinnsatsen 142 000 årsverk og utgjør en betydelig verdiskapning i det norske samfunn. ¹⁰

For å kvalifisere til målgruppen frivillig sektor i denne undersøkelsen må organisasjonen være registrert som en frivillig sektor i *Frivillighetsregisteret* i Brønnøysundregisteret. I frivillighetsregisteret klassifiseres organisasjonene etter ICNPO-skjemaet, som består av 14 hovedkategorier og 32 underkategorier. ¹¹ Ved bruk av ICNPO-skjemaet kan man fange opp variasjon på tvers av ulike felter i frivillig sektor. Det ble vurdert som mest hensiktsmessig å velge ut utvalgte ICNPO-kategorier som målgruppe for frivillig sektor, da hovedsakelig kategorier hvor man har en hypotese om at foreldrestøttende arbeid gjøres i de valgte kategoriene. Kategorier hvor man hadde en hypotese om at foreldrestøttende arbeid ikke er et relevant tema, ble holdt utenfor målgruppen. De valgte ICNPO-kategoriene for undersøkelsen er illustrert i figur 2. Kategorien «Tross- og livssynsorganisasjoner» (ICNPO-nr 10 100) inkluderes i den andre målgruppen «trossamfunn».

Figur 2. Utvalgte ICNPO-kategorier til undersøkelsen (Brønnøysundregisteret)

110	Kunst og kultur
1200	Idrett
1300	Rekreasjon og sosiale foreninger
3100	Sykehus og rehabilitering
3300	Psykiatriske institusjoner
3400	Andre helsetjenester
4100	Sosiale tjenester
4200	Krisehjelp og støttearbeid
4300	Økonomisk og materiell støtte
6100	Lokasamfunnsutvikling
7100	Interesseorganisasjoner
7200	Juridisk rådgivning
8100	Pengeutdelende stiftelser
8200	Frivillighetssentraler
12 100	Andre
13 100	Barne- og ungdomsorganisasjoner
14 100	Mangfold og inkludering

⁷ Wollebæk, D., Sætrang S. & Fladmoe, A. (2015). Betingelser for frivillig innsats – Motivasjon og kontekst. Rapport 2015:1 Bergen/Oslo. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

⁸ Frivillighet Norge (Lesedato 28.10.2021) «Hva er frivillighet?». Hentet fra: [Hva er frivillighet? | Frivillighet Norge](#)

⁹ Frivillighet.no, Frivillighetsregisterloven §§ 3 og 4.

¹⁰ SSB (2020) «Nordmenn legger ned frivillig innsats verdt 78 milliarder». Hentet fra: [Nordmenn legger ned frivillig innsats verdt 78 milliarder](#)

¹¹ Brønnøysundregisteret (2021). ICNPO-kategorier. Hentet fra: [Brønnøysundregistrene \(brreg.no\)](#)

Trossamfunn

Trossamfunn omfatter menigheter, kirkesamfunn eller fast organiserte religiøse grupper. I norsk lov brukes begrepet trossamfunn om grupper med felles religiøs tro, og livssynssamfunn om sekulære grupper med et felles livssyn.¹² I vår målgruppeforståelse omfatter trossamfunn henholdsvis Den norske kirke, samt trossamfunn utenfor Den norske kirke. I henhold til definisjonen av trossamfunn omfatter ikke målgruppen i utgangspunktet livssynssamfunn.

Selv om *trossamfunn* behandles som en egen målgruppe, har trossamfunn mye til felles med frivillige organisasjoner og består av en type *kollektiv frivillighet* som på sett og vis anses som den tradisjonelle organisasjonsbaserte frivilligheten.¹³ Motivasjonen for denne formen for frivillighet er ofte knyttet til en større mening, som for eksempel religion, ideologi eller livssyn.¹⁴ Typisk for denne typen organisasjoner er det kollektive «vi-et» og gruppetilhørighet, hvor fellesskapet er kjernen og enkeltmennesket som oftest kommer i annen rekke. Tollåli eksemplifiserer at religiøse trossamfunn og kirkesamfunn er typiske eksempler på denne formen for kollektiv frivillighet.

For å kvalifisere i målgruppen «trossamfunn» måtte organisasjonen være registrert som en «religiøs organisasjon» i Brønnøysundregisteret, med næringskode 94.910 i *Enhetsregisteret*. Dette registeret gir en oversikt over navn og kontakinformasjon til trossamfunnene, men ikke hvilken trosretning som samfunnet tilhører. Derimot er organisasjonene registrert etter organisasjonstyper, som ble vår nærmeste bakgrunns kategorisering av utvalget for trossamfunn. Overordnet er trossamfunn delt opp i syv kategorier, illustrert i figur 3.

Figur 3. Organisasjonstyper av trossamfunn i utvalget (Brønnøysundregisteret)

ANNA	Annen juridisk person
AS	Aksjeselskap
ENK	Enkeltmannsforetak
FLI	Forening/lag/innretning
KIRK	Den norske kirke
STI	Stiftelse
Annet	
(BA+NUF+SA+SAM)	Øvrige organisasjonstyper

En viktig målgruppe for trossamfunn er Den norske kirke. Den norske kirke er en sentral arena for frivillig arbeid, med over 75 000 frivillige. De frivillige er som oftest knyttet til arbeid med gudstjenester, diakoni, barne- og ungdomsarbeid, menighetsråd, komiteer og utvalg, med mer.¹⁵ For Den norske kirke var målgruppeenheten sokn eller kirkelige fellesråd.

Trossamfunn utenfor Den norske kirke er et uoversiktlig felt, og omfatter et bredt spenn av religioner i ulike størrelser og former. Det består av alt fra små, fragmenterte enheter med noen få medlemmer til store veletablerte organisasjoner med mange tusen medlemmer. Ikke alle trossamfunn er registrert i enhetsregisteret, som ofte omfatter trossamfunn som har søkt om tilskudd fra staten, hvor kravet for tilskudd er at man har minst 50 registrerte medlemmer.¹⁶

¹² Store Norske Leksikon (2021). «Trossamfunn». Hentet fra: [Store norske leksikon \(snl.no\)](https://snl.no/trossamfunn)

¹³ Tollåli, M. (2019) «Fem typer frivillige arbeidere». Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Bergen/Oslo.

¹⁴ Hustinx, L. & Lammertyn, F. (2003). Collective and Reflexive Styles of Volunteering: A Sociological Modernization Perspective. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*. Vol 14. No.2.

¹⁵ [Kirkestatistikk - Den norske kirke \(kirken.no\)](https://www.kirken.no/kirkestatistikk)

¹⁶ Utbetalte statstilskudd til tros- og livssynssamfunn, 2021. [Utbetalte statstilskudd til tros- og livssynssamfunn \(fylkesmannen.no\)](https://fylkesmannen.no/utbetalte-statstilskudd-til-tros-og-livssynssamfunn)

Respondentlister

Respondentlistene ble nøye bearbeidet. Rambøll fikk oversendt respondentlister fra Brønnøysundregistrene. Respondentlistene utgjorde henholdsvis *enhetsregisteret* for trossamfunn, og *frivillighetsregisteret* for frivillige og ideelle organisasjoner. Etter oversending av listene ble det utarbeidet en helhetlig oversikt over fordelingen i bruttoutvalget etter relevante bakgrunns-kjennetegn, henholdsvis ICNPO-kategorier for frivillighetsregisteret og organisasjonstype for trossamfunn (informasjon om trosretning var ikke tilgjengelig). Rambøll vurderte det som hensiktsmessig å trekke et stort nettoutvalg fra bruttoutvalget, av hensyn til at det erfaringsmessig er vanskelig å oppnå en høy svarprosent fra registrene, grunnet manglende eller utdatert informasjon i listene fra Brønnøysund sin side. Det ble derfor trukket et bruttoutvalg på til sammen 11 439 respondenter..

Målgruppene ble behandlet separat, men med samme prosedyre. Bakgrunnskategoriene (ICNPO eller organisasjonstype) utgjorde en prosentandel i Brønnøysund-listene, hvor hver kategori ble trukket tilfeldig fra frivillighetsregisteret eller enhetsregisteret, avhengig av om de var en frivillig/ideell organisasjon eller trossamfunn. Det var likevel nødvendig med noe manuell rensing av listene, for å utelukke virksomheter som av naturlige årsaker ikke var relevante for undersøkelsen (for eksempel organisasjoner for pensjonister). I tillegg var en utfordring at mange av listene ikke inneholdt e-postadresser, men telefonnumre. For å unngå for mye skjevheter etter tilgjengelig kontaktinformasjon, fikk Norstat i oppdrag å e-postsette 1192 tilfeldig trukke organisasjoner eller trossamfunner som hadde et eller flere telefonnumre. Etter to ukers tid hadde Norstat samlet inn 188 e-postadresser. Dette skyldes ugyldige telefonnumre fra Brønnøysund, at det var vanskelig å få kontakt med eller komme til riktig kontaktperson for organisasjonen/trossamfunnet eller at virksomheten ikke ønsket å delta i undersøkelsen, og derfor ikke ønsket å gi e-postadressen.

Etter e-postinnhenting, bearbeiding og trekking i Brønnøysund-listene, stod vi igjen med et bruttoutvalg for undersøkelsen som gjenspeilte fordelingen av de samme bakgrunnskategoriene i listene fra Brønnøysund. Disse to respondentlistene utgjorde det endelige bruttoutvalget i undersøkelsen, som ble lastet inn i SurveyXact før utsendelsen.

2.2.1 Statistikkinnhenting, analyse og frafallsvurdering

En hypotese var at det foreldrestøttende arbeidet kan være svært ulikt organisert mellom ulike organisasjoner og trossamfunn. Grad av foreldrestøttende arbeid og kjennskap til feltet vil sannsynligvis ha en påvirkning på respondentenes motivasjon til å delta. Opplever man at undersøkelsen er relevant og interessant, spesielt hvis organisasjonen eller trossamfunn har erfaring med temaet som undersøkelsen handler om, så vil man være mer tilbøyelig til å delta. Følgelig kan dette ha en påvirkning på svarfordelingen og eventuelle skjevheter i utvalget, særlig at organisasjoner eller trossamfunn som har lite kjennskap og jobber lite med tematikken har opplevd undersøkelsen som mindre relevant og interessant å delta på. Vi ønsker å være oppmerksom på at all samfunnsvitenskapelig datainnsamling er påvirket av populasjonens motivasjon for å delta i slike undersøkelser, og er en påvirkning som vi er bevisst over i vår tolkning av dataene.

I tillegg til dette har vi undersøkt om det foreligger systematiske skjevheter i utvalget. Parallelt med gjennomføringen av spørreundersøkelsen er det innhentet relevant statistikk for å belyse fordelingen blant de utvalgte organisasjonskategoriene. Inngående kjennskap til utvalgets sammensetning muliggjør en bedre vurdering av frafall og skjevheter i besvarelser av undersøkelsen.

Vi har foretatt frafallsanalyser og sammenlignet utvalgsfordelingen mellom netto- og brutto-utvalget. Som et resultat ble mindre vektejusteringer vurdert som hensiktsmessig, for å sørge for at nettoutvalget gjenspeiler bruttoutvalgets fordeling etter de sentrale bakgrunnskategoriene for målgruppene. Som utgangspunkt for frafallsanalysen, og dermed vektingen, benyttet vi kategoriene listet opp i avsnitt 2.2.

De viktigste gruppene å trekke frem med hensyn til skjevheter, er idrettsorganisasjoner og trossamfunn innenfor Den norske kirke. Idrettsorganisasjoner var noe underrepresentert (avvik på -4,4 prosentpoeng mellom bruttoutvalg og nettoutvalg (idrettsorganisasjoner utgjorde 22 % av bruttoutvalg, men kun 18 % av deltakere i undersøkelsen)), og besvarelsene fra idrettsorganisasjoner er derfor vektet noe opp i totalresultatet. Trossamfunn innenfor Den norske kirke er noe overrepresentert (avvik på 6,5 prosentpoeng mellom bruttoutvalg og nettoutvalg (trossamfunn innenfor Den norske kirke utgjorde 7 % av bruttoutvalget, men hele 13 % av deltakere i undersøkelsen)), og besvarer fra disse er derfor vektet noe ned i totalresultatet. For detaljert oversikt over kjennetegn ved utvalget og frafallsanalyse, se beskrivelse i Vedlegg 1.

I analysen beskrives gjennomsnittet for alle spørsmål, samt variasjoner fra gjennomsnittet. I beskrivelser av resultatet blant undergrupper (for eksempel organisasjonsstørrelse), er det andelen sett opp mot gjennomsnittet i totalen som man forholder seg til. Med andre ord, når det i analysen beskrives at en undergruppe har en høyere eller lavere andel, betyr det at gruppen sammenlignes med gjennomsnittet for alle i utvalget (både frivillige/ideelle organisasjoner og trossamfunn).

Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at utvalsundersøkelser alltid er beheftet med feilmarginer i analysen av de innsamlede dataene. Feilmarginen varierer med antall intervjuer og svarfordelingen på det enkelte spørsmål. Der respondentbasen er lav, vil sannsynligheten for statistiske forskjeller være lavere. Alle signifikante variasjoner av relevans kommenteres imidlertid fortløpende.

Høye eller lave variasjoner fra gjennomsnittet som er innenfor feilmarginene, er ikke statistisk signifikante og følgelig kan man ikke si med 95 % sikkerhet at variasjonen ikke skyldes tilfeldigheter. Likevel er det grunn til å tro at disse ville vært signifikante gitt et større utvalg. Derfor omtales disse variasjonene med forsiktighet, og det presiseres at det ikke er en signifikant variasjon, gitt en kritisk verdi på 5 %. For mer informasjon over feilmarginer for ulike svarandeler, se vedlagte tabell i Vedlegg 2.

Nedbrytningsvariablene som har blitt anvendt i statistiske tester er henholdsvis *organisasjonstype*, *region*, *antall aktive medlemmer* og *organisasjonens/trossamfunnets årlige driftsutgifter*.

Nedbrytningsvariablene for region er en sammenstilling av ulike fylker, for å øke det statistiske grunnlaget for hver kategori i korrelasjonsanalysene. Nedbrytningsvariabelen for region er delt inn som følger: Oslo (Oslo), Øst-Norge utenom Oslo (Viken, Vestfold og Telemark og Innlandet), Sør-Norge (Agder og Rogaland), Vest-Norge (Hordaland og Møre og Romsdal), Midt-Norge (Trøndelag) og Nord-Norge (Nordland og Troms og Finnmark).

2.3 Kvalitativ datainnsamling

Mens spørreundersøkelser er godt egner for å kartlegge omfang, frekvenser og variasjoner blant et stort antall enheter, vil de ikke kunne fange opp dybdekunnskap om vurderinger, holdninger, opplevelser og meninger på lik linje som det kvalitative metoder stimulerer til. Vi har derfor foretatt ti semistrukturerte dybdeintervjuer med tre trossamfunn, to ideelle organisasjoner og fem frivillige organisasjoner.

Dybdeintervjuene gir viktig innsikt i hvordan frivillige organisasjoner og trossamfunn jobber med foreldrestøttende arbeid, hvilke utfordringer de møter, samt suksesskriterier og barrierer for å lykkes med arbeidet. Vi har også spurt caseorganisasjonene om hvordan nasjonale myndigheter og kommuner kan jobbe for å styrke det foreldrestøttende arbeidet i frivillig sektor.

Utvalgskriterier og rekruttering av informanter

Intervjuene er gjennomført med organisasjoner og trossamfunn som selv rapporterer at de har aktivt foreldrestøttende arbeid i stor grad, og gjennomfører en rekke ulike aktiviteter. Informantene består av representanter for caseorganisasjonene som aktivt jobber med foreldrestøtte og har god oversikt over organisasjonen eller trossamfunnets arbeid på feltet.

Et argument for dette utvalget er at vi antar at organisasjonene som selv opplever at de lykkes med sitt foreldrestøttende arbeid, også har i større grad en bevissthet knyttet til sitt arbeid med dette, og således står i posisjon til å reflektere rundt suksesskriterier, barrierer og utfordringer knyttet til arbeidet med foreldrestøttende tiltak. Det samme gjelder vurderinger knyttet til nasjonale myndigheter og kommunenes mulige bidrag i frivillig sektors arbeid med målgruppen.

Informantene ble rekruttert gjennom spørreundersøkelsen. Respondentene har fått et spørsmål om de ønsker å delta i et oppfølgende dybdeintervju, og det var kun organisasjoner som takket ja til dette som ble kontaktet. Etter at spørreundersøkelsen hadde samlet inn nok antall intervju, ble besvarelsene til organisasjoner som hadde samtykket til å bli kontaktet nøye studert. Kun organisasjoner som hadde svart at de hadde foreldrestøttende arbeid «ofte» og som hadde krysset av for minimum 8 ulike aktiviteter kvalifiserte til intervjuer, sett i sammenheng med hva de hadde skrevet i åpne kommentarfelt. Deretter ble organisasjonene håndplukket etter organisasjonens form, målgruppe og interesseformål, for å sikre variasjon i det kvalitative utvalget.

Av hensyn til personvern holdes navn på organisasjon og informant anonymt. Man kan imidlertid kategorisere det kvalitative utvalget slik det er illustrert i figuren nedenfor.

Figur 4. Oversikt over caseorganisasjoner i det kvalitative utvalget

Frivillige organisasjoner

Idrettsorganisasjon
Mangfold og inkludering
Interesseorganisasjon/Helse og omsorg
Interesseorganisasjon
Mangfold og inkludering

Trossamfunn

Fellesråd i Den norske kirke
Kristent trossamfunn utenfor den norske kirke
Muslimsk trossamfunn

Ideelle organisasjoner

Stiftelse
Stiftelse

Intervjuguide og gjennomføring av dybdeintervjuene

Intervjuene var såkalt *semistrukturerte*. Til grunn for samtlige kvalitative intervjuer er en intervjuguide. Intervjuene hadde noen forhåndsdefinerte hovedspørsmål som skulle besvares, men tillot likevel fleksibilitet for å opprettholde en god dynamikk og for å sørge for at verdifull innsikt ble plukket opp. I et semistrukturert intervju plukker intervjueren opp viktige og interessante refleksjoner, tanker og innspill underveis i intervjuet og lar informanten drøfte videre rundt disse, samtidig som moderator sikrer at informantene reflekterer og snakker rundt spørsmål som er vesentlig for å besvare oppdragets problemstillinger. Temaene i intervjuguiden var:

- ✓ Om organisasjonen
- ✓ Kjennetegn ved det foreldrestøttende arbeidet
- ✓ Markedsføring og rekruttering
- ✓ Kompetanse og samarbeid med andre aktører
- ✓ Forutsetninger og barrierer
- ✓ Oppsummering

Intervjuene ble gjennomført digitalt (Microsoft Teams), som ble vurdert som mest hensiktsmessig med tanke på prosjektets tidsramme, og for å redusere kostnader og CO2-avtrykk i forbindelse med reisevirksomhet. I tillegg var det hensiktsmessig for informantene, og ga dem fleksibilitet i tidspunktet for gjennomføring i en travel hverdag. Intervjuene hadde en varighet på mellom 1-2 timer.

3

3. OMFANG AV FORELDRESTØTTENDE ARBEID

3.1 Omfang av foreldrestøttende arbeid

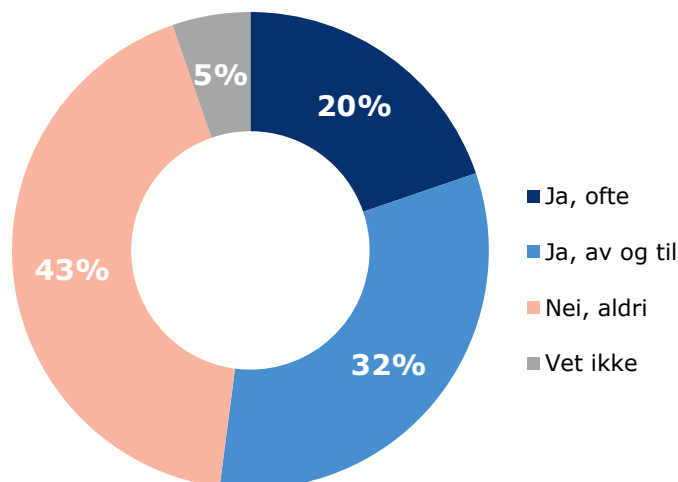
Dette kapittelet fokuserer primært på *omfang av foreldrestøttende arbeid*. Kapittelet tar for seg andelen av frivillige organisasjoner og trossamfunn som har en eller annen form for foreldrestøttende arbeid, hvilke typer arbeid som gjøres og hvilket forebyggingsnivå (universelt, selektivt, indikativt) det bygger på, hvilke målgrupper som det foreldrestøttende arbeidet retter seg mot, og hvem organisasjonene oftest er i kontakt med (hhv. via mor, far, begge foreldre eller barn)

Resultatene fra dette kapittelet gir et prosentanslag på hvor mange organisasjoner og trossamfunn som har foreldrestøttende arbeid, og hva som kjennetegner dem basert på sentrale bakgrunnsvariabler.

Overordnet viser resultatene at rett over halvparten (52 %) av organisasjonene som deltok i undersøkelsen, oppgir at de har foreldrestøttende arbeid (Figur 3.1). 20 % oppgir at de ofte har foreldrestøttende arbeid, mens 32 % oppgir at de har foreldrestøttende arbeid av og til.

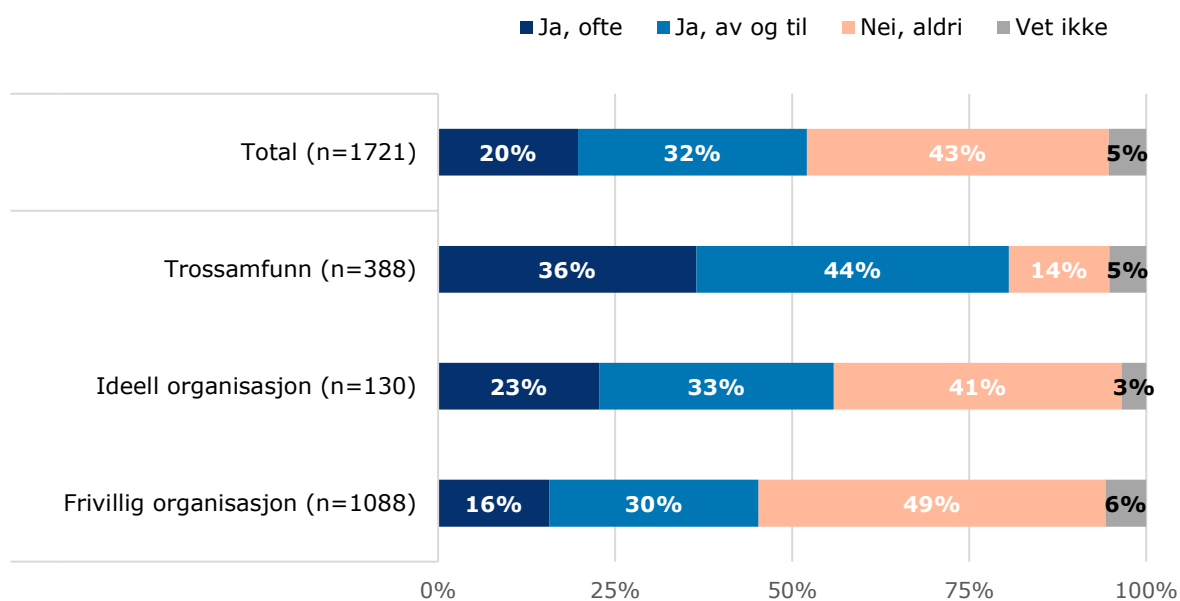
På den andre siden oppgir 43 % av utvalget at de ikke har foreldrestøttende arbeid, og 5 % oppgir at de ikke vet om organisasjonen de representerer har foreldrestøttende arbeid.

Figur 3.1. Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?

Brytes resultatene ned på ulike typer organisasjoner, er det imidlertid stor variasjon på tvers av de ulike organisasjonstypene (figur 3.2.).

Figur 3.2. Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?

Frivillige og ideelle organisasjoner

63 % av organisasjonene som deltok i undersøkelsen, kategoriserte seg selv som *en frivillig organisasjon* (uvektet, n=1088). Blant disse var det 45 % som oppga at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til.

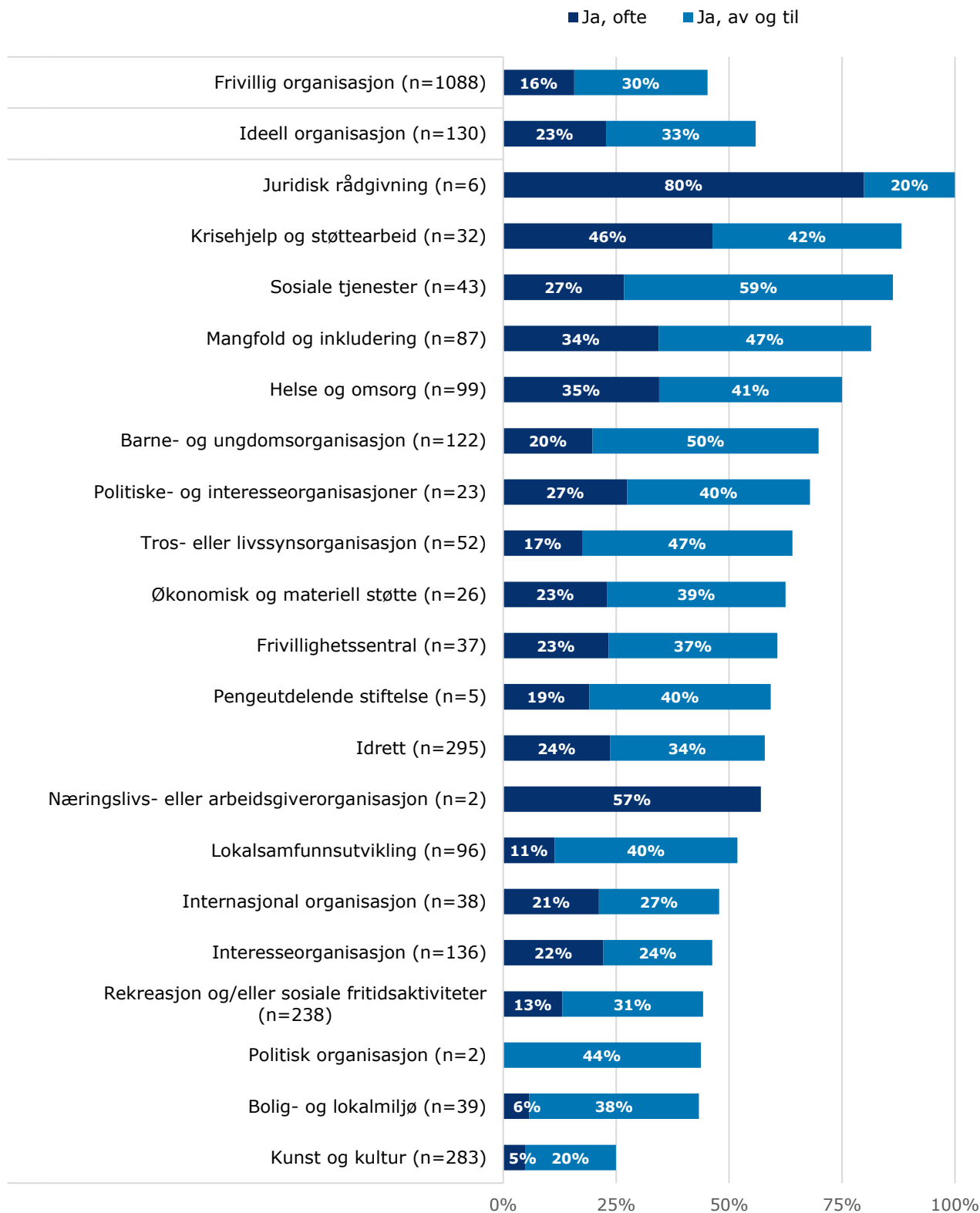
8 % av organisasjonene som deltok i undersøkelsen, kategoriserte seg selv som *en ideell organisasjon* (uvektet, n=130). Blant disse var det 56 % som oppga at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til.

Særlig organisasjoner som driver med juridisk rådgivning er gode på foreldrestøttende arbeid. Blant disse organisasjonene oppgir samtlige (100 %) at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til (*OBS! Få deltakende organisasjoner innenfor denne kategorien*).

Blant organisasjoner som har hovedtyngden av sine aktiviteter innenfor krisehjelp, sosiale tjenester eller mangfold og inkludering, er det også mange som oppgir at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til. Overordnet har rundt 8 av 10 organisasjoner i disse kategoriene svart at de har foreldrestøttende arbeid. Også innenfor helse og omsorg er andelen høy, hvor 3 av 4 organisasjoner har foreldrestøttende arbeid (75 %).

På den andre siden av skalaen, er det særlig organisasjoner som har hovedtyngden av sine aktiviteter innen kunst og kultur som utmerker seg ved at få organisasjoner har foreldrestøttende arbeid - kun 1 av 4 har svart at de støtter eller hjelper foreldre ofte eller av og til (25 %).

Figur 3.3. «Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?» på tvers av «I hvilken kategori vil du plassere hovedtyngden av organisasjonens aktiviteter? Inntil tre svar mulig.»

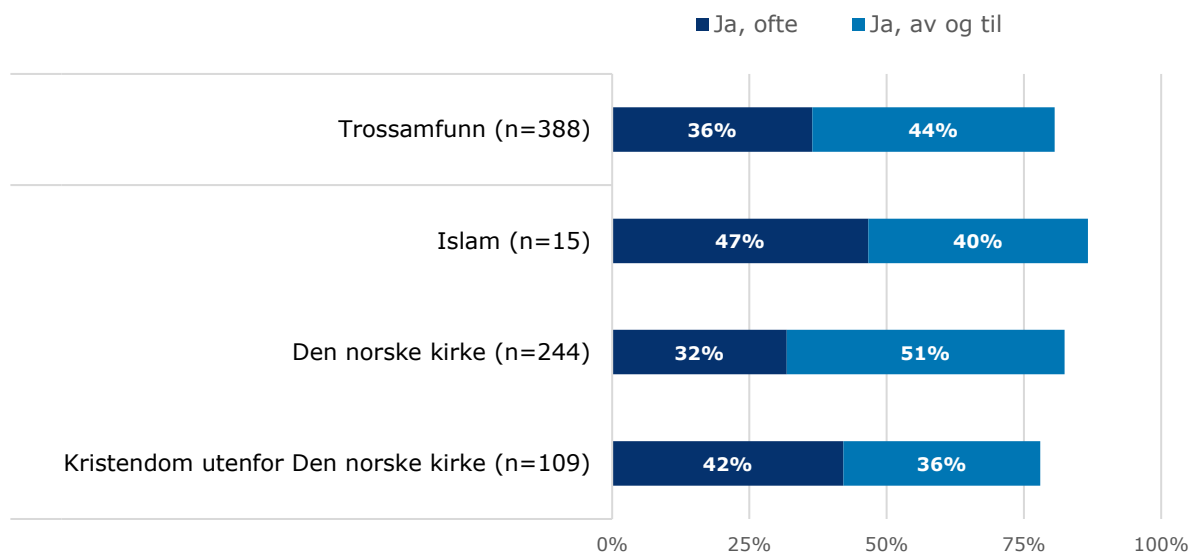

Trossamfunn

23 % av organisasjonene som deltok i undersøkelsen, kategoriserte seg selv som et trossamfunn (uvektet, n=388). Blant disse var det 81 % som oppga at de har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til. Det er en signifikant høyere andel enn blant frivillige og ideelle organisasjoner.

På tvers av de største trossamfunnene, er det generelt mange som har foreldrestøttende arbeid. Blant islamske trossamfunn, er det hele 87 % av organisasjonene som har foreldrestøttende arbeid (*OBS! Få deltagende organisasjoner*). Blant trossamfunn innenfor Den norske kirke, har 82 % av disse svart at de har foreldrestøttende arbeid, mens andelen er 78 % blant kristne trossamfunn utenfor Den norske kirke.

Figur 3.4. «Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?» på tvers av «I hvilken kategori vil du plassere ditt trossamfunn?»

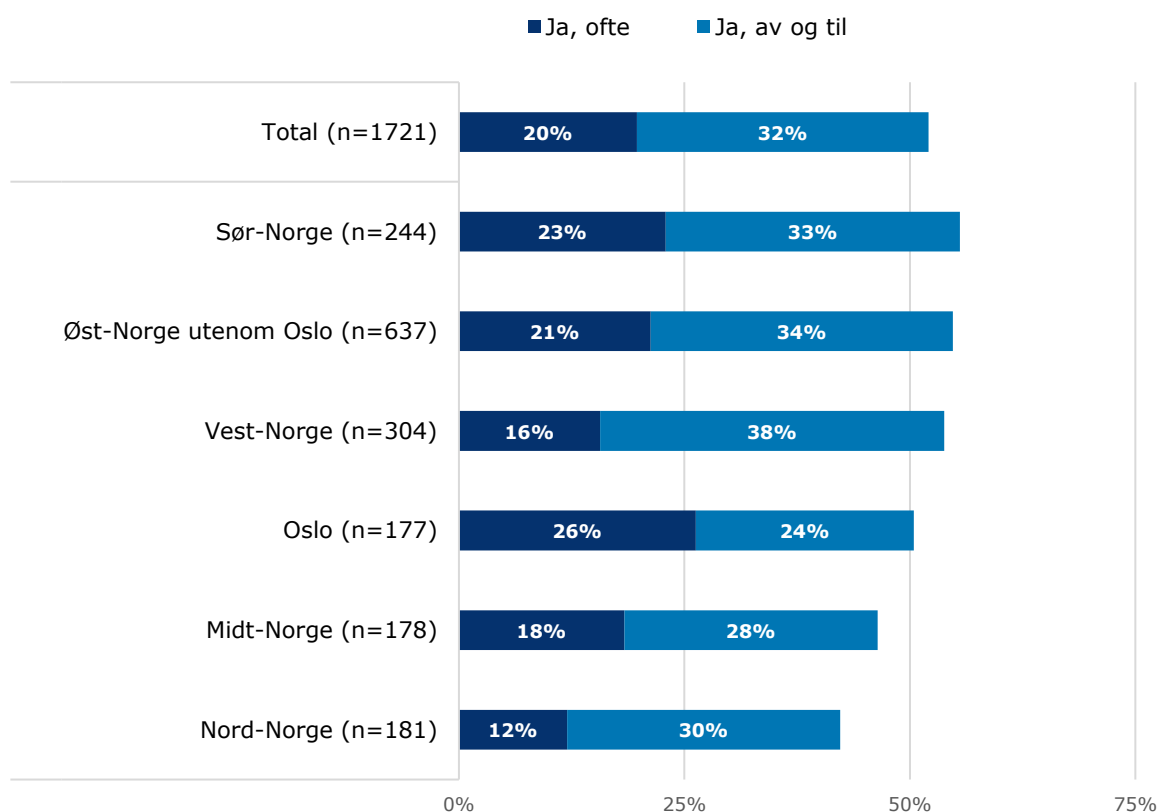
Regionale forskjeller

Det er interessant å se nærmere på om det er geografiske forskjeller i tilbudet om foreldrestøttende arbeid blant frivillige organisasjoner og trossamfunn. Resultatene indikerer at det er noe variasjon i andelen organisasjoner som har foreldrestøttende arbeid på tvers av de geografiske regionene.

Andelen organisasjoner som har foreldrestøttende arbeid (ofte eller av og til) er størst i Sør-Norge (56 %), mens den er lavest i Nord-Norge (42 %). Vi gjør imidlertid oppmerksom på at det kun er resultatet for Nord-Norge som er statistisk signifikant fra gjennomsnittet.

Det er visse skjevheter i fordelingen av type organisasjon på tvers av landet, som det er verdt å være oppmerksom på. Trossamfunn er noe overrepresentert i Sør-Norge, sammenlignet med resten av landet. I Sør-Norge utgjør trossamfunn 30 % av organisasjonene som svarte på undersøkelsen, mens de på landsbasis utgjør 18 % av organisasjonene som svarte på undersøkelsen. I Midt-Norge er frivillige organisasjoner noe overrepresentert – de utgjør 70 % av deltakende organisasjoner i regionen mot 63 % på landsbasis.

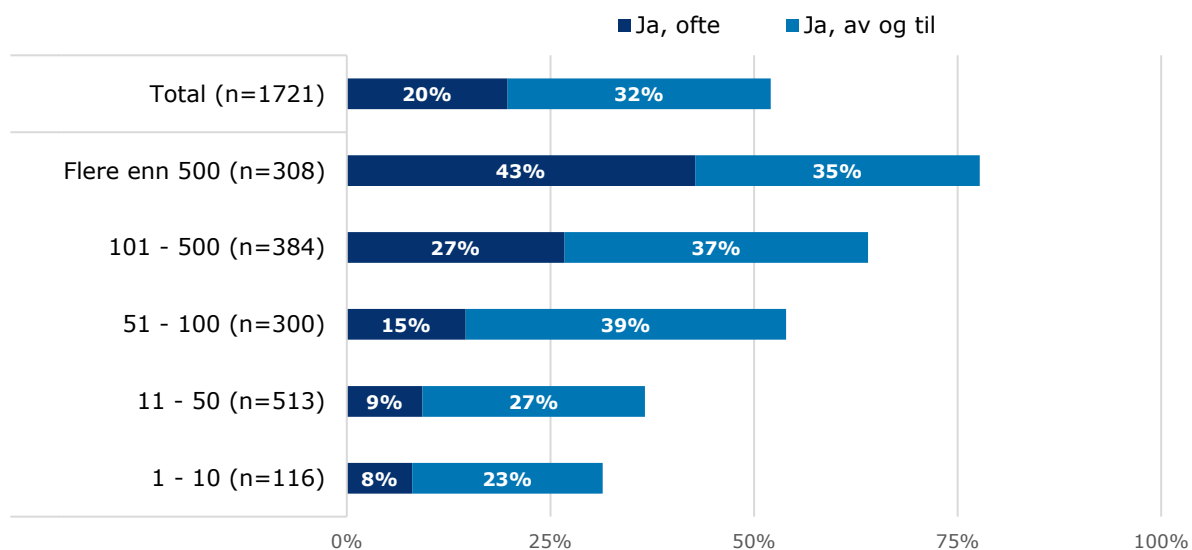
Figur 3.5. «Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?» på tvers av region

Størrelse og årlige driftsutgifter

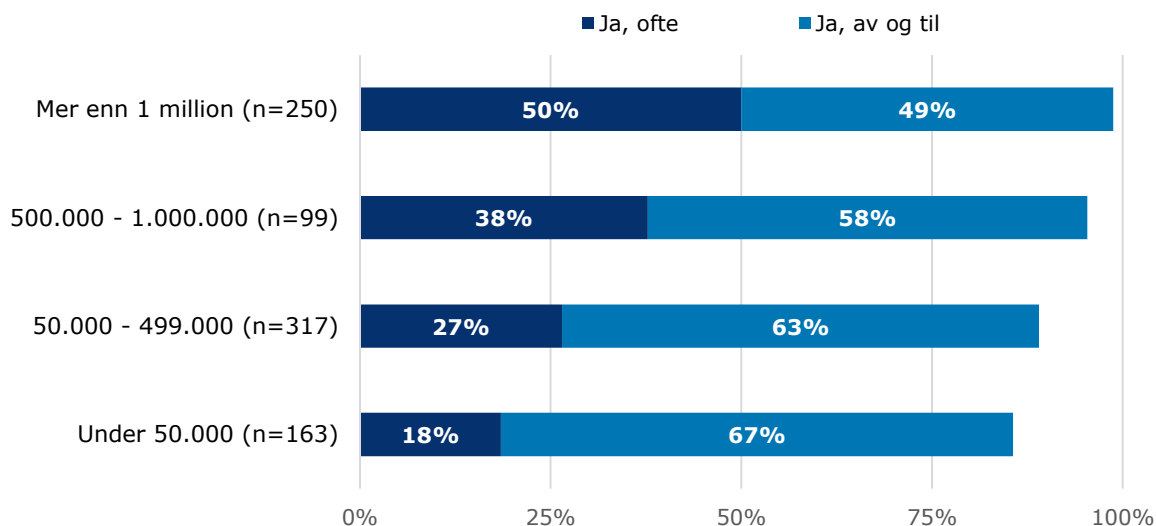
Videre er det interessant å utforske om organisasjonenes størrelse i form av antall *aktive medlemmer* har en betydning for om man utøver foreldrestøttende arbeid. Med aktive medlemmer menes deltakelse i organisasjonenes eller trossamfunnets arbeid, aktiviteter eller arrangementer minst en gang i året. Det er særlig de store organisasjonene med mange aktive medlemmer som har foreldrestøttende arbeid. Jo flere aktive medlemmer organisasjonen har, desto flere organisasjoner har foreldrestøttende arbeid. Dette er en signifikant forskjell fra gjennomsnittet.

Figur 3.6 «Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid?» på tvers av «Hvor mange aktive medlemmer har organisasjonen eller trossamfunnet?»

Videre måler undersøkelsen organisasjonen eller trossamfunnets årlige driftsutgifter, en variabel som også trolig korrelerer med antall medlemmer. Dette spørsmålet er imidlertid *kun* stilt til organisasjoner/trossamfunn som har foreldrestøttende arbeid. Men det er likevel tydelig at andelen som har foreldrestøttende arbeid ofte gradvis stiger etter hvor høye driftsutgifter man har.

Figur 3.7. «Hvor store er organisasjonen eller trossamfunnets årlige driftsutgifter i norske kroner?» (Filter: Har foreldrestøttende arbeid av og til eller ofte, n=933)

3.2 Typer foreldrestøttende arbeid

Det finnes en rekke ulike typer tiltak som kan bidra til å hjelpe eller støtte foreldre. Noen typer arbeid kan være mer formalisert eller organisert, mens andre kan foregå mer spontant og i uformelle former. Som også beskrevet i bakgrunn, er noen tiltak relevante for alle foreldre uavhengig om man trenger støtte eller ikke (universelle tiltak), mens andre kan være mer målrettet og utformet til foreldre som har behov for ekstra støtte, veiledning eller hjelp, enten fordi de er i en risikosone (selektive tiltak) eller fordi det er observert en uheldig utvikling (indikative tiltak).

Figur 3.7 viser andelen organisasjoner i utvalget som tilbyr/har de ulike tiltakene. De vanligste tiltakene blant organisasjonene er *universelle tiltak*. Denne typen tiltak er gjerne gruppeorienterte og har en bred målgruppe. De kan nå ut til mange mennesker, som alle foreldre kan delta i. Over halvparten av organisasjonene svarer at de tilbyr åpne møteplasser (57 %) og uformelle/spontane samtaler (54 %). 4 av 10 tilbyr fysiske arrangementer, kurs eller organisert veiledning (39 %), mens rundt en tredjedel arrangerer temakvelder/informasjonskvelder (32 %).

Samlivskurs er det tilbudet færrest oppgir at de har (kun 7 %). Samlivskurs er et tilbud som krever høy kompetanse blant de som holder det. Det er derfor ikke unaturlig at dette tilbudet kommer opp som det færrest tilbyr.

Selektive og/eller indikative tiltak er mindre vanlig. Disse rettes mot grupper som lever med miljø- og/eller individbaserte risikofaktorer. For et indikativt tiltak, skal risikofaktorene være observert og vedvart over tid. Tiltakene rettes oftest mot foreldre der barna har en risiko for uheldig utvikling, har ulike typer sosiale, psykiske eller fysiske vansker, eller står i fare for å utsettes for omsorgssvikt. Resultatene viser at en fjerdedel av dem som utøver foreldrestøttende arbeid tilbyr økonomisk støtte (24 %). Videre tilbyr 2 av 10 praktisk/materiell støtte eller avlastning (20 %).

16 % tilbyr integreringsarbeid og/eller norskopplæring, som også kan bidra til å støtte, hjelpe eller veilede minoritetsforeldre i deres omsorgsarbeid.¹⁷

17 % oppgir at de tilbyr digitale arrangementer, kurs eller samtaler. Erfaringen fra siste års hendelser, med tanke på Covid-19 pandemien, er at digitale møtekanaler kan være et godt alternativ når det kommer til kurs, arrangementer, og samtaler hvor deltakelse er frivillig. Terskelen for å delta på digitale arrangementer kan oppleves lavere for mange, ettersom man ikke må beregne reisetid og andre fysiske «barrierer». Man skal imidlertid være oppmerksom på hva slags arrangement som passer til hvilken kanal. Eksempelvis er ikke nødvendigvis digitale møtepunkter en god kanal for å hjelpe foreldre som føler seg isolerte eller ensomme, eller har mer alvorlige omsorgs- og/eller levekårsutfordringer. Digitale arrangementer kan derimot være godt egnet for kurs og formidlingsaktiviteter av ulik karakter, avhengig av formål og målgruppe.^{18 19}

Figur 3.8. Her er en liste med eksempler som kan hjelpe eller støtte foreldre. Hvilke av disse gjøres hos dere? Flere svar mulig (n=933)

¹⁷ Rambøll (2020). Foreldreveiledning til deltakere i introduksjonsprogram, IMDi. Tilgjengelig via:

<https://www.imdi.no/contentassets/bfbf48cce23f4864a79affbd245c2632/foreldreveiledning-til-deltakere-i-introduksjonsprogram.pdf>

¹⁸ Rambøll (2021) Omstilling og fleksibilitet i staten i en krisesituasjon. KMD. Tilgjengelig via: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/omstilling-og-fleksibilitet-i-staten-i-en-krisesituasjon-ikke-la-en-krise-ga-til-spille/id2849509/>

¹⁹ Anne Wullum Aasback (2021). Digitalt eller analogt? Nav-veilederes vurderinger rundt kommunikasjonskanaler i oppfølgingsarbeidet. Fontene forskning, 14(2), 30-42. Tilgjengelig via: <https://fonteneforskning.no/pdf-15.108062.0.3.204189dcb4>

I og med at det er en større andel organisasjoner som har foreldrestøttende arbeid blant trossamfunn sammenlignet med frivillige organisasjoner, er det også en større andel trossamfunn som tilbyr de ulike tiltakene. Det er særlig innenfor tiltakene «Uformelle og/eller spontane samtaler» (70 %), «Åpne møteplasser» (72 %) og «Samlivskurs» (22 %) hvor det er en større andel trossamfunn som tilbyr disse, enn blant frivillige og ideelle organisasjoner.

Frivillige organisasjoner har gjennomgående en lavere andel som tilbyr ulike tiltak, sammenlignet med gjennomsnittet. Ideelle organisasjoner har derimot en signifikant høyere andel som tilbyr likemanns/kvinnesarbeid hvor foreldre støtter andre foreldre (30 %), samt tilbud om informasjon om hvor man kan få hjelp eller støtte fra andre aktører (38 %) eller informasjon og veiledning om foreldre og/eller barns rettigheter i Norge (27 %). Det er derimot en signifikant lavere andel blant ideelle organisasjoner som har åpne møteplasser (36 %).

Det er også noe variasjon i tilbudet på tvers av de geografiske regionene. Organisasjoner i Oslo, Øst-Norge (utenom Oslo), Sør-Norge og Midt-Norge har et mer omfattende tilbud enn organisasjoner i Vest- og Nord-Norge. Det er særlig Oslo og Sør-Norge som utmerker seg i positiv retning. Eksempelvis tilbyr 38 % av organisasjonene i Oslo digitale arrangementer, mot kun 8 % i Nord-Norge og 11 % i Vest-Norge. I Oslo er det også 52 % av organisasjonene som tilbyr fysiske arrangementer, kurs eller veiledning, mot 28 % i Nord-Norge. I Sør-Norge tilbyr 13 % av organisasjonene samlivskurs, mens den samme andelen er 2 % i Nord-Norge.

Størrelsen har også noe å si for hvilke tilbud en organisasjon har – både med hensyn til antall aktive medlemmer og årlige driftsutgifter. Jo større organisasjonen er (både med antall medlemmer og økonomisk), desto mer omfattende tilbud. Denne trenden gjør seg gjeldene for alle spørsmålene som omtales i dette kapittelet. Disse forskjellene er ikke kommentert for hvert spørsmål, men gjelder da for samtlige spørsmål i dette kapittelet.

Hvis vi ser på ulike *ICNPO-kategorier* blant frivillige og ideelle organisasjoner, samt ulike *trosretninger* blant trossamfunnene, finner vi interessante og signifikante forskjeller.

For det første, er det en signifikant høyere andel blant organisasjoner innen bolig/lokalmiljø/lokalsamfunnsutvikling og frivillighetssentraler som har åpne møteplasser (*obs: lave baser*), henholdsvis 70 % og 81 %. Denne andelen er også signifikant høyere blant ulike trossamfunn, henholdsvis den norske kirke (71 %), kristendom utenfor den norske kirke (72 %) og trossamfunn innenfor islam (85 %; *obs: lav base*).

Det er spesielt kristne trossamfunn som har uformelle/spontane samtaler, med en signifikant høyere andel blant trossamfunn i den norske kirke (64 %) og utenfor den norske kirke (78 %).

Fysiske arrangementer, kurs eller organisert veiledning forekommer oftest blant frivillige/ideelle organisasjoner innen kategoriene frivillighetssentral (66 %, *obs lav base*), interesseorganisasjon (63 %), mangfold og inkludering (54%), helse og omsorg (53 %) og idrett (45 %).

Tema- og informasjonskvelder gjennomføres i større grad blant interesseorganisasjoner (62 %) og innen helse og omsorg (47 %). Også islamske trossamfunn har en signifikant høyere andel (69 %, *obs lav base*), samt kristne trossamfunn utenfor den norske kirke (43 %).

Informasjonsarbeid gjøres i større grad blant organisasjoner innen helse og omsorg, samt interesseorganisasjoner. Disse har en signifikant høyere andel som har informasjon om hvor man kan få hjelp eller støtte fra andre aktører (hhv. 46 % og 56 %), informasjon, artikler eller innlegg på egne nettsider (hhv. 48 % og 52 %), informasjon og veiledning om foreldre og/eller barns rettigheter i Norge (hhv. 28 % og 48 %) og har fysisk informasjonsmateriell (hhv. 43 % og 49 %).

Det er spesielt organisasjoner innenfor idrett (34 %) og organisasjoner som driver med krisehjelp, støttearbeid, økonomisk eller materiell støtte (48 %), som har svart at de tilbyr økonomisk støtte.

Digitale arrangementer, kurs eller samtaler har også oftere vært tilbudt i interesseorganisasjoner (51 %), samt organisasjoner innen helse og omsorg (31 %) og mangfold og inkludering (28 %). Trossamfunn innen islam har også en signifikant høyere andel (46 %, *obs lav base*), mens den norske kirke har til sammenligning en signifikant lavere andel (9 %).

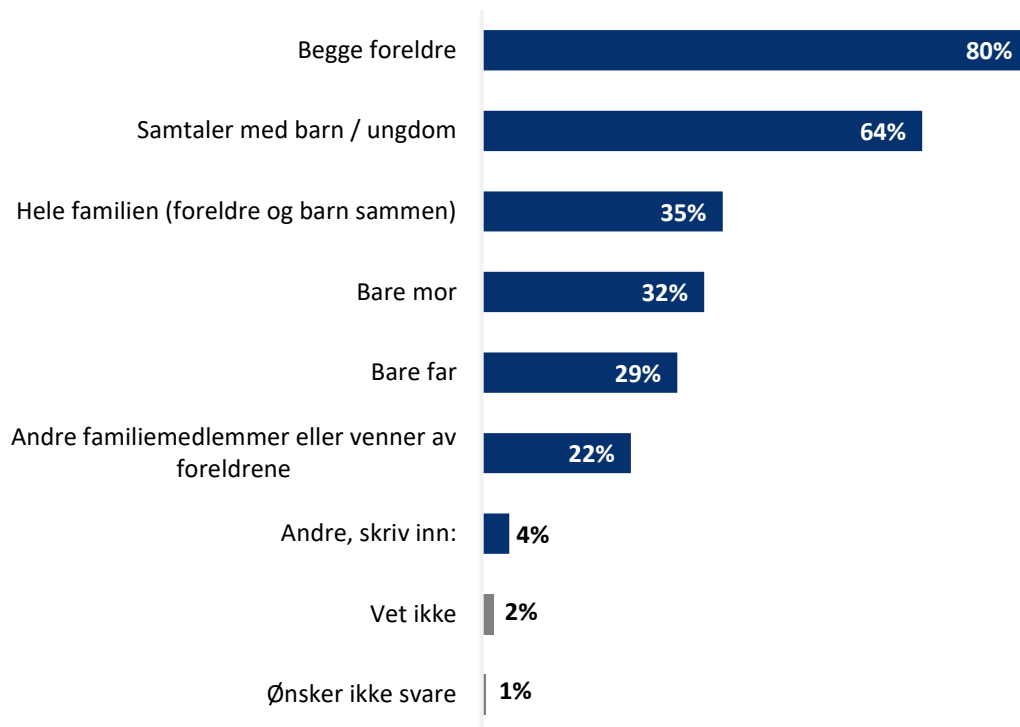
Likemanns/kvinnerarbeid hvor foreldre støtter andre foreldre er spesielt utbredt blant interesseorganisasjoner (51 %), samt organisasjoner innen helse og omsorg (48 %), mangfold og inkludering (32 %) og organisasjoner som utøver krisehjelp/støttearbeid/økonomisk og materiell støtte (32 %).

Organisasjoner som driver integreringsarbeid og/eller norskopplæring har ikke så overraskende en høyere andel blant organisasjoner innen mangfold og inkludering (36 %), mens også en signifikant høyere andel blant frivillighetssentraler (72 %, *obs lav base*).

Det er færrest som har svart samlivskurs totalt sett, og det er tydelig at det er mest vanlig blant kristne trossamfunn. Det er en signifikant høyere andel som har svart dette blant trossamfunn innenfor den norske kirke (18 %), men trossamfunn utenfor den norske kirke utpeker seg med en spesielt høy andel (30 %), hvor 3 av 10 trossamfunn utenfor den norske kirke tilbyr dette.

3.2.1 Uformelle og/eller spontane samtaler

Figur 3.9. Du har svart at dere har uformelle og/eller spontane samtaler. Er disse samtalene med...
Flere svar mulig (n=528)

Overordnet har litt over halvparten (54 %) har svart at de har uformelle og/eller spontane samtaler som bidrar til å hjelpe eller støtte foreldre (figur 3.9). Blant disse er det vanlig at disse samtalene skjer med begge foreldre til stede, da 80 % svarer dette. Cirka 3 av 5 tilbyr samtaler med barn/ungdom (64 %) og en tredjedel (35 %) svarer at de har samtaler med hele familien. Samtaler med kun én foreldre/foresatt eller andre familiemedlemmer/venner, er mindre vanlig.

3.2.2 Åpne møteplasser

Du har svart at dere har åpne møteplasser. Kan du skrive inn hva slags åpne møteplasser dere har? (n=524)

Organisasjonene og trossamfunnene ble også bedt om å beskrive hva slags åpne møteplasser de benytter seg av. Her kommer det fram at de vanligste møteplassene inkluderer ulike typer samlinger, arrangementer og møter, herunder gudstjenester, møter på kafé, treninger og middager. Mange arrangerer aktiviteter som babysang, idrettsarrangement, konserter og diverse kurs. Andre benytter seg av egne klubbhus eller menighetshus hvor de åpner for sosiale aktiviteter. Mange av møteplassene er hovedsakelig tilrettelagt for barn og ungdom, mens andre er rettet mot foreldre.

3.2.3 Digitale arrangementer, kurs eller samtaler

Du har svart at dere har hatt digitale arrangementer, kurs eller samtaler. Kan du skrive inn hva slags digitale arrangementer eller kurs dere har hatt? (n=144)

Flere svarte at de har hatt digitale arrangementer, kurs eller samtaler. Organisasjonene og trossamfunnene ble deretter bedt om å utdype hvilke typer arrangementer de har hatt. Her kommer det frem at kurs, møter, veiledninger og samtaler er noen av de hyppigste digitale arrangementene.

Noen har hatt foredrag, webinarer og foreldremøter, mens andre har hatt temakvelder, gudstjenester og babysang. Med andre ord er det mange ulike typer arrangementer som har blitt gjennomført digitalt. De vanligste digitale mediene er Teams, Zoom og Facebook.

3.2.5 Andre typer foreldrestøttende aktiviteter

Du har svart at dere har andre typer foreldrestøttende aktiviteter. Kan du skrive inn eksempler på andre aktiviteter? (n=76)

Noen organisasjoner og trossamfunn svarte at de har andre typer foreldrestøttende aktiviteter, disse ble bedt om å gi eksempler på slike aktiviteter. Blant de vanligste aktivitetene er dåpssamtaler, trosopplæring, foreldreveiledning/bistand og familieaktiviteter. Andre arrangerer dugnad, kurs og undervisning, mens andre tilbyr turer, aktiviteter og sosiale treff.

Kvalitative resultater

Om tilbudet av foreldrestøttende arbeid

I de kvalitative intervjuene ser vi at tilbudet av foreldrestøttende arbeide blant ideelle organisasjoner og trossamfunn tilbys i en kombinasjon av formelle og uformelle tilbud.

De formelle tilbud rommer både større og mindre arrangementer. Blant større arrangementer tilbyr organisasjonene familiehelger, turer og utflukter, kurs og foredrag. Organisasjonene tilbyr kurs og foredrag innen mange ulike temaer som samliv, parforhold, arbeidsliv, barneoppdragelse, mm. Disse temaene kan både være oppstått på bakgrunn av et behov som medlemmer har uttrykt eller på bakgrunn av organisasjonens tilgjengelige kompetanse eller samarbeidspartneres kompetanse.

Blant organisasjonene som er intervjuet nevnes også mindre arrangementer, og det fortelles om faste samlingspunkter. Dette kan være pappagrupper, guttekvelder, jentekvelder, likepersonstreff, og familiemåltider. Organisasjonene organiserer også faste dager eller tidspunkter hvor det tilbys rådgivning eller veiledning til foreldrene eller hele familien. Trossamfunn og enkelte organisasjoner tilbyr babysang, åpen barnehage, samlivs-/ekteskapskurs og fritidstilbud eller arrangementer til ulike alderstrinn blant barn og unge. Der hvor man har et særskilt fokus på foreldre i en vanskelig situasjon, finnes det tilbud om hjemmebesøk og andre tjenester som følger spesielt opp den enkelte familie.

Blant organisasjonenes mer uformelle tilbud forteller organisasjonene om lavterskeltilbud, drop-in-møter eller åpne møteplasser som kafeer, åpen barnehage, barseltreff eller treff som er en del av religiøse arrangementer for trossamfunnene. Her stiller organisasjonene kompetansen sin til rådighet og møter de behov som målgruppene har. Organisasjonene forteller å tilby uformelle samtaler med foreldre, barn eller familien som helhet. Det tilbys også uformell veiledning og rådgivning som innebærer at målgruppen selv tar kontakt og velger temaer som er aktuelle basert på deres behov.

For noen organisasjoner foregår det foreldrestøttende arbeid i rommet mellom barn og foreldre. Organisasjonene som har barn og unge som sine målgrupper, har en spesiell kjennskap til hvordan de unge har det. Denne innsikten, sammen med iakttagelser av samspillet mellom barn og foreldre, kan være en utløsende faktor for det foreldrestøttende arbeidet.

Det varierer hvem som er målgruppene for tilbudene. Ofte er mange av organisasjonenes primærfokus rettet mot barn og unge, hvor de blir kjent med foreldre og utøver foreldrestøttende arbeid i kraft av at de ser et behov ovenfor barnet. Idrettsorganisasjonen er et godt eksempel på dette. Andre tilbud har foreldre som primærmålgruppe, for eksempel hvis det er snakk om å hjelpe personer med levekårsutfordringer, støtte og veiledning i kraft av et interessefelt eller diagnosefelt som stiller ekstra krav til foreldrerollen, eller som tilbyr veiledning til foreldrerollen og omsorgsarbeid spesifikt. Sistnevnte gjelder især interesseorganisasjoner og trossamfunn. Mange av organisasjonene er åpne for alle foreldre (for eksempel idretten), mens andre har en mer spisset målgruppe hvor innholdet i tilbudene ikke er relevante for alle, som for eksempel er knyttet til religiøs trosretning, minoritets- eller flyktningbakgrunn, konkrete foreldreutfordringer eller barnets diagnose.

Sitater

«Vi prøver å ha både formelle og uformelle aktiviteter. Det er kanskje enklere for noen å oppsøke oss på en uformell aktivitet som kafe, enn å møte opp på arrangerte kurs. På denne måten få vi nådd ut til alle. (...) Vi prøver å ha noen foredrag, både digitalt og fysisk med aktuelle temaer, som både foreldre og andre er opptatt av. Blant annet med oppdatert informasjon, og videreformidling av kurs. (Vi er veldig avhengig av samarbeidspartnere). Vi har ikke sjans til å klare alt selv. Og foreldre vil nok ha både den faglige kompetansen og den personlige erfaringen vår».

– Interesseorganisasjon / Helse og omsorg

«Stort sett frivillig arbeid på skole, helse, atferd, familieproblemer, stebarns-problemer, familieliv. Vi informerer og hjelper både per telefon og personlig. Vi samarbeider med JURK, og jobber tett med dem. Har seminar hvert år og tar opp forskjellige aktuelle temaer.»

– Interesseorganisasjon / Mangfold og inkludering

«Vi kommer tidlig og går sent. Hadde nettopp et foreldremøte med speiderne, så blir det stående en mor igjen en mor en time etterpå med behov for å fortelle, snakke og engasjere. Hun trengte noen. Vi prøver å legge til rette for slike tilfeller samtidig som vi tar hånd om barna. Hvis foreldre ringer/møter opp, så snakker vi og tilbyr støtte og prøver å hjelpe de inn i våre sosiale nettverk. For eksempel ved å ringe, være der, gi skyss til barna, få folk som trenger støtte med i sosiale nettverk som babysang. På babysang for eksempel så snakker vi og lytter, også merker vi kanskje at noen egentlig ikke er helt ferdige. Da strekker vi ut og sier at vi er her til vedkommende, og ev avtaler og møtes og snakker senere. Kateketene er også flinke til å hjelpe, støtte og følge opp folk som trenger det.»

– Fellelråd i Den norske kirke

«Ofte er det jo når noen blir kjent med deg, og de ringer deg for noe de lurer på, kanskje trenger hjelp. Det er det som skjer ofte da, de ringer for noe konkret de trenger hjelp for, kanskje noe med barnevern eller bolig, også spør de om vi kjenner noen som kan hjelpe deg».

– Interesseorganisasjon / Mangfold og inkludering

«Vi har åpen barnehage, der er det oftest flyktninger og nyankomne innvandrere som deltar, ofte mødre. Har gjerne eritreisk, afghansk eller kurdisk bakgrunn. Tilbudet blir et viktig sted for å etablere nettverk, men også for integrering og mental helse – at kvinnene «får pratet med andre enn babyen».(...) Vi har også hjemmebesøk, som er et familiestøtteprogram hvor frivillige besøker småbarnsfamilier med minst et barn under skolealder, 2-4 timer i uken. De må ha minst ett barn under skolealder. Ellers er det en varierende gruppe, men ofte lite sosialt støttende nettverk rundt. Variabelt hva slags behov de er. Besøker dem hver uke i hvertfall et halvt år, hvor familien blir godt kjent med de frivillige. Ofte mødrene som tar kontakt. Ideen bak er at familien har behov for en likeverdig person, som selv har foreldreerfaring, og som kan dele gleder og sorger med familien. Familiekontaktene er voksne som enten har foreldreerfaring eller annen erfaring med barn

– Bred ideell organisasjon

3.3 Målgrupper for foreldrestøttende arbeid

Målgruppen for foreldrestøttende arbeid er for det meste alle typer familier / foreldre / foresatte – 63 % av organisasjonene med foreldrestøttende arbeid oppgir dette. Dette bygger opp under hypotesen om at de vanligste tiltakene er *universelle foreldrestøttende tiltak*.

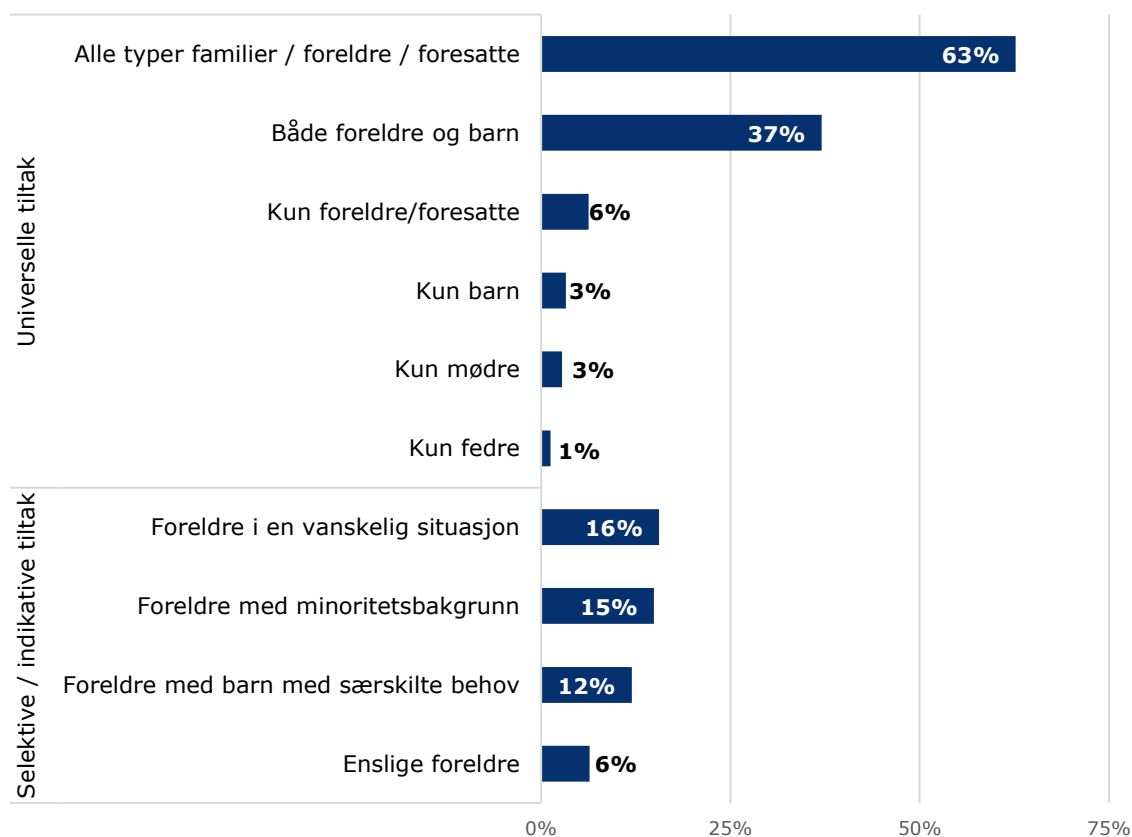
37 % av organisasjonene oppgir at de både er i kontakt med foreldre og barn.

Det er noen som oftest er i kontakt med mer spesifikke grupper, som for eksempel enslige foreldre, foreldre i en vanskelig situasjon (16 %), foreldre med minoritetsbakgrunn (15 %) eller foreldre med barn med særskilte behov (12 %). Disse gruppene er spesielt relevante for *selektive eller indikative foreldrestøttende tiltak*. Det er imidlertid langt færre som oftest er i kontakt med en spesifikk gruppe, enn som oftest er i kontakt med alle typer familier – og både foreldre og barn.

Det er noen interessante forskjeller i målgruppe på tvers av type organisasjon. Trossamfunn har en signifikant høyere andel som er i kontakt med alle typer familier (80 %). Ideelle organisasjoner har på sin side en høyere andel som er i kontakt med foreldre i en vanskelig situasjon (30), foreldre med barn med særskilte behov (23 %), og de er også oftere i kontakt med enslige foreldre (13 %) og kun barn (9 %), sammenlignet med gjennomsnittet.

Også på tvers av region, er det visse forskjeller. Organisasjoner i Oslo har oftere kontakt med foreldre med minoritetsbakgrunn (22 %) eller som er i en vanskelig situasjon (27 %).

Figur 3.10. «Foreldrestøttende arbeid er relevant for alle typer familier og foreldre. Både familier uten særskilte behov og familier som har et ekstra behov for støtte. Hvem er det organisasjonen som oftest er i kontakt med? Flere svar mulig» (n=933)

Det kan være interessant å se nærmere på hvilke konkrete organisasjonstyper og trossamfunn som har kontakt med ulike målgrupper. Overordnet er det få variasjoner mellom ulike ICNPO-kategorier når det gjelder andelen som retter seg mot alle typer familier og foreldre.

Det er imidlertid en litt høyere andel blant organisasjoner som driver mangfold og inkludering som har svart at de oftest er i kontakt med foreldre med minoritetsbakgrunn (41 %), kun mødre (6 %) eller enslige foreldre (16 %). Også frivillighetssentraler har ofte kontakt med foreldre med minoritetsbakgrunn (42 %), *obs lav base*).

Det er en høyere andel som har kontakt med barn med særskilte behov blant interesseorganisasjoner (28 %), organisasjoner innen helse og omsorg (23 %), mangfold og inkludering (23 %), rekreasjon og/eller sosiale fritidsaktiviteter (18 %) og barne- og ungdomsorganisasjoner (18%).

Videre er det en høyere andel som har svart at de er i kontakt med foreldre i en vanskelig situasjon blant organisasjoner innen krisehjelp/støttearbeid eller økonomisk/materiell støtte (42 %), mangfold og inkludering (31 %) og helse og omsorg (25 %).

Når det gjelder ulike trosretninger er det overordnet få signifikante variasjoner, utenom at andelen som retter seg mot alle foreldre er spesielt høy blant trossamfunn innen den norske kirke (85 %) og utenfor den norske kirke (75 %). I tillegg er det en litt høyere andel blant islamske trossamfunn som har svart at de er i kontakt med kun fedre (15 %, *obs lav base*).

3.3.1 Organisasjoner som oftest er i kontakt med foreldre i en vanskelig situasjon

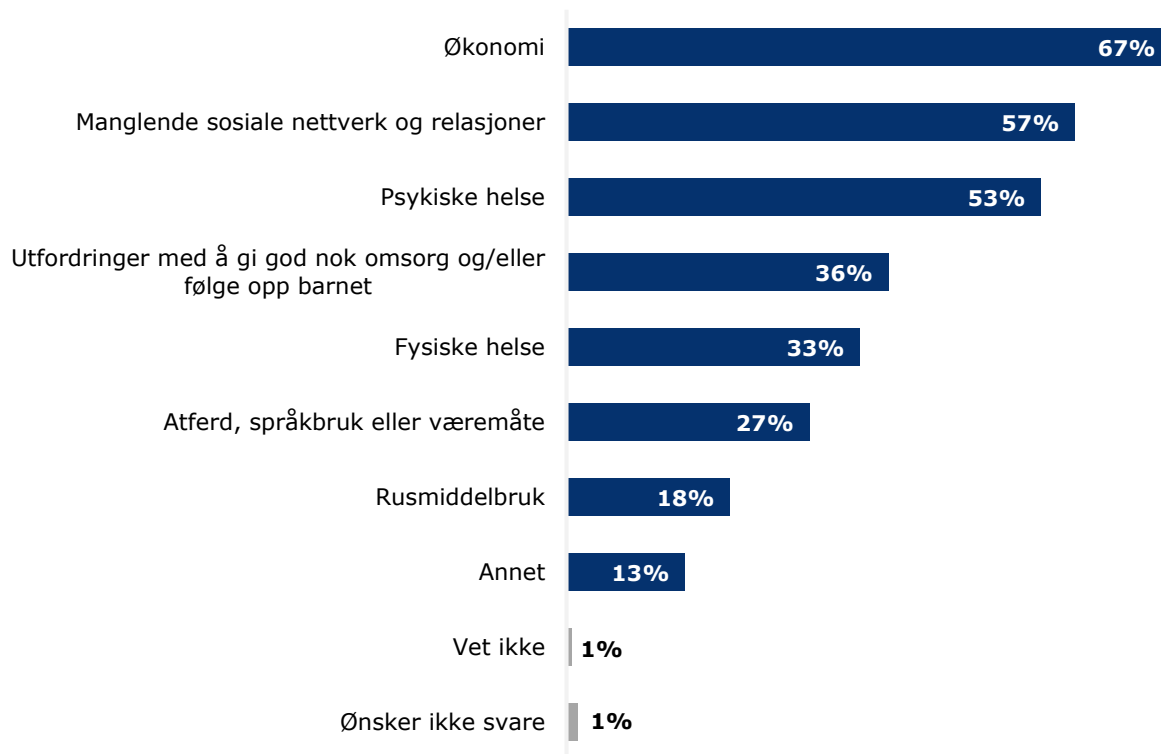
Blant organisasjoner som oftest er i kontakt med foreldre i en vanskelig situasjon, er foreldrene oftest i en vanskelig situasjon på grunn av økonomi. Økonomiske vanskeligheter gjelder for 2 av 3 foreldre i en vanskelig situasjon de har vært i kontakt med (67 %). Manglende sosiale nettverk og relasjoner (57 %), samt psykisk helse (53 %) er andre vanlige årsaker.

På tvers av de ulike organisasjonstypene, er det noen interessante forskjeller. Når det gjelder andelen som er i kontakt med foreldre som har økonomiske vanskeligheter, er den signifikant høyere blant frivillige organisasjoner (79 %) og signifikant lavere blant trossamfunn (57 %). Til gjengjeld er trossamfunn oftere i kontakt med foreldre på grunn av psykiske helseutfordringer enn frivillige organisasjoner, henholdsvis 64 % og 40 %. Ideelle organisasjoner er oftest i kontakt med foreldre på grunn av utfordringer med å gi god nok omsorg og/eller følge opp barnet (69 %), og i

betydelig større grad enn både frivillige organisasjoner (24 %) og trossamfunn (39 %). Ideelle organisasjoner har også en høyere andel som er i kontakt med foreldre som er i en vanskelig situasjon på grunn av rusmiddelbruk (38 %).

3.11. «Du har svart at din organisasjon har hjulpet eller støttet foreldre i en vanskelig situasjon. Hvilke typer utfordringer har disse foreldrene hatt? Har det vært knyttet til en eller flere av foreldrenes... Flere svar mulig»

(Filter: Hvem er det organisasjonen som oftest er i kontakt med? = Foreldre i en vanskelig situasjon, n=159)

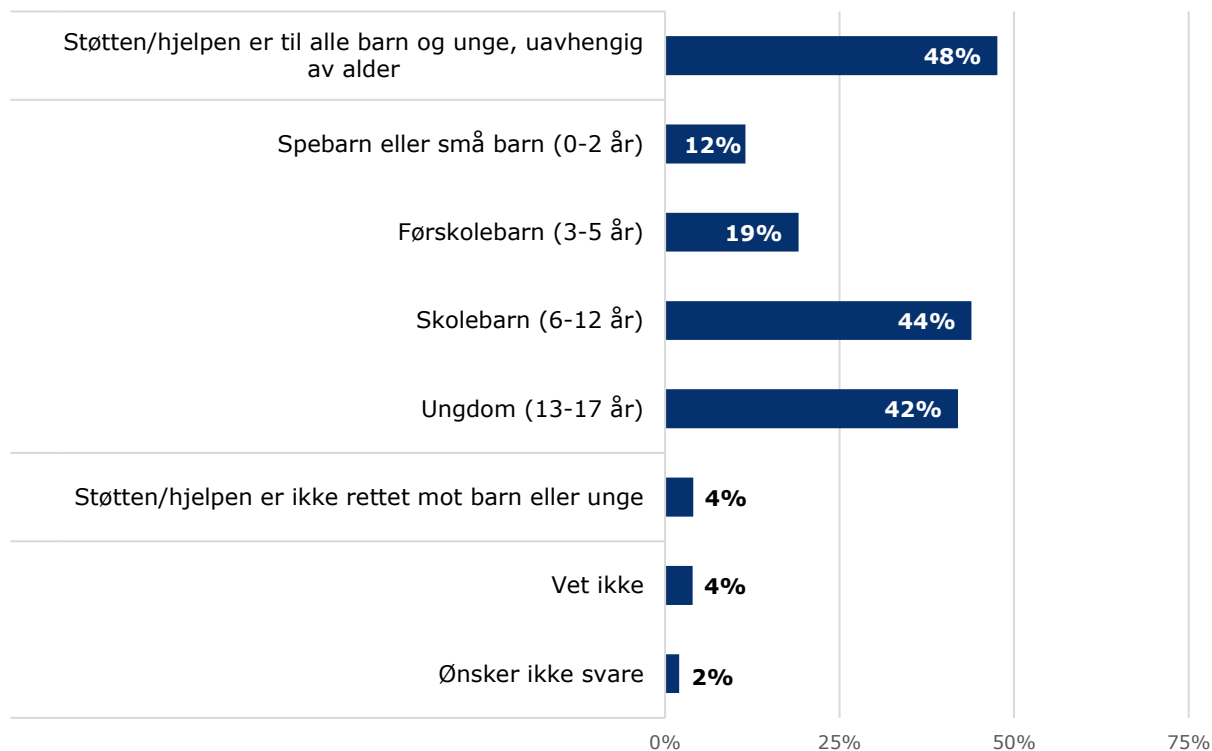

3.3.2 Barn/unge som en del av målgruppen

De aller fleste organisasjoner som har foreldrestøttende arbeid, retter også sin hjelp/støtte til barn eller unge. Kun 4 % oppgir at hjelpen/støtten ikke retter seg inn mot barn eller unge. Nesten halvparten (48 %) oppgir at støtten/hjelpen de tilbyr også retter seg mot barn og unge i alle aldersgrupper. Det er også mange som tilbyr støtte/hjelp til litt eldre barn og ungdommer (over 6 år), mens det er færre som retter sin hjelp/støtte mot barn under 6 år.

3.12. «Er hjelpen eller støtten til foreldre også rettet mot barn eller unge i følgende aldersgrupper?

Flere svar mulig» (n=933)

Ser vi nærmere på variasjoner mellom undergrupper, viser resultatene at det er en høyere andel blant trossamfunn som har rettet sin hjelp/støtte mot alle aldersgrupper (56 %), men også for spesifikke aldersgrupper. Det er særlig for hjelp/støtte til de yngste aldersgruppene (barn under 6 år), trossamfunn skiller seg positivt fra frivillige organisasjoner. En fjerdedel blant trossamfunn har tilbud til spebarn eller små barn (26 %) og nesten en tredjedel har tilbud til førskolebarn (31 %). Til sammenligning er andelen signifikant lavere blant frivillige organisasjoner, hhv. 6 % og 13 %.

Det er også noen regionale forskjeller. Organisasjoner og trossamfunn i Vest-Norge har en signifikant høyere andel som har tilbud til spebarn eller små barn (16 %) og førskolebarn (25 %). Vi finner også en høyere andel som har tilbud til førskolebarn i Sør-Norge (26 %). Til sammenligning er det en signifikant lavere andel i Øst-Norge utenom Oslo som har tilbud til spebarn eller små barn (8 %) og førskolebarn (15 %). I Oslo er det en særlig høy andel som har svart at de har tilbud som er rettet til alle barn og unge, uavhengig av alder (60 %).

4

4. ORGANISERING OG KOMPETANSE

En sentral del av undersøkelsens formål er å kartlegge ulike aspekter relatert til hvordan det foreldrestøttende arbeidet utøves. Dette innebærer mer spesifikt å se nærmere på hvordan arbeidet er organisert og hvordan tilbudene utformes, om kompetanse og erfaring som er relevant når man skal hjelpe foreldre, hvordan organisasjonene og trossamfunnene rekrutterer foreldre og markedsfører tilbudene sine, i hvilken grad de samarbeider med andre aktører, og hvilket finansieringsgrunnlag arbeidet har og kjennskap til Bufdirs tilskuddsordning.

4.1 Organisering og utøvelse av foreldrestøttende tiltak

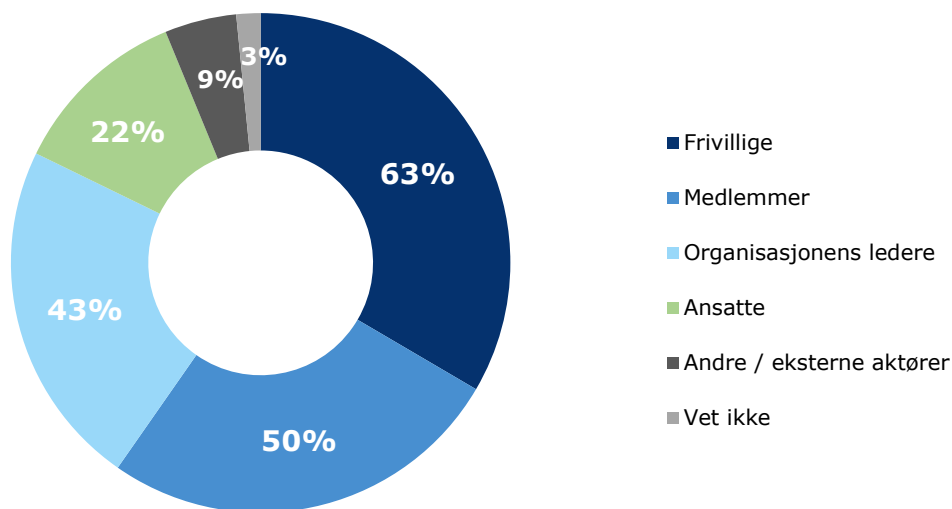
Resultatene viser at flere grupper er med og bidrar inn i arbeidet om å støtte foreldre. De frivillige utgjør utvilsomt en veldig viktig del av arbeidet som gjøres. Både blant frivillige/ideelle organisasjoner og trossamfunn er det frivillige som gjør størsteparten av det foreldrestøttende arbeidet (Figur 4.1 og 4.2).

Blant trossamfunn har 75 % svart at frivillige gjør foreldrestøttende arbeid, mens andelen blant frivillige og ideelle organisasjoner er 63 %

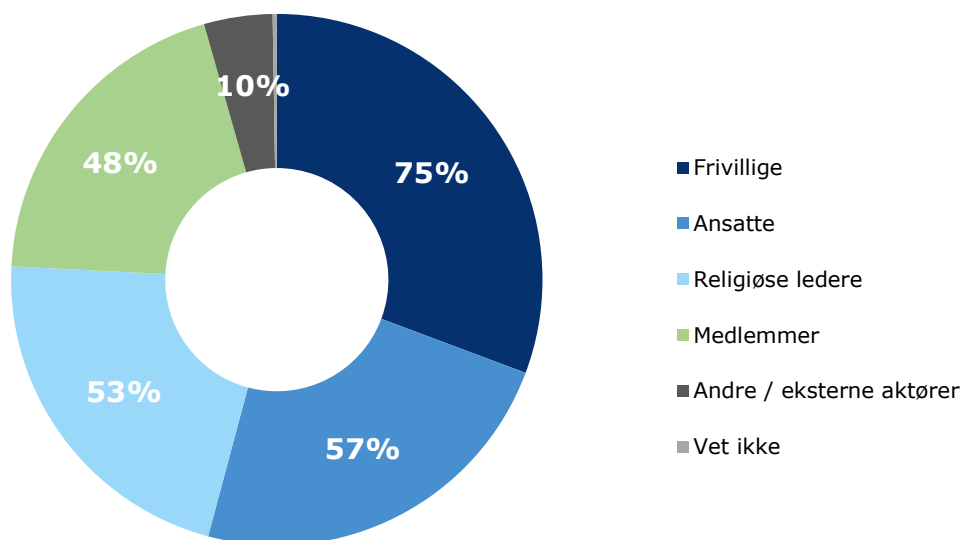
Halvparten av de frivillige og ideelle organisasjoner har deretter svart at *medlemmer* er med i det foreldrestøttende arbeidet (50 %), etterfulgt av *organisasjonens ledere* (43 %). 22 % har svart at ansatte gjør foreldrestøttende arbeid, og her er andelen signifikant høyere blant ideelle organisasjoner (46 %).

Blant trossamfunn er det *ansatte* som kommer etter frivillige, når vi ser på hvilke grupper som bidrar mest inn i det foreldrestøttende arbeidet, totalt 57 %. Også litt over halvparten av trossamfunnene svarer at *religiøse ledere* bidrar i arbeidet med å støtte og hjelpe foreldre (53 %).

Figur 4.1. «Hvem i organisasjonen hjelper eller støtter foreldre? Flere svar mulig.» (n=567)

Figur 4.2. «Hvem i trossamfunnet hjelper eller støtter foreldre? Flere svar mulig.» (n=319)

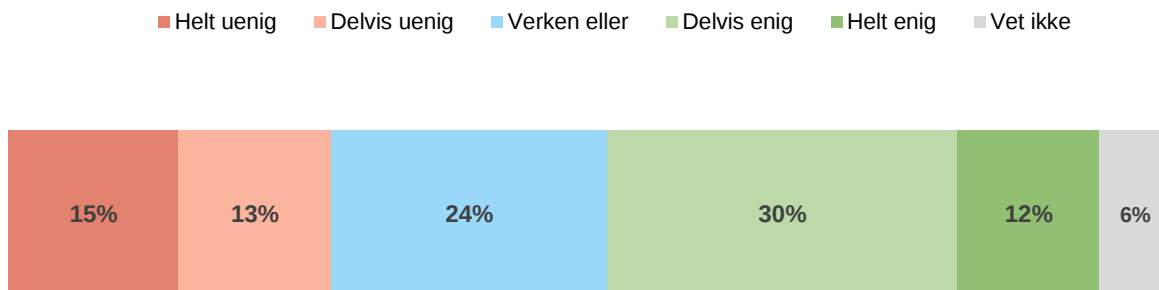

Blant frivillige og ideelle organisasjoner er det en høyere andel *ansatte* i Oslo (53 %) som gjør foreldrestøttende arbeid, mens andelen for *medlemmer* er høyest i Midt-Norge (65 %) og Nord-Norge (63 %). Blant trossamfunn er det en høyere andel religiøse ledere i Oslo som gjør foreldrestøttende arbeid (77 %, *obs lav base*), mens det er en signifikant høyere andel *frivillige* i Vest-Norge (87 %).

Årlige driftsutgifter kan også spille inn på hvem som utøver arbeidet. Blant organisasjoner med under 50.000 i årlige driftsutgifter, er det en høyere andel hvor medlemmer utøver det foreldrestøttende arbeidet (58 %). Organisasjoner med driftsutgifter over 1 million er det oftere ansatte (57 %) og frivillige (72 %). Blant trossamfunn er det også en tydelig forskjell, hvor trossamfunn med driftsutgifter over 1 million også har en signifikant høyere andel hvor religiøse ledere (66 %), ansatte (81 %) og frivillige (85 %) utøver det foreldrestøttende arbeidet.

Figur 4.3 «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Vi jobber systematisk med å utvikle vårt arbeid som kan hjelpe eller støtte foreldre»

Figur 4.3. viser at nesten halvparten svarer at de er helt eller delvis enige i at de jobber systematisk med å utvikle deres arbeid som kan hjelpe eller støtte foreldre (46 %). Litt under en fjerdedel er helt eller delvis uenig i påstanden (23 %).

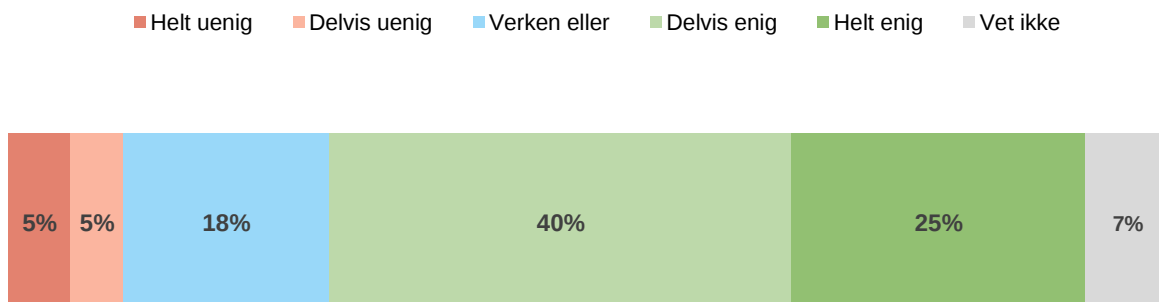
Det er en signifikant høyere andel blant henholdsvis trossamfunn (53 %) og ideelle organisasjoner (59 %) som har svart at de er (delvis eller helt) enig i denne påstanden. På den andre siden er det en tilsvarende lavere andel blant frivillige organisasjoner (42 %).

Resultatene viser at organisasjonenes økonomi kan ha en betydning. Organisasjoner eller trossamfunn som har årlige driftsutgifter på over 1 million har en høyere andel som har svart at de er enig i at de jobber systematisk med å utvikle deres arbeid som kan hjelpe eller støtte foreldre (52 %).

Organisasjoner som er lokalisert i Oslo har også en gjennomsnittlig høyere andel som er enig i påstanden (58 %). Organisasjoner lokalisert i Nord-Norge har derimot en høyere andel som er uenig i påstanden (36 %).

Figur 4.4. «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Vårt arbeid som hjelper eller støtter foreldre blir formet etter hvilke behov foreldre, familier og barn har»

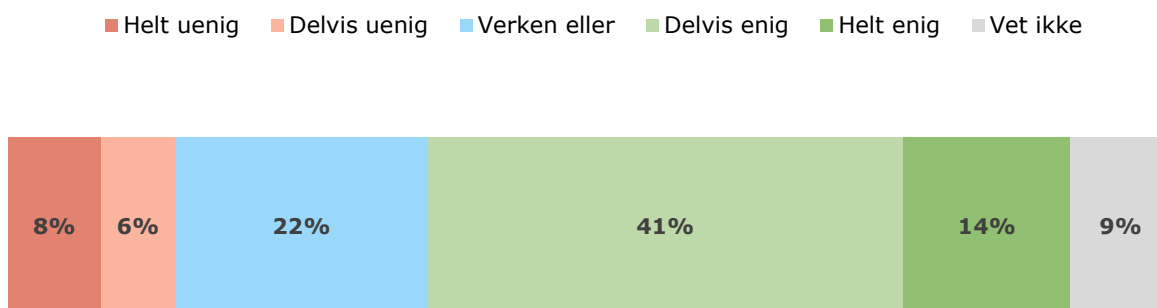
Videre viser resultatene i figur 4.4 at tilbudene som organisasjonene har blir i stor grad formet av behovene som familiene har. Overordnet er rundt 2 av 3 organisasjoner/trossamfunn er helt eller delvis enige i denne påstanden (65 %). Spesielt trossamfunn former tilbudene etter familienes behov (74 %), som har en signifikant høyere andel sammenlignet med gjennomsnittet. På den andre siden har frivillig organisasjoner en signifikant lavere andel (61 %).

Totalt har 10 % svart at de er helt eller delvis uenig i påstanden, og 18 % verken eller.

Organisasjoner lokalisert i Oslo og Sør-Norge er gjennomsnittlig mer enig i påstanden (hhv. 75% og 74 %). På den andre siden er det flere som er uenig i at tilbudene formes etter behov blant organisasjoner lokalisert i Vest-Norge (15 %).

Figur 4.5. «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Vårt arbeid som hjelper eller støtter foreldre blir formet etter hvilken kompetanse ledere, de frivillige og/eller ansatte har»

Kompetanse fremstår som viktig for det foreldrestøttende arbeidet som gjøres i organisasjonen (figur 4.5.). Over halvparten (55 %) er helt eller delvis enig i at deres arbeid med å hjelpe eller støtte foreldre blir formet etter hvilken kompetanse ledere, frivillige eller ansatte har. På den andre siden av skalaen er 14 % er helt eller delvis uenig i påstanden. 22 % har svart verken eller.

Igjen er det en signifikant høyere andel blant trossamfunn som har svart at de er (helt eller delvis) enig i at det foreldrestøttende arbeidet som gjøres formes etter deres kompetanse (62 %). Til sammenligning er andelen gjennomsnittlig lavere blant frivillige organisasjoner (52 %).

Det er også her en gjennomsnittlig høyere andel blant organisasjoner som er lokalisert i Oslo som er enig i påstanden (68 %).

4.2 Vurdering av egen kompetanse

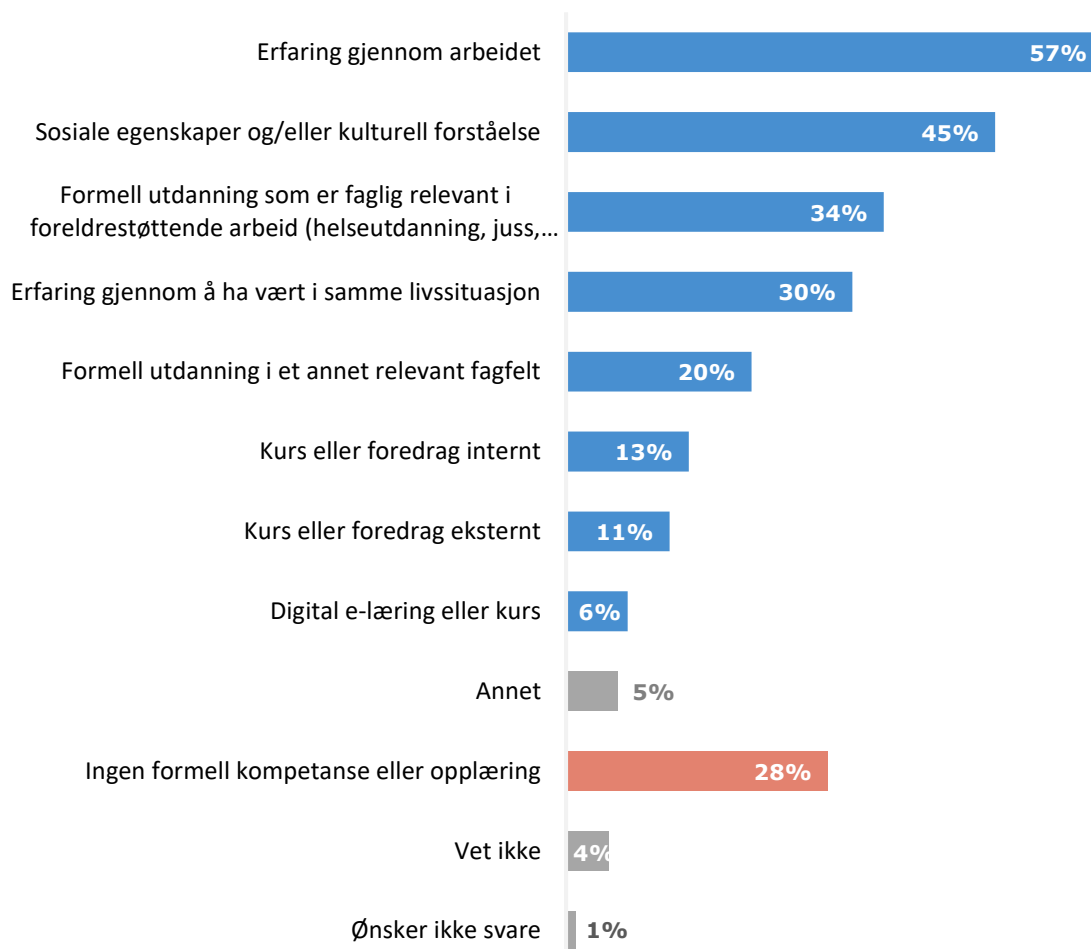
Kompetanse som er relevant for foreldrestøttende arbeid kan komme fra ulike hold, enten om det er *formell kompetanse* gjennom kurs eller utdanning, eller *uformell kompetanse* opparbeidet gjennom arbeid, livserfaring eller personlige egenskaper.

Resultatene viser at 6 av 10 har svart at dem som hjelper eller støtter foreldre har kompetanse gjennom erfaring fra arbeidet (57 %). I underkant av halvparten har svart at de har sosiale egenskaper og/eller kulturell forståelse som gir dem kompetanse (45 %).

Deretter har en tredjedel svart at dem som jobber med foreldrestøtte har formell utdanning som er faglig relevant i foreldrestøttende arbeid (34 %). Dette omfatter utdanning som helseutdanning, juss, pedagogikk, sosionom, psykologi, samfunnsfag eller teologi. 2 av 10 i utvalget har imidlertid svart at de som utøver foreldrestøtte har kompetanse gjennom formell utdanning i et annet relevant fagfelt utover disse (20 %).

3 av 10 har svart at de som utøver foreldrestøtte har kompetanse gjennom erfaring av å ha vært i samme livssituasjon, såkalt «likemannsarbeid» (30 %). Litt over 1 av 10 har kompetanse gjennom å ha vært på kurs eller foredrag, henholdsvis enten internt (13 %) eller eksternt (11 %). Litt over en fjerdedel (28 %) har svart at de har ingen formell kompetanse eller opplæring.

Figur 4.6. «Hva slags kompetanse har de som hjelper eller støtter foreldre?»

I de åpne svarene illustreres en rekke kilder til kompetanse, som kommer i tillegg til det som allerede er skissert i spørsmålsalternativene. Mange av svarene handler om personlige egenskaper, som at man bryr seg, er trygge, har samfunnsengasjement eller har gode verdier. I tillegg nevnes også språk- og kulturforståelse, som en relevant kompetanse. Flere beskriver også hvordan de som utøver foreldrestøtte har ulike former for formell kompetanse, enten ulike typer pedagogisk eller sosial utdanning, eller ulike typer kurs eller kvalifiseringsprogrammer som organisasjonene holder. Sist, men ikke minst, er det både i organisasjoner og trossamfunn likemannsarbeid, hvor trosretning eller det å være - eller å ha vært - i samme livssituasjon regnes som en form for kompetanse som er viktig for utøvelsen av foreldrestøttende arbeid.

Åpent svar: Hva slags kompetanse har de som hjelper eller støtter foreldre? Flere svar mulig - Annet, skriv inn (n=54):

Personer som er grunnfestet og fremstår solide og trygge.

Flere av oss har pedagogisk utdanning

Foreldre hjelper foreldre

Relevante kurs som har noe med vår frivillighets organisasjon.

Folk med formell utdanning, erfaring, samfunnsengasjement, interessefelt

Det er stor variasjon, da vi har mange bidragsytere inne i bildet.

200 medlemmer som bryr seg..

Likepersonskurs fra sentralleddet i organisasjon

Ungdom som går ledig og som trenger "arbeidstrening"

Kompetanse i flere språk og kjennskap til kulturelle koder

Ingen krav til formell kompetanse, men genuin interesse er viktig!

De har ulik yrkesbakgrunn og deltar i organisasjonens aktiviteter

Levd liv med kristen oppdragelse

Alle våre likepersoner er kurset og har taushetsplikt.

Når eksterne brukes, er det fordi de har den kompetansen man trenger

Det foreligger også interessante resultater mellom undergrupper i utvalget. Frivillige organisasjoner har gjennomgående en lavere andel som har svart at de har kompetanse på ulike måter, mens trossamfunn har en tilsvarende høyere andel som svarer at de har kompetanse. Trossamfunn har oftere kompetanse gjennom formell utdanning i relevant fagfelt (61 %), formell utdanning i et annet fagfelt (29 %), erfaring gjennom arbeidet (74 %), sosiale egenskaper og/eller kulturell forståelse (60 %) og erfaring gjennom å ha vært i samme livssituasjon (45 %).

Ideelle organisasjoner har derimot en gjennomsnittlig høyere andel som har svart at de som jobber med foreldrestøtte har kompetanse gjennom kurs eller foredrag, både internt (24 %) og eksternt (25 %).

Frivillige organisasjoner har derimot en gjennomsnittlig høyere andel som har svart at de har ingen formell kompetanse eller opplæring (34 %).

Videre viser resultatene at det er en korrelasjon med organisasjonenes økonomi og størrelse (målt i antall medlemmer) og kompetanse. Organisasjoner/trossamfunn som har flere enn 500 medlemmer eller har mer enn 1 million i årlige driftsutgifter, har også en signifikant høyere andel som har svart at de har formell utdanning som er faglig relevant i foreldrestøttende arbeid, formell utdanning i et annet relevant fagfelt og erfaring gjennom arbeidet. Organisasjoner med over 1 million i årlige driftsutgifter har også flere som har svart at de har kompetanse gjennom sosiale egenskaper og/eller kulturell forståelse (54 %), og foredrag og kurs internt (19 %) og eksternt (15 %).

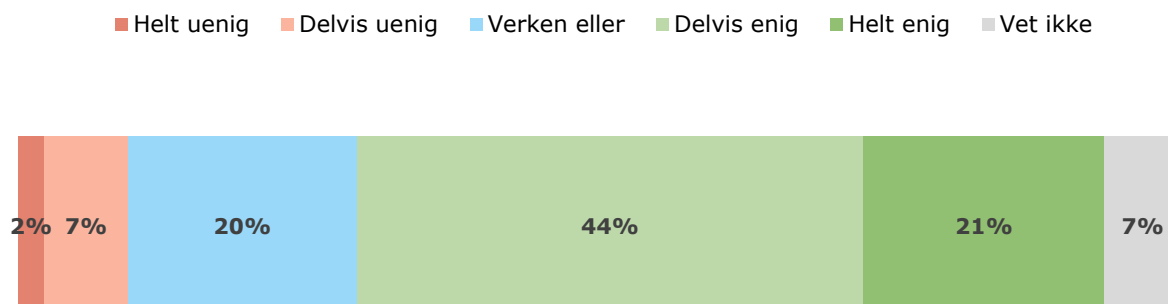

Videre finner vi interessante regionale forskjeller. Det er gjennomgående flere organisasjoner lokalisert i Oslo som har svart at de har formell utdanning som er faglig relevant (50 %), erfaring gjennom arbeidet (68 %), sosiale egenskaper og/eller kulturell forståelse (63 %) og erfaring gjennom å ha vært i samme livssituasjon (39 %). Det er også en overvekt av organisasjonene i Oslo som har skrevet inn åpne svar under «Annet» (11 %).

Også organisasjoner i Sør-Norge har en høyere andel som har svart at de har formell utdanning (41 % som er faglig relevant i foreldrestøttende arbeid og 27 % i andre relevante fagfelt), samt erfaring gjennom å ha vært i samme livssituasjon (40 %).

Figur 4.7. «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Vi har den nødvendige kompetansen for å kunne hjelpe eller støtte foreldre»

2 av 3 organisasjoner svarer at de er delvis eller helt enig i at de har den nødvendige kompetansen for å kunne hjelpe eller støtte foreldre (64 %). 9 % er på den andre siden delvis eller helt uenig i dette. 20 % har svart «verken eller».

Det er tydelig at frivillige organisasjoner i mindre grad vurderer at de har god nok kompetanse, sammenlignet med både ideelle organisasjoner og trossamfunn. De har en signifikant høyere andel som er uenig i påstanden (11 %) og en signifikant lavere andel som er enig (58 %).

Trossamfunn står frem som den målgruppen som har høyest andel som er enig i at de har den nødvendige kompetansen for å hjelpe eller støtte foreldre (78 %).

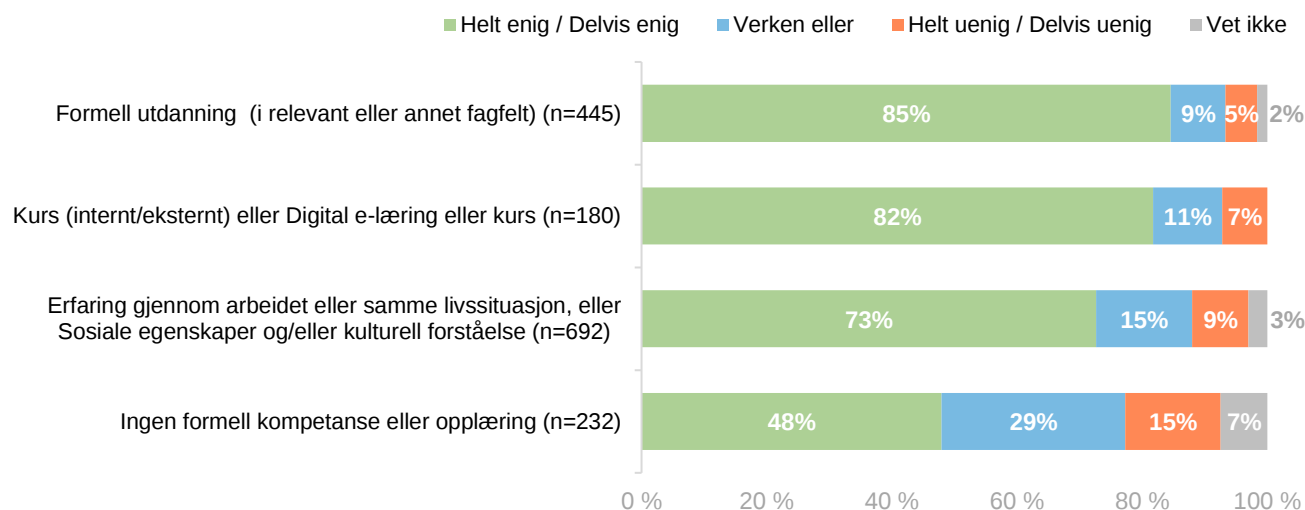
Videre ser vi at organisasjoner lokalisert i Oslo også er mer enig i at de har nødvendig kompetanse (80 %), sammenlignet med gjennomsnittet.

Organisasjoners størrelse og økonomi kan også spille inn på variasjoner i resultatene.

Organisasjoner som har flere enn 500 medlemmer har også en høyere andel som er enig i at de har nødvendig kompetanse (72 %). Samtidig ser vi også at organisasjoner med mer enn 500.000-1 million eller mer enn 1 million i årlige driftsutgifter har en høyere andel som er enig i at de har nødvendig kompetanse (hhv. 74 % og 71 %).

Som tidligere vist, svarte 28 % at de har ingen formell kompetanse eller opplæring. Derfor kunne det være interessant å undersøke hvordan denne gruppen vurderer sin kompetanse. Når vi krysser spørsmålet om hva slags kompetanse de har med vurderingsspørsmålet om hvorvidt de har den nødvendige kompetansen til å hjelpe eller støtte foreldre (og slår sammen helt og delvis enig/uenig), er det tydelig at de med formell utdanning er samlet sett mer enig i at de har den nødvendige kompetansen (85 %). Etterfulgt av dem som har tatt kurs i ulike former (82 %), og deretter dem som har med uformell kompetanse gjennom arbeid, livserfaring, sosiale egenskaper eller kulturell forståelse (73 %). Med andre ord, jo mindre formalisert kompetansen er, jo lavere blir andelen som er enig i at de har den nødvendige kompetansen. Sist, men ikke minst, organisasjoner hvor de som utøver foreldrestøtte ofte har ingen formell kompetanse eller erfaring, har følgende den laveste andelen som er enig (48 %) i at de har den nødvendige kompetansen, og tilsvarende den høyeste andelen som er uenig (15 %) eller har svart «Verken eller» (29 %) på denne påstanden.

Figur 4.8. «Hva slags kompetanse har de som hjelper eller støtter foreldre?» Krysset med «Vi har den nødvendige kompetansen for å kunne hjelpe eller støtte foreldre»

Kvalitative resultater

Om kompetanse og utformingen av tjenestetilbudet

Mange av organisasjonene og trossamfunnet tilpasser det foreldrestøttende arbeidet etter behovet fra foreldrene og familiene. Dette gjelder særlig det uformelle arbeidet, som utøves gjerne mer spontant og er tilpasset til den enkelte situasjonen, enten fordi man observerer et behov hos foreldre eller barn, eller fordi målgruppene selv tar kontakt. Eksempelvis fortalte en idrettsorganisasjon at tiltak utøves på bakgrunn av observasjoner av barnets trivsel eller interaksjonen mellom barn og foreldre. Det formelle tilbudet kan ofte være mer planlagt, i regi av organisasjonen/trossamfunnet. Der flere aktører er involvert, kan tilbudene være utformet i samarbeid. For eksempel fortalte en interesseorganisasjon innen helse og omsorg at sykehus og helseforetak tar kontakt med dem om behov for likemannsarbeid og tilstedeværelse, etter forespørsel fra helsepersonell og pårørende.

Det varierer hvem som utøver det foreldrestøttende arbeidet. En ideell organisasjon forteller at alle utøver foreldrestøttende arbeid til en viss grad, men det kan variere hva slags arbeid som gjøres. De frivillige kan gjøre mer praktiske ting, mens ansatte driver det systematiske arbeidet og jobber direkte med målgruppen. I en interesseorganisasjon innen helse utøver alle foreldrestøtte, på grunn den personlige erfaringen man kan tilby, ettersom majoriteten av tilbudet er likemannsarbeid. Et fellesråd i Den norske kirke forteller at «alle snakker med alle», men det er hovedsakelig kateket, barne- og familiearbeidere eller barne- og familieprest som utøver det foreldrestøttende arbeidet, mens daglige ledere og prester ikke er «like mye inne i det».

Overordnet har alle organisasjonene og trossamfunnene i det kvalitative utvalget kompetanse som er relevant for foreldrestøttende arbeid, selv om kompetansen tar ulike former. Mange av organisasjonene og trossamfunnene har egne ansatte som har formell kompetanse som pedagoger (barnehage, lærer, barnevern, etc.), helsepersonell, sosialarbeidere, psykologer, og lignende. Spesielt en ideell organisasjon, en interesseorganisasjon innen mangfold, det kristne fellesrådet innen DNK og det muslimske trossamfunnet hadde ansatte med formell kompetanse. Blant trossamfunnene blir det også påpekt at foreldrestøtte er en del av den religiøse utdanningen eller sertifiseringen, og at det er en balanse mellom religion og fagkompetanse, fordi målgruppene ofte etterspør religiøse svar. Videre har mange organisasjoner uformell kompetanse, som er viktig for arbeidet. Blant interesseorganisasjoner er det særlig viktig med erfaring og egnethet i likemannsarbeidet, eksempelvis livserfaring innen helseorganisasjonen, eller språkkompetanse og flerkulturell innsikt i mangfoldsorganisasjonen. Flere organisasjoner henviser også til erfaringsdeling mellom kolleger som viktig. Det er midlertid en uttrykt utfordring hos flere at man gjerne skulle hatt mer spisset kompetanse blant frivillige, og at det som oftest er de ansatte som kan vise til formell kompetanse.

Sitater

Jeg har lest mye om arbeidsveiledning, bruker kolleger og bruker hverandre. Jeg har også gått gjennom noen kurs, og føler jeg oppdaterer meg for å være kvalifisert til å gi den hjelpen. Men det er tøft og krevende arbeid. Vi har ingen formell kompetanse, men vi reflekterer og drøfter ofte

- **Interesseorganisasjon**

Det som har vært viktig er at vi som er engasjerte og har lyst til å bidra har konkret kompetanse, sånn at vi vet at vi kan bidra, for eksempel med veiledning. At vi har fagkompetanse, men også den kulturelle kompetansen – og at vi har samme bakgrunn som dem vi prøver å nå

- **Interesseorganisasjon /Mangfold og inkludering**

Tenker ift kursbiten så har vi folk som har gått på kurs og blitt «sertifisert», så derfor vil jeg si at vi har kompetanse til å tilby de kursene vi tilbyr. Samt, hvis man har vært foreldre før, så har man alltid noe å tilby av kunnskap rundt dette feltet. Som gjør at man kan støtte hverandre.

- **Kristent trossamfunn utenfor DNK**

Jeg får mye kompetanse fra jobben, det gjør de andre også. Hovedforskjellene er at mange vi snakker med krever et litt religiøst svar, så vi må finne et balansepunkt mellom slike svar og kompetanse. Så det er alltid nødvendig å lære nye ting om både religion og mer profesjonelle ting

- **Muslimsk trossamfunn**

(Kompetanse) vanskelig å svare på, jeg er barnehagelærer – pedagog. Tenker det er en viktig egenskap å ha. Relasjoner, relasjonsbygging, klart det er viktig å ha kompetanse om gruppens utfordringer, Traumekompetanse og hva det vil si å være en flyktning i Norge. (...) Vi må ha kompetanse om de å snakke med barn og ungdom. Samtale og veiledning med foreldre, også en viktig kompetanse. Den relasjonelle kompetansen er ikke så lett å lære, den er viktigst av alt. Vi ansatte har ofte helsefaglig bakgrunn. Frivillige burde som oftest ha vært foreldre, og ha foreldrekompetanse. Også jobbet med barn tidligere, i tillegg til personlige kompetanse.

- **Bred ideell organisasjon**

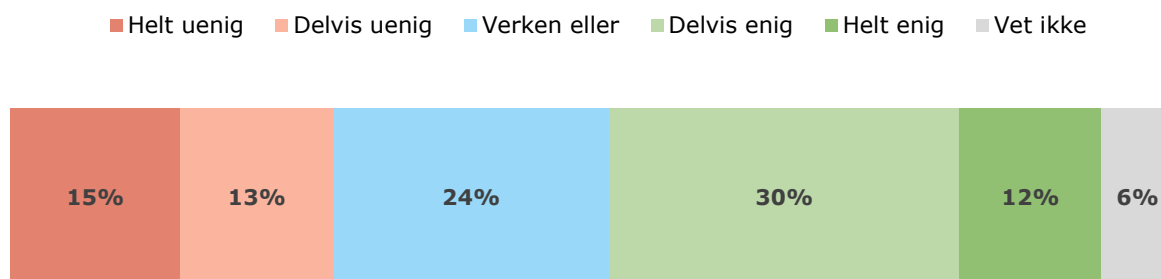
4.3 Rekruttering og synliggjøring av tiltak

Mange frivillige og ideelle organisasjoner og trossamfunn er avhengig av både frivillige og medlemmer for å kunne ha gode foreldrestøttende tilbud. På den ene siden er det viktig at man har nok frivillige som kan tilby foreldrestøtte for å sikre tilstrekkelig hjelp, omsorg og kvalitet i tjenestene, og på den andre medlemmer eller andre som tar kontakt, deltar eller benytter seg av uformelle eller formelle tilbud som organisasjonene og trossamfunnene har. Derfor er informasjons- og markedsføringsarbeidet som gjøres viktige bidrag, for at foreldre skal få kjennskap om og i siste instans benytte seg av foreldrestøttende tilbud i ulike former.

Resultatene fra undersøkelsen viser at det er noe splittet i hvor mye organisasjoner jobber med systematisk informasjonsarbeid ut mot medlemmer. 4 av 10 organisasjoner og trossamfunn svarer at de er helt eller delvis enig i at de jobber systematisk med å gi informasjon til deres medlemmer om hvordan de kan hjelpe eller støtte foreldre (42 %). På den andre siden er 28 % delvis eller helt uenig i dette, og 24 % har svart «verken eller».

Figur 4.9. «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Vi jobber systematisk med å gi informasjon til våre medlemmer om hvordan vi kan hjelpe eller støtte foreldre»

Det er en signifikant høyere andel blant organisasjoner lokalisert i Oslo som er helt eller delvis enig i at de jobber systematisk med å gi informasjon til deres medlemmer (54 %) Til sammenligning er det en gjennomsnittlig lavere andel i Nord-Norge (30 %) og Vest-Norge (34 %). Organisasjoner i Nord-Norge har også signifikant flere som er uenig i påstanden (44 %).

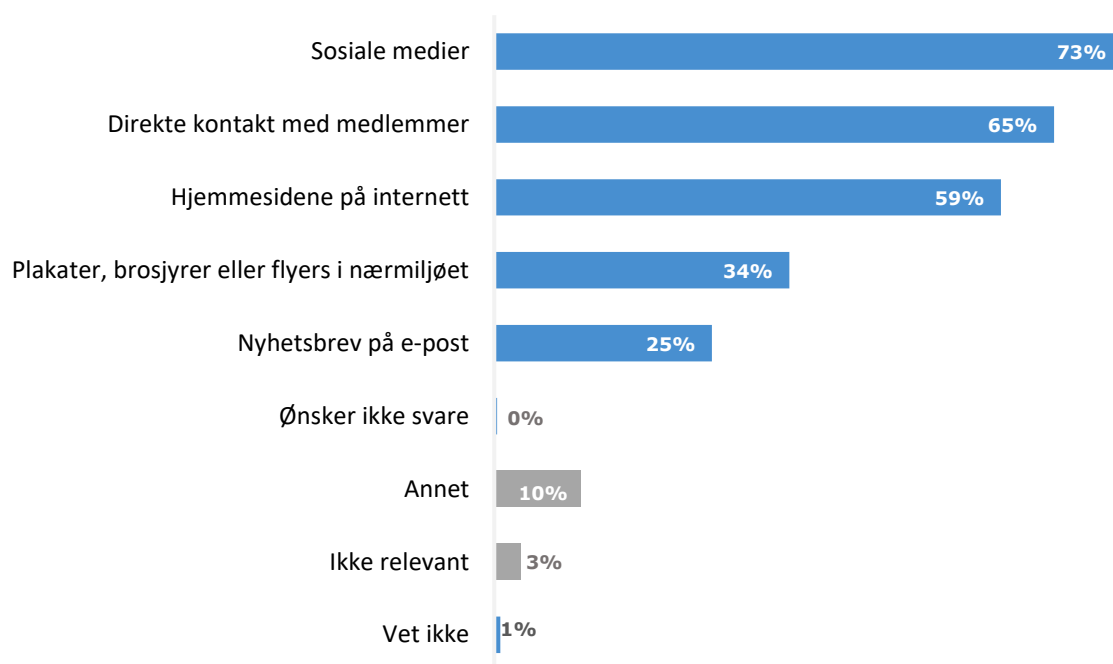
Organisasjoner med flere enn 500 aktive medlemmer har oftere vært enig i at de jobber systematisk med å gi informasjon om deres foreldrestøttende arbeid (51 %), sammenlignet med gjennomsnittet.

Videre har man også fått spørsmål om hvordan tilbudene eller arrangementene synliggjøres (figur 4.10). Resultatene viser at 3 av 4 organisasjoner bruker sosiale medier (73 %) for å synliggjøre tilbudene eller arrangementene de har.

Direkte kontakt med organisasjonene eller trossamfunn er også en viktig måte å formidle organisasjonenes arbeid på. 2 av 3 organisasjoner synliggjør tilbudene eller arrangementene gjennom direkte kontakt med medlemmer (65 %).

Det er likevel mange som bruker mer tradisjonelle former for å markedsføre tjenester og arrangementer. 6 av 10 bruker hjemmesidene på internett (59 %), og 1 av 3 har plakater, brosjyrer eller flyers i nærmiljøet. I tillegg har en fjerdedel nyhetsbrev på e-post (25 %).

Figur 4.10. «Hvordan synliggjør dere tilbudene eller arrangementene deres? Flere svar mulig» (n=933)

Det er 10 % som har svart at de synliggjør tilbudene eller arrangementene på andre måter. Mange frivillige og ideelle organisasjoner samarbeider med lokale eller kommunale aktører, og synliggjør tilbudene deres gjennom samarbeidet. Eksempelvis ideelle organisasjoner som har som oppgave med å avlaste kommunale tjenester, så blir kommunen en viktig formidler av organisasjonens støttetilbud. Dette kan blant annet dreie seg om NAV, barnevernstjenesten, helseforetak, skole, barnehager og voksenopplæringscentre.

Videre er det svært mange som har svart «Annet» som nevner lokalavis eller menighetsblad, som en viktig formidlingsarena.

Mange nevner også direkte kontakt, enten gjennom kontakt med medlemmer, «jungeltelegraf», gjennom menigheter eller kontakt i nærmiljøet.

Flere nevner også at annonser, radio- og medieomtale bidrar til å synliggjøre tilbudene.

Å nå direkte ut til potensielle eller faktiske medlemmer er det også mange som gjør, enten via e-post, SMS eller WhatsApp. Noen organisasjoner sender også ut fysiske brev til medlemmer.

Hvordan synliggjør dere tilbudene eller arrangementene deres? Flere svar mulig - Annet, skriv inn (n=109):

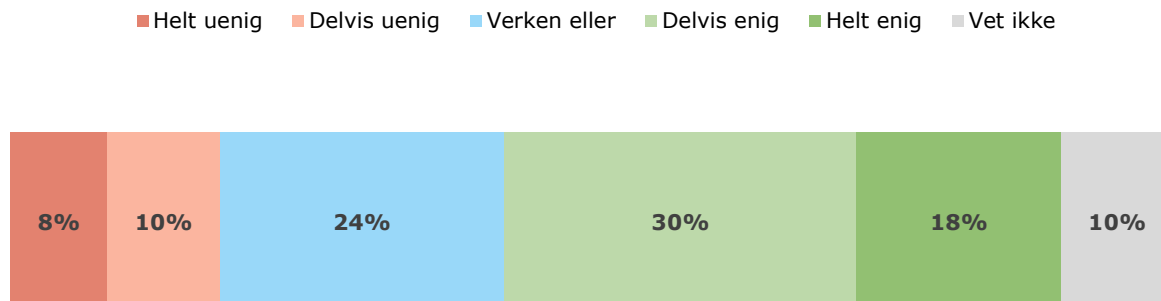
Resultatene viser interessante variasjoner mellom undergrupper. Særlig trossamfunn har en gjennomsnittlig høyere andel som synliggjør tjenester og arrangementer gjennom direkte kontakt med medlemmer (79 %), men også via hjemmesider på internett (67 %) og plakater, brosjyrer eller flyers i nærmiljøet (46 %).

Ideelle organisasjoner har oftere svart «Annet» (22 %) og at de bruker andre kanaler for å markedsføre tjenestene og arrangementene deres.

Vi ser en korrelasjon mellom organisasjonens størrelse målt i antall aktive medlemmer og økonomi. Jo flere aktive medlemmer organisasjonen eller trossamfunnet har, jo høyere andel er det som bruker hjemmesider på internett eller sosiale medier til å synliggjøre tjenester og arrangementer. Det er også tegn til at andelen øker med årlige driftsutgifter. Det er særlig organisasjoner som har flere enn 500 medlemmer eller mer enn 500.000 i årlige driftsutgifter som har svart at de bruker ulike kanaler, men særlig internett og sosiale medier, som måter å synliggjøre deres tjenester og arrangementer.

Figur 4.11. «Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Det er oftest foreldrene eller barna som kommer til oss hvis de ønsker hjelp eller støtte»

Å komme i kontakt med familier, foreldre og barn er et svært viktig grunnlag for det foreldrestøttende arbeidet. I noen tilfeller er det foreldrene selv som signaliserer et behov, mens andre ganger kan det være organisasjonene selv som proaktivt tar kontakt.

I spørreundersøkelsen har rundt halvparten svart at de er (helt eller delvis) enig i at det oftest er foreldrene eller barna som kommer til dem hvis du ønsker hjelp eller støtte (48 %). På den andre siden er 18 % (helt eller delvis) uenig i denne påstanden, mens en fjerdedel (24 %) har svart «verken eller».

Igjen finner vi en signifikant høyere andel blant organisasjoner lokalisert i Oslo som har svart at de er enig i påstanden (64 %). Det er en signifikant lavere andel blant organisasjoner i Nord-Norge (32 %), som derimot oftere har svart «verken eller» (34 %). Organisasjoner i Midt-Norge har også en høyere andel som er uenig i påstanden (28 %).

Kvalitative resultater

Om rekruttering og synliggjøring av det foreldrestøttende tilbudet

De kvalitative resultatene viser at organisasjonene tar i bruk mange ulike metoder for å rekruttere og synliggjøre det foreldrestøttende arbeidet. Stort sett alle organisasjonene anvender en kombinasjon av flere kanaler og metoder for å synliggjøre og rekruttere medlemmer.

Som i de kvantitative, ser vi også i kvalitative dataene at sosiale medier er en utbredt kanal for å synliggjøre det foreldrestøttende arbeidet og tilbudet som man har. Det er særlig sosiale medier som Facebook, Instagram og Snapchat. Videre har samtlige av organisasjonene og trossamfunnene en egen hjemmeside, som er mer eller mindre utarbeidet. Noen av organisasjonene anvender hjemmesiden aktivt for å synliggjøre tilbud og ha kontakt med medlemmer, mens andre lener seg mer på sosiale medier eller andre måter å markedsføre på. En interesseorganisasjon hadde blant annet laget en egen podkast spesifikt rettet mot foreldre.

I de kvalitative intervjuene fremkommer det at direkte kontakt med medlemmer er en stor del av organisasjonenes rekruttering og synliggjøring. Noen organisasjoner fremhever at det handler om å bygge kontaktnettverk. Her fremheves ildsjeler og jungeltelegraf som et viktig redskap i arbeidet med rekruttering og synliggjøring av det foreldrestøttende tilbudet. Andre organisasjoner beskriver at det handler om å befinne seg og møte målgruppen der de er.

Tradisjonelle plattformer som lokalaviser, medlemsblad, fysiske brosjyrer og annonser blir også anvendt til markedsføring av både organisasjoner og trossamfunn. Den norske kirke har et eget lokalt menighetsblad som de selv opplever bidrar til synliggjøring. Flere organisasjoner pleier også å få trykket artikler eller annonser i lokalavisa, i tillegg til at flere henger opp plakater og flyers på samlingspunkter i lokalmiljøet eller på arenaer der hvor målgruppene befinner seg.

Organisasjonene benytter også samarbeidspartnere i arbeidet med å rekruttere og synliggjøre det foreldrestøttende arbeidet. Disse samarbeidspartnere har stor betydning for både trossamfunn og ideelle organisasjoner, da de i mange tilfeller er viktige kanaler hvor organisasjonene møter og rekruttere medlemmer. Det beskrives også at samarbeidspartnere er aktive i arbeidet med å synliggjøre det foreldrestøttende tilbudet. Noen organisasjoner, herunder en interesseorganisasjon innenfor mangfold og integrering, en ideell organisasjon og fellelsrådet i den norske kirke, rekrutterte også gjennom kontakt med kommunale tjenester. For eksempel rekrutterte interesseorganisasjonen foreldre som var nyankomne til landet og var i målgruppen på grunn av deres landbakgrunn, gjennom samarbeid med skolene der barna hadde fått plass.

Det er tydelig at rekrutterings- og synliggjøringsarbeidet i organisasjonene er særskilt tilpasset den målgruppen som organisasjonene henvender seg til. Organisasjonene har dybdekunnskap om hvor målgruppen befinner seg, hvilke kanaler de anvender og hvilke metoder de skal anvende for å nå dem. Det betyr at deres rekrutterings og synliggjøringsarbeid avspeiler hvem målgruppen for det foreldrestøttende arbeid er.

Sitater

(Vi rekrutterer gjennom) samarbeid på tvers av skole, barnehage, kirke, offentlig hjelpesystem. Det er mye av grunnen til at det har fungert godt for oss. Det lokale samarbeidet er en suksessfaktor (for rekruttering). Det går begge veier, at de kan henvise til oss, og vi kan henvise til de.

- **Fellesråd i Den norske kirke**

At de kommer på våre sosiale arrangementer, bygger nettverk, kjenner venner, trenger noen til å gi hjelp. Ofte at noen tar med noen som trenger hjelp

- **Islamsk trossamfunn**

Hos oss, fordi aktivitetene drives litt av folk som er ganske kjente i miljøet er jungeltelegrafen mest effektiv. Blitt en ganske inkluderende kultur. Folk som bidrar til å spre ordet. Miljøet er ikke så stort, litt «nisje-interesse».

- **Idrettsforening**

Så langt tror jeg vår beste erfaring er å bruke andre, folk som kjenner andre, jungeltelegrafen, ildsjeler. Vi har også lagt ut på Facebook, men vår målgruppe er ikke så mye der - det er foreldre som står i masse utfordringer, og har ikke den forståelsen for å se noe på Facebook, legge det i kalenderen og så skal de komme

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

Vi er sammen med dem (foreldrene), når de møter på skolen. Vi vet hvilken klasse barna skal begynne i. Vi vet for eksempel at to barn i Sarpsborg skal begynne på den og den skolen fra høsten. Da vet vi at tolk skal være med. Gjennom offentlige kanaler.

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

Vi har jo startet med å gå i butikker, stoppe folk på gata, spørre om de bor i nærheten, om de er interessert i å delta i foreldremøter vi skal ha, vi nevner kanskje temaer. Og så gi telefonnr, eller spørre en konkret person om telefonnr og spørre om de kan rekruttere kanskje fem personer videre. Spørre hvilken bydel de bor i, hvem de kjenner. Nå, hvis jeg skal til bydel Bjerke vet jeg hvem med en gang jeg skal snakke med med en gang

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

4.4 Kjennskap og samarbeid med andre aktører

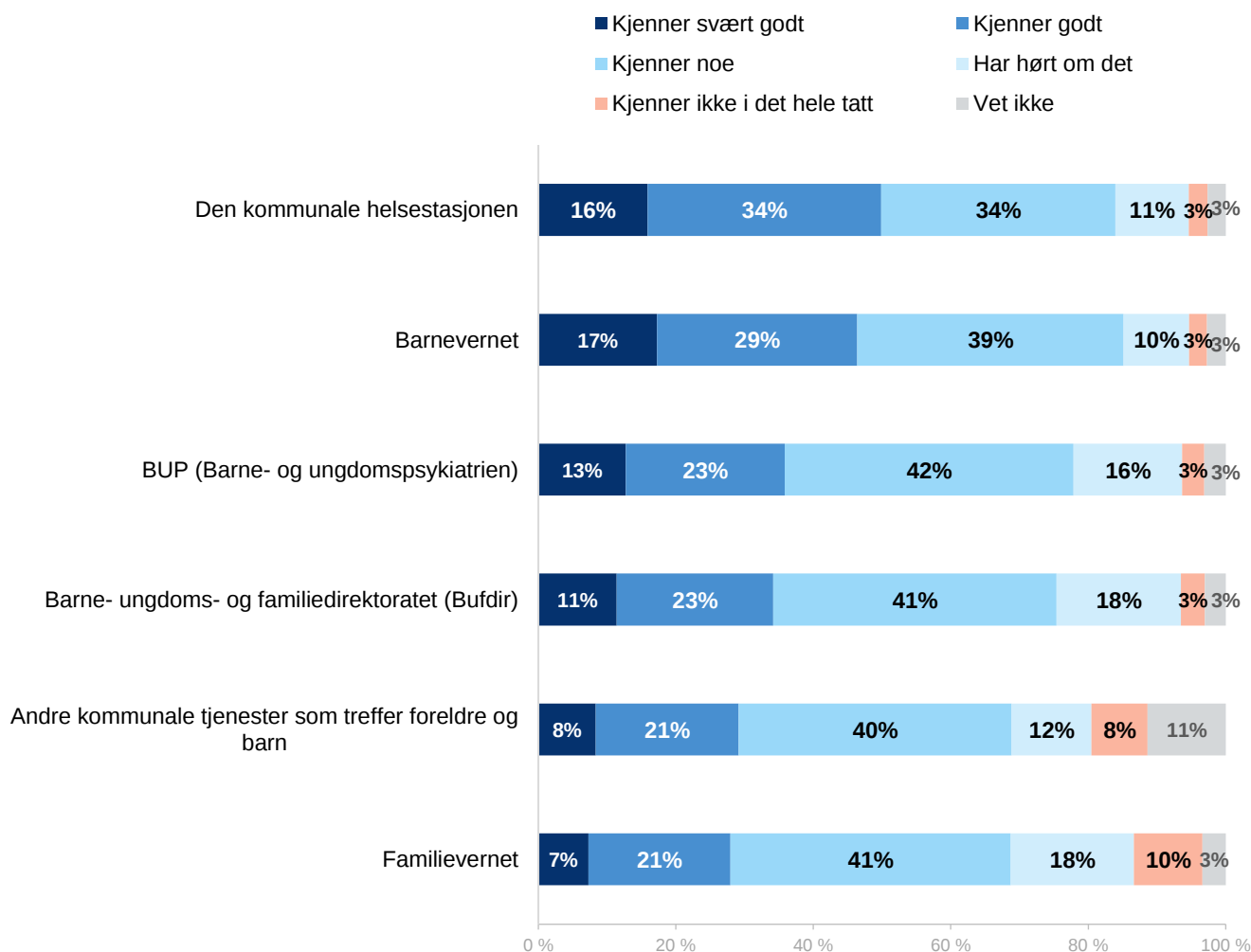
Noen organisasjoner og trossamfunn samarbeider med andre aktører som en del av det foreldrestøttende tjenestetilbudet, mens andre gjør det ikke. Overordnet kan kjennskap til ulike aktører være nyttig, spesielt hvis det kan bidra til å gjøre det foreldrestøttende tilbudet man har lettere, bedre eller mer synlig for målgruppene.

Overordnet er kjennskapen størst til de kommunale helsetjenestene, der halvparten kjenner svært godt eller godt (50 %), etterfulgt av barnevernet (46 %) (se figur 4.12.)

Litt over en tredjedel kjenner svært godt eller godt til henholdsvis BUP (36 %) og Bufdir (34 %).

29 % har svart at de kjenner svært godt eller godt til andre kommunale tjenester som treffer foreldre og barn, mens 28 % kjenner til familievernnet.

Figur 4.12. «Hvor godt kjenner du til følgende?» (n=933)

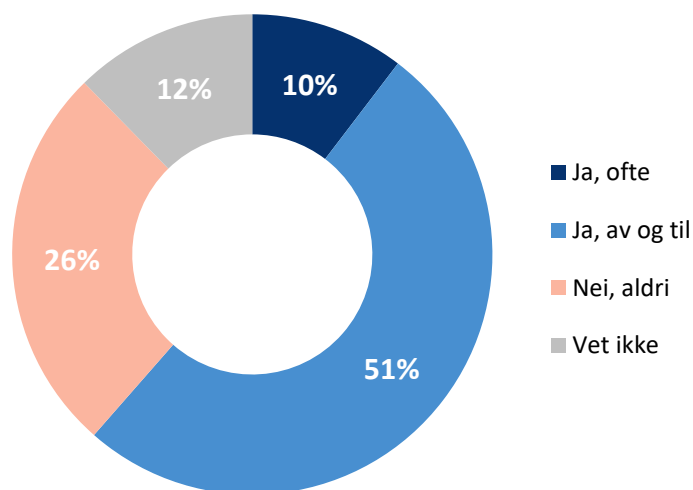
6 av 10 organisasjoner og trossamfunn har svart at de samarbeider med andre aktører om foreldrestøttende tilbud (61 %). 10 % har svart at de samarbeider ofte, mens 51 % at de samarbeider av og til. Litt over en fjerdedel (26 %) samarbeider aldri med andre aktører om foreldrestøttende tilbud.

Figur 4.13. «Samarbeider dere med andre aktører om foreldrestøttende tilbud?» (n=933)

Det er en gjennomsnittlig høyere andel blant ideelle organisasjoner som har svart at de samarbeider med andre aktører ofte eller av og til, totalt 75 %.

På den andre siden er det en høyere andel blant frivillige organisasjoner som har svart «Nei, aldri» (29 %).

Resultatene viser også at organisasjoner som har årlige driftsutgifter over 500.000,- kr eller mer enn 1 million også oftere samarbeider med andre aktører (hhv. 74 % og 72 %).

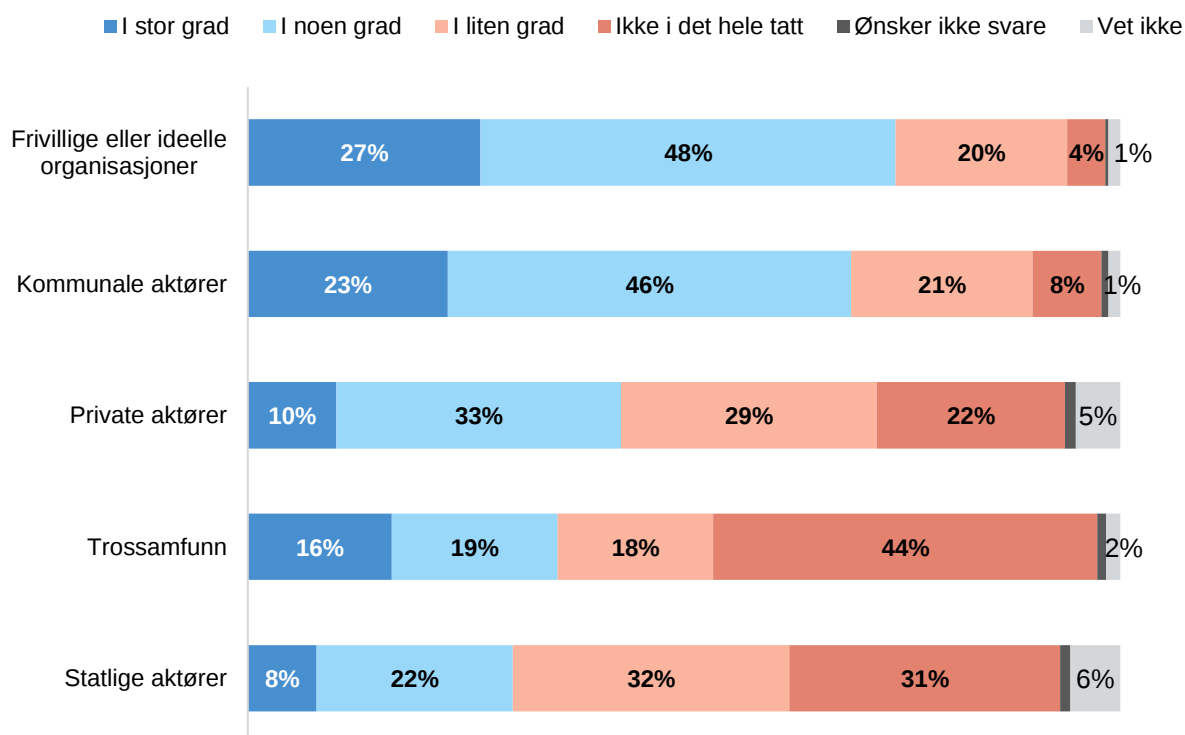
6 av 10 organisasjoner og trossamfunn samarbeider med andre aktører. Blant disse er det en høyest andel som samarbeider i stor eller noen grad med frivillige eller ideelle organisasjoner (74 %) og kommunale aktører (69 %).

Litt mer enn 4 av 10 svarer at de samarbeider i stor eller noen grad med private aktører (43 %), og en tredjedel med trossamfunn (35 %). Likevel er det flere som sier at de samarbeider i stor grad med trossamfunn (16 %), sammenlignet med private aktører (10 %).

3 av 10 samarbeider i stor eller noen grad med statlige aktører (30 %).

Det er tydelig flest som har svart at de ikke samarbeider i det hele tatt med trossamfunn (44 %). Ser vi på andelen «i liten grad» og «ikke i det hele tatt» samlet, er den høyeste andelen statlige aktører (63 %), som gir en tydelig indikasjon på at man samarbeider mindre med statlige aktører enn øvrige alternativer.

Figur 4.14. «I deres arbeid for å hjelpe eller støtte foreldre, i hvilken grad samarbeider dere med følgende aktører?» (Filter: Samarbeider ofte eller av og til med andre aktører, n=586) Sortert etter «I stor grad» og «I noen grad» sammenslått

Det er en signifikant høy andel blant ideelle organisasjoner som samarbeider i stor eller noen grad med frivillige organisasjoner (86 %, *obs lav base*). Øvrige variasjoner er ikke signifikante.

Videre er det en høyere andel blant frivillige organisasjoner som samarbeider i stor eller noen grad med kommunale aktører (72 %), mens det er en signifikant høyere andel blant trossamfunn som har svart at de samarbeider i liten grad eller ikke i det hele tatt (36 %). Trossamfunn har også en signifikant høyere andel som samarbeider lite eller ikke i det hele tatt med private aktører (58 %).

Trossamfunn har på sin side en høyere andel som samarbeider i stor eller noen grad med andre trossamfunn (78 %), hvor denne andelen er signifikant lavere blant frivillige organisasjoner (17 %).

Det er spesielt ideelle organisasjoner som samarbeider med statlige aktører, hvor andelen som gjør dette i stor eller noen grad er signifikant høyere på 45 %.

Det forekommer også interessante regionale forskjeller. Organisasjoner og trossamfunn i Sør-Norge samarbeider oftere i stor eller noen grad med kommunale aktører (79 %) og trossamfunn (46 %). Organisasjoner og trossamfunn i Oslo har en høyere andel som samarbeider med statlige aktører (51 %). Samtidig har det en høyere andel i Midt-Norge som har svart at de samarbeider i liten grad eller ikke i det hele tatt med kommunale aktører (49 %).

Organisasjoner og trossamfunn som har årlige driftsutgifter på mer enn 1 million har en signifikant høyere andel som har svart at de samarbeider i stor eller noen grad med kommunale aktører (79 %) og statlige aktører (38 %). Vi finner ikke et tydelige variasjoner på samarbeidsformer når det gjelder antall medlemmer.

Kvalitative resultater

Om samarbeid med andre aktører

I de kvalitative resultatene kommer det frem at samarbeid med andre aktører har stor betydning for flere trossamfunn og frivillige organisasjoners foreldrestøttende arbeid. De fleste av de intervjuede organisasjonene samarbeider med andre aktører i større eller mindre grad. Noen beskriver større nettverk på tvers av statlige, offentlige og private organisasjoner, mens andre beskriver mindre samarbeidsordninger med organisasjoner lik dem selv.

Samarbeidet med andre aktører ser ut til å ha flere funksjoner. Noen organisasjoner påpeker at samarbeid med andre aktører er særlig viktig i arbeidet med synliggjøring og rekruttering. Her beskrives at andre aktører bistår i arbeidet med reklamering og videreformidling av arrangementer. Her trekkes frem vesentligheten ved å kunne nå ut til målgruppen via ulike kanaler med informasjon om organisasjonenes tilbud. Flere organisasjoner fremhever også samarbeidets betydning for rekruttering av medlemmer. For noen organisasjoner rekrutteres utelukkende gjennom samarbeidspartene. Dette ser i særlig grad ut til å være organisasjoner som har tett samarbeid med offentlige eller kommunale tjenester, slik som skoler, barnehager, helseforetak, barnevern, NAV, og tilsvarende. Samarbeidet oppfattes som å ha en gjensidig verdi, hvor offentlige tjenester får ekstra støtte og avlastning fra frivillig/ideell sektor eller trossamfunn, samtidig som organisasjonene får synliggjort og rekruttert målgrupper som kan ha nytte av deres tilbud.

Videre fremhever andre samarbeidet i forbindelse med kompetanseutveksling og kompetansetilgang. For noen organisasjoner er samarbeid med fagmiljøene spesielt viktig for å kunne tilby en kunnskap som medlemmene uttrykker et behov for. Dette trekkes særlig frem i forbindelse med utarbeidelse av formelle tilbud, herunder kurs, foredrag og lignende.

Sitater

Vi samarbeider med andre muslimske ungdomsorganisasjoner. Vi hjelper hverandre med reklamering og arrangementer

- **Islamsk trossamfunn**

Vi er avhengig av samarbeidspartnere. Både med oppdatert informasjon og videreformidling av kurs. Har ikke sjans til å klare alt selv. Foreldre vil både ha den faglige kompetansen og den personlige erfaringen som foreningen kan tilby

- **Interesseorganisasjon / Helse og omsorg**

Det viktige er å oppfordre aktører til å snakke sammen og samarbeide, anerkjenne hverandre og ha temakvelder sammen, uten en fast mal på en måte man må gjøre det på. Kommunemottoet vårt er «å luften i lag» – det gjennomsyrrer hele visjonen vår og arbeidet vårt.

- **Fellesråd i Den norske kirke**

Vi går gjennom skolen. Vi er involvert ganske direkte når vi er tolker på forskjellige saker. Vi er med på en måte som aktør, som tolk. (I forbindelse med mer alvorlige saker) går ofte gjennom prosessen og kanskje opp til dommen. (...) Vi samarbeider med JURK, og jobber tett med dem. Har seminar hvert år og tar opp forskjellige aktuelle temaer.

- **Interesseorganisasjon / Mangold og integrering**

Tverrfaglig samarbeid er gull når det fungerer godt, kan også i andre sammenhenger føre til frustrasjon, også viktig at man tar det ansvaret man har da, behandler det med klokskap. At alle parter gjør det man skal.

- **Ideell organisasjon**

Vi samarbeider ofte med kommunen – helsesykepleiere, barnevern, skoler, barnehager, spesialisthelsetjenesten, og andre frivillige aktører

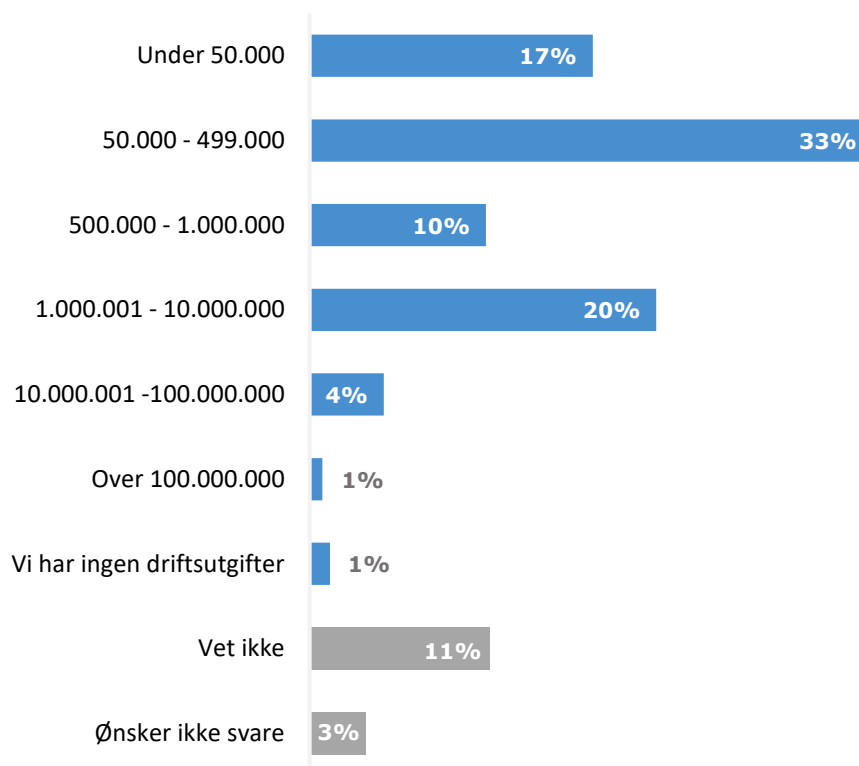
- **Ideell organisasjon**

4.5 Økonomi, driftsutgifter og inntektskilder

Resultatene fra de kvalitative intervjuene viser at økonomi er en viktig forutsetning for kvaliteten og utbredelsen av foreldrestøttende arbeid. Flere av resultatene viser også at fordelingen mellom svar varierer etter hvor høye eller lave årlige driftsutgifter organisasjonen eller trossamfunnet har.

De årlige driftsutgiftene i utvalget varierer. 17 % har driftsutgifter under 50.000,- kr, mens en tredjedel har driftsutgifter mellom 50.000 og 499.000,- kr (33 %). 10 % har driftsutgifter mellom 500.000 og 1.000.000, mens til sammen har en fjerdedel driftsutgifter på mer enn 1 million (25 %).

Figur 4.15. «Hvor store er organisasjonen eller trossamfunnets årlige driftsutgifter i norske kroner?» (n=933)

Det er en høyere andel frivillige organisasjoner som har driftsutgifter under 50.000 (20 %) og mellom 50.000 og 499.000 kr (38 %).

Det er også flere organisasjoner og trossamfunn i Oslo som har årlige driftsutgifter på mer enn 1 million (45 %). Sør-Norge har en litt høyere andel som har driftsutgifter på mellom 500.000 og 1. million (15 %). Mens andelen som har årlige driftsutgifter på mellom 50.000 og 499.000 er signifikant høyere blant organisasjoner og trossamfunn i Vest-Norge (42 %) og Nord-Norge (48 %). Altså kan det tyde på at det er regionale forskjeller når det gjelder årlige driftsutgifter.

Resultatene viser også en korrelasjon mellom driftsutgifter og størrelse målt i antall aktive medlemmer. Jo flere medlemmer man har, jo høyere driftsutgifter har man. Andelen som har årlige driftsutgifter under 50.000 er signifikant høyere der man har 1-10 medlemmer (51 %) og 11-50 medlemmer (43 %). Andelen som har mellom 50.000 og 499.000 i årlige driftsutgifter er signifikant

høyere når man har mellom 51 og 100 medlemmer (49 %) og 100 og 500 medlemmer (39 %). Og til sist ser vi at andelen som har årlige driftsutgifter på mer enn 1 million er signifikant høyere blant organisasjoner og trossamfunn som har mellom 100 og 500 medlemmer (31 %) og flere enn 50 medlemmer (60 %).

Videre får utvalget sine inntekter fra ulike kilder. 2 av 3 organisasjoner får sine inntekter fra medlemskontingent (65 %), mens rundt halvparten får inntekt fra enten tilskudd fra kommunen (54 %) eller arrangementer (49 %). Litt mer enn 4 av 20 får inntekter fra tilskudd fra stat eller fylke (44 %) eller gaver, arv og innsamlinger (43 %).

Litt over en fjerdedel får inntekter fra reklame eller sponsing (26 %), utleie av lokaler (26 %), loppemarked, lodd, basar eller lignende (25 %), eller har andre typer inntekster (27 %). Til sist får 2 av 10 inntekter fra tilskudd fra paraplyorganisasjonen.

Figur 4.16. «Hvilke av følgende inntektskilder har dere? Flere svar mulig» (n=933)

Det er en høyere andel blant frivillige organisasjoner som får inntekter gjennom medlemskontingent (84 %), arrangementer (58 %), reklame eller sponsing (38 %), loppemarked/lodd/basar/bingo (30%) eller tilskudd fra paraplyorganisasjon (23 %).

Trossamfunn på sin side, har en høyere andel som får inntekter gjennom gaver, arv og innsamlinger (73 %), tilskudd fra stat/fylke (60 %) eller utleie av lokaler (44 %).

4.6 Om tilskuddsordningen

Buudir etablerte i 2021 en tilskuddsordning som gir økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som samarbeider med kommuner om foreldrestøttende arbeid, og det var derfor aktuelt å undersøke hvor godt organisasjonene kjente til denne tilskuddsordningen.

Overordnet er kjennskapen lav, da kun 5 % har svart at de kjenner godt eller kjenner svært godt til tilskuddsordningen. 3 av 10 hadde hørt om eller kjente noe til tilskuddsordningen. 6 av 10 organisasjoner svarte imidlertid at de ikke kjente til tilskuddsordningen i det hele tatt (61 %).

Figur 4.17. «Buudir etablerte i 2021 en tilskuddsordning som gir økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som samarbeider med kommunen om foreldrestøttende arbeid. Hvor godt kjenner du til Bufdirs tilskuddsordning for foreldrestøttende tiltak?»

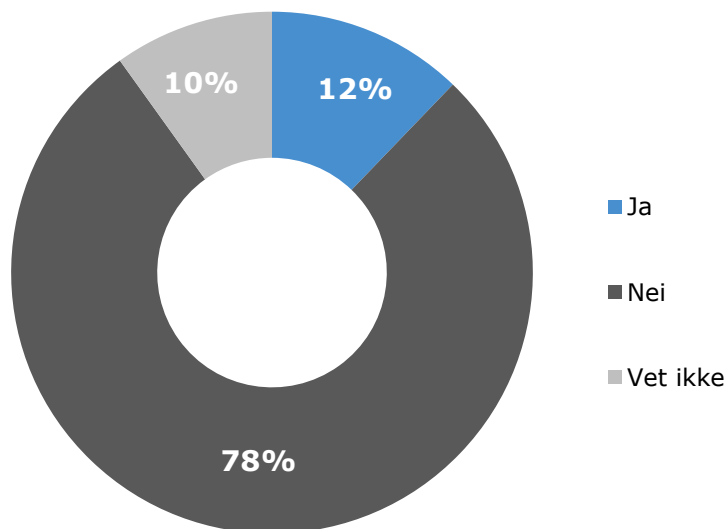

Ser vi nærmere på undergrupper, finner vi en signifikant høyere andel som har hørt om eller kjenner noe til tilskuddsordningen blant ideelle organisasjoner (41 %). På den andre siden er det en høyere andel blant trossamfunn som ikke kjenner i det hele tatt (69 %).

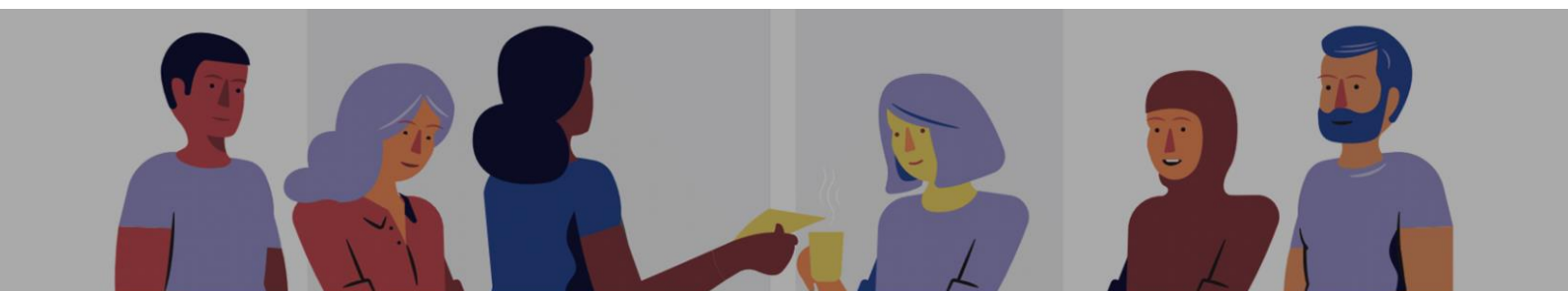
Resultatene finner også en korrelasjon mellom kjennskap og årlige driftsutgifter, hvor kjennskapen øker med hvor stor økonomi organisasjonene/trossamfunnene har. Organisasjoner eller trossamfunn med mer enn 1 million i årlige driftsutgifter har en høyere andel som kjenner svært godt eller kjenner godt til tilskuddsordningen (10 %). Videre er andelen som kjenner noe til eller har hørt om tilskuddsordningen høyere når man har driftsutgifter mellom 500.000 og 1 million (39 %). Mens andelen som ikke kjenner i det hele tatt er signifikant høyere blant organisasjoner med årlige driftsutgifter mellom 50.000 og 499.000 kr (69 %). Det eneste unntaket er organisasjoner/trossamfunn med driftsutgifter under 50.000, som også har en signifikant høyere andel som kjenner noe til eller har hørt om tilskuddsordningen (37 %).

Organisasjonene som har kjennskap til Bufdirs tilskuddsordning har fått et oppfølgingsspørsmål om de har benyttet seg av ordningen. I dette utvalget har 78 % svart «Nei», mens 12 % har svart «Ja». 10 % har svart «Vet ikke». Andelen på 12 % som har svart «Ja» utgjør 39 organisasjoner.

Figur 4.18. «Har dere i samarbeid med kommunen benyttet dere av Bufdirs tilskuddsordning for foreldrestøttende tiltak?» (Filter: Kjenner svært godt, Kjenner godt, kjenner noe eller har hørt om det. n=335)

Ser man nærmere på undergrupper er det en gjennomsnittlig høyere andel blant organisasjoner med årlige driftsutgifter på mer enn 1 million som har svart «Ja» (23 %), mens organisasjoner med under 50.000,- kr eller fra 50.000-499.000,- kr i årlige driftsutgifter har en høyere andel som har svart «Nei» (hvh. 94 % og 88 %).

[bufdir.no](#) > [Familie og oppvekst](#) > Arbeid med foreldrestøtte i kommunen

Arbeid med foreldrestøtte i kommunen

Denne nettsiden skal gi faglig støtte for ansatte og ledere i kommuner som ønsker å styrke det foreldrestøttende arbeidet i ulike tjenester. Hensikten med nettsiden er ikke å fortelle hvilke tiltak en kommune skal tilby, men å gjøre det enklere å vite hva man kan velge.

Hva er foreldrestøtte? ▶

Foreldrestøtte varierer i form og innhold og kan gjennomføres på ulike nivåer.

Foreldrestøtte lønner seg ▶

Foreldrestøttende tiltak kan bidra til tryggere foreldre og lønner seg for kommunen og samfunnet.

Opplæring og kompetanse ▶

Det er en viktig verdi i å utvikle kompetanse på foreldrestøttende arbeid innenfor ulike distanser og tjenester.

Tips og råd i arbeidet ▶

Systematisk innretning, felles fokus og god forankring er suksesskriterier for å lykkes i arbeidet.

Tilbud i ulike tjenester ▶

Oversikt over hva de ulike tjenestene tilbyr og hvilken målgruppe de primært har.

Søk tilskudd ▶

Alle kommuner, samt bydelene i Oslo kommune, kan søke om tilskudd til foreldrestøttende tiltak.

Av dem som har mer eller mindre kjennskap til tilskuddsordningen, var det 12 % som hadde i samarbeid med kommunen benyttet seg av tilskuddsordningen. Disse 12 % utgjør kun 39 respondenter, og er en forholdsvis lav base for statistiske analyser. Denne gruppen har fått et oppfølgingsspørsmål om hvordan de opplevde ulike aspekter i forbindelse med søknadsprosessen.

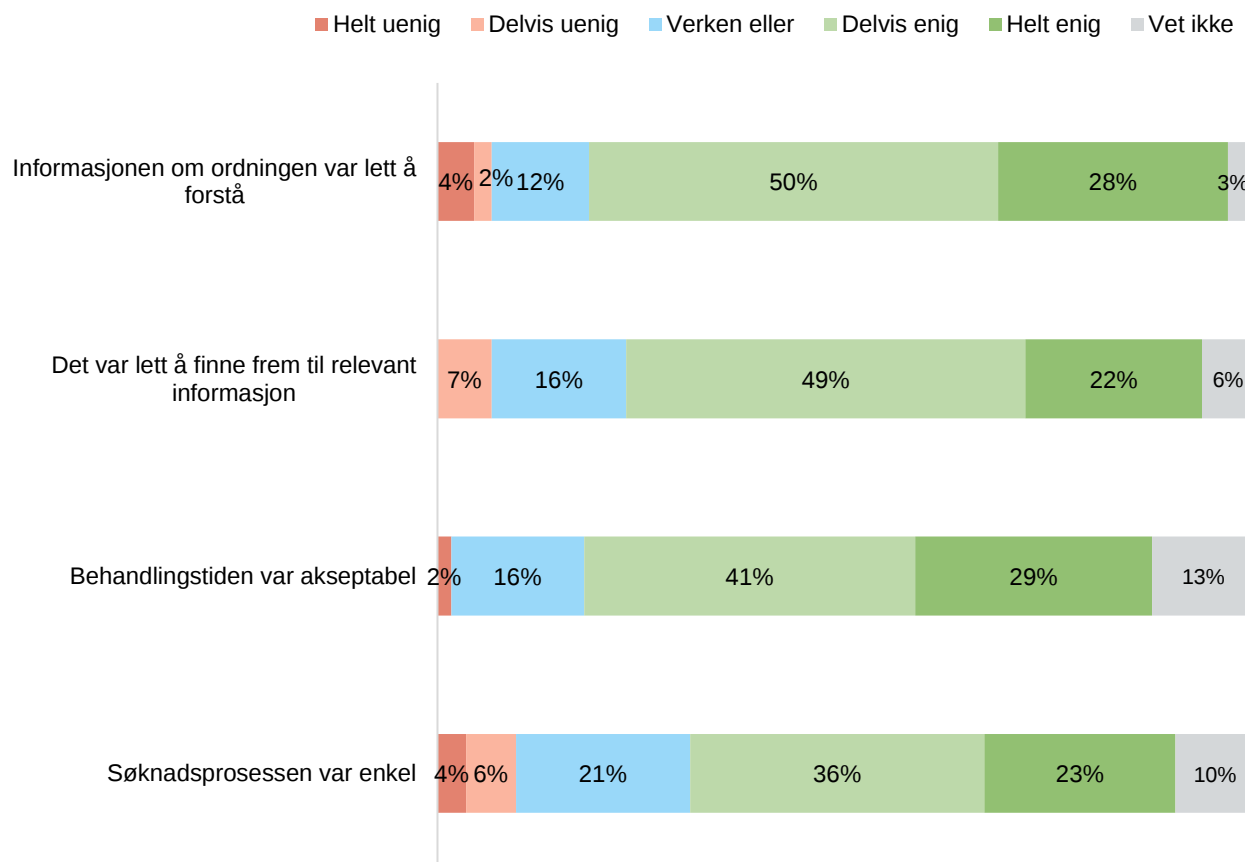
Overordnet viser resultatene at tilfredsheten med informasjonen om tilskuddsordningen var god blant dem som har benyttet seg av tilskuddsordningen. 78 % (31 respondenter) var helt eller delvis enig i at informasjonen om ordningen var lett å forstå, og 70 % (28 respondenter) var delvis eller helt enig i at det var lett å finne frem til relevant informasjon.

Når det gjelder forhold rundt søknaden, er 70 % (27 respondenter) delvis eller helt enig i at behandlingstiden var akseptabel. 59 % (24 respondenter) er delvis eller helt enig i at søknadsprosessen var enkel.

På den andre siden har 10 % (4 respondenter) svart at de er delvis eller helt uenig i at søknadsprosessen var enkel. 7 % (3 respondenter) at de var delvis eller helt uenig i at det var lett å finne frem til relevant informasjon eller at informasjonen var lett å forstå.

Figur 4.19. «Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om Bufdirs tilskuddsordning:»

(Filter: Har benyttet seg av tilskuddsordningen, n=39)

Kvalitative resultater

Om økonomi og finansiering

Mange av organisasjonene har begrenset med finansielle midler, og er avhengig av frivillig innsats. Der det er ansatte, er det ofte færre ansatte enn det behovet egentlig behøver og etterspør. Finansiering og økonomi står frem som en av de mest fremtredende forutsetningene for et godt og stabilt foreldrestøttende tilbud, og dermed er det i intervjuene mange glidende overganger mellom aspekter rundt økonomi og finansiering – og hvilke faktorer som er viktige for at tjenestetilbudet og kompetanse skal være tilstrekkelig.

Økonomisk støtte er også en av tingene som også går igjen når de blir spurt om hva slags støtte eller ressurser som de ønsker fra norske myndigheter.

Oftest er tilbudene i seg selv gratis for dem som benytter seg av dem, men organisasjonene og trossamfunnene behøver likevel midler til ansatte, eventuelle markedsføringstiltak, arrangementer som koster penger, leie av lokaler, mat til arrangementer, teknologisk eller materielt utstyr, eventuell kursing eller opplæring, m.m.

Tilbudene blir oftest finansiering gjennom penger organisasjonen har, i tillegg til å søke midler fra ulike hold, fra kommunen, direktorater, helseregionen, større forbund, stiftelser eller fond, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, m.m. Flere organisasjoner har medlemsinntekter, men for flere utgjør ikke dette en stor andel av grunnfinansieringen. I tillegg lager enkelte organisasjoner mat eller produkter som de selger, og en av interesseorganisasjonene innen mangfold og integrering får også litt støtte fra utlandet.

De ideelle organisasjonene på sin side er nesten fullfinansiert av kommunen, og har inngått samarbeidsavtaler med det kommunale for å avlaste kommunale tjenester for å være et tilbud til familier med rettigheter på tjenester fra barne- og familietjenesten. At organisasjonen får midler til å avlaste det offentlige er en grunnbjelke for tilbudet i disse organisasjonene.

Trossamfunnene forteller at tiltakene for det meste er finansiert gjennom statlig støtte for medlemmer i trossamfunn. Det kristne trossamfunnet utenfor DNK forteller at de også får årlige midler gjennom private donasjoner.

Flere forteller at søknader om støtte krever mye dokumentarbeid, og at det i seg selv er ressurskrevende, som også hever barrieren for å søke midler. En liten organisasjon forteller også at de ikke føler de har nok kunnskap om kravene i søknadene og hvordan de skal legge opp prosjektene sine i søknadene, og at større organisasjoner har mer kunnskap og er mer rustet til å utarbeide søknader, i tillegg til at små organisasjoner er mer ukjente for dem som de søker midler fra.

For flere av de spesielt mindre organisasjonene strekker imidlertid ikke alltid midlene til, og man er avhengig av ildsjeler og frivillig arbeid. En organisasjon forteller at de har brukt egne leiligheter som lokaler, og at mangelen på egne lokaler gjør det vanskeligere for familiene å henvende seg til dem.

Sitater

Dette med finansiering er viktig for å lykkes. For å kunne noe gjennomtenkt og faglig forsvarlig er det viktig å ha den finansieringen i bønn. Slik at en har ansatte som kan jobbe systematisk, vet hva foreldrestøtte innebærer (...) Den viktigste ressursen vil være penger. Hjelp flere familier. Har hatt en kjempestor økning i familier som har vært tilknyttet. Sikker finansiering er nyttig og vil også legge til rette for prosjektmidler slik at en kan utvide innsatsen og antall folk.

Det er få plasser vi kan bruke egne midler. Vi har så vidt midler til å betale faste kostnader, så vi er avhengig av disse støttemidlene (...) Er det slik at vi ser at vi har ekstra midler, så ser vi at vi kan arrangere et ekstra event. Vi er avhengig av søknader, da vi er et lite trossamfunn

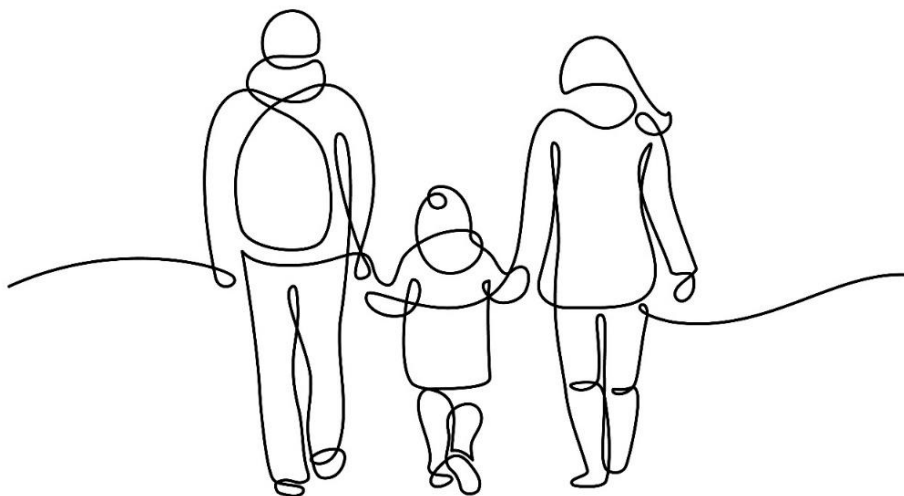
- **Islamsk trossamfunn**

Vi er nesten fullfinansiert fra kommunen – gjennom en samarbeidsavtale som sier at vi skal være et tilbud for familier med rettighet på tjeneste fra barne- og familietjenesten. Via kontakt med helsesykepleier, skole, barnevernssak, om det er behov for tiltak inn i hjemmet. Det er en bred gruppe.

- **Ideell organisasjon**

Vi får ikke driftsmidler, dette er noe vi gjør i helgene, kveldstid, ferier, når vi har tid. Som mange andre minoritetsorganisasjoner, de fleste har jobber på dagtid, vi kan ikke gjøre helt som de store organisasjonene. Så dette gjør vi litt på siden, men vi føler at vi må bidra litt siden vi er av første generasjoner som har kommet hit. Det er nesten litt forventet av oss, vi får mye henvendelser. (...) Vi har ikke lokaler per nå, vi har lånt litt rom av andre organisasjoner, og bruker våre leiligheter til å møtes og sånt. (...) Vi merker jo, når vi hadde kontor var det lettere for folk å komme til oss. Men så skulle husleia økes, og vi tenkte vi får bare bruke våre egne leiligheter. (...) Vi har så langt fått en del midler fra Oslo kommune, bare. Vi har søkt litt andre, IMDi for eksempel, men fått avslag fordi vi ikke er så kjent, men fra Oslo komme har vi fått for sånn kvinnetiltak, for de kjenner oss, vet hva vi leverer. Men ikke så mye fra andre. Men vi har ikke vært så mye på heller. De fleste av oss har andre ting i eget liv som tar tid. Ikke så mye tid til prosjekt. Å få midler er veldig begrenset til temakvelder, til utgifter som mat osv. Oppfølgingen som skjer etterpå kan man jo ikke skrive noe sted, det er bare det konkrete som kan skrives ned. Det tar tid. Og også det å sette seg ned å skrive søknader, det er krevende og tar tid. Det er mye å sette seg inn i. Jeg tror det er mer komplisert enn det burde være, synes jeg. Da ender det opp med at man ikke orker å søke i det hele tatt. (...) Ja, de krever ganske mye fra organisasjoner. Vi har et par ganger gjort det, men så kommer vi litt kort, også dropper vi det. Jeg har inntrykk at det er flere små organisasjoner som opplever det samme.

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

5

5. FORUTSETNINGER OG BARRIERER

Foreldrestøttende arbeid kan være avhengig av en rekke ulike faktorer som spiller inn på utformingen og kvaliteten på tjenestetilbudet, samt utbredelsen av det. Det kan være forhold knyttet til hvordan organisasjonen eller trossamfunnet er organisert, rammevilkår og økonomiske ressurser, tid og kapasitet, kompetanse man bringer med seg i arbeidet, og ikke minst antall mennesker i form av ansatte, frivillige og medlemmer. Men det kan også omhandle sosiale og psykososiale forhold som går på tillitsbaserte og relasjonelle aspekter mellom dem som tilbyr foreldrestøtte og dem som mottar det. Det kan påvirke tilbøyeligheten til å ta kontakt eller signalisere at man trenger hjelp, støtte eller veiledning, men også foreldrenes anerkjennelse av at man har behov for slik støtte i ulike former.

Det som identifiseres som sentrale forutsetninger kan også være mange av de samme faktorene som oppleves som barrierer, for eksempel ved at det er mangel på de tingene som er viktig for arbeidet. Man kan grovt skille mellom *interne* og *ytre* barrierer, der interne barrierer er forhold knyttet til organisasjonens eller trossamfunnets organisatoriske forhold (personell, kapasitet, kompetanse, etc.), mens ytre barrierer er forhold knyttet til øvrige strukturelle eller målgrupperelaterte forhold, som eksempelvis rammevilkår, holdninger/engasjement fra foreldrene, myndigheter eller lignende.

Kunnskap om forutsetninger og barrierer er samlet inn både i den kvantitative undersøkelsen og gjennom kvalitative intervjuer. Spørreundersøkelsen inneholder et eget skala-spørsmål om hvilke faktorer som er viktig for arbeid med foreldrestøtte, samt et åpent oppfølgingsspørsmål til dem som har svart «annet». Barrierer er stilt kun som et åpent spørsmål i spørreundersøkelsen, for å fange

mest mulig nyanser og erfaringer rundt hva som kan gjøre foreldrestøttende arbeid tungvint. Både forutsetninger og barrierer har vært et prioritert fokusområde i de kvalitative intervjuene, med formål om å få en dypere forståelse av forholdene som påvirker det foreldrestøttende arbeidet som gjøres.

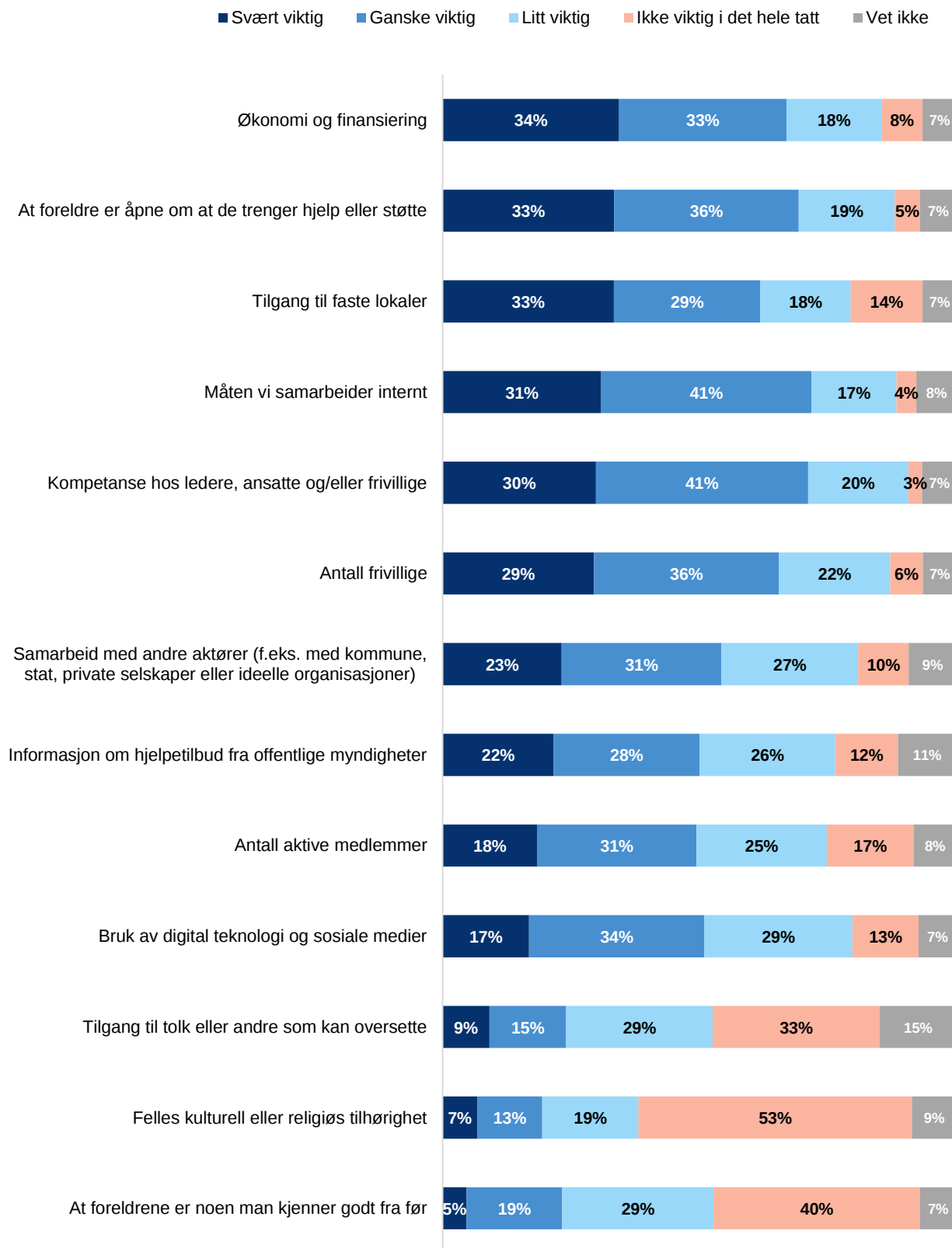
5.1 Forutsetninger

Organisasjoner og trossamfunn som har foreldrestøttende arbeid har fått et spørsmål om hvor viktig ulike faktorer er for deres arbeid med å hjelpe eller støtte foreldre. Ser man på andelen som har svart *svært* - eller *ganske viktig*, viser resultatene at 7 av 10 at de viktigste forutsetningene for å kunne hjelpe eller støtte foreldre er *måten man samarbeider internt* (72 %), *kompetanse hos ledere, ansatte og/eller frivillige* (71 %), *at foreldre er åpne om at man trenger hjelp eller støtte* (69 %) og *økonomi og finansiering* (67 %) (se figur 5.2).

Når man ser nærmere på viktighetens *styrke*, er det økonomi og finansiering som står frem som det aller viktigste, hvor en 34 % har svart at denne faktoren er *svært viktig*. Dette etterfølges av henholdsvis at foreldre er åpne om at de trenger hjelp eller støtte (33 %) og tilgang til faste lokaler (33 %) (se figur 5.1).

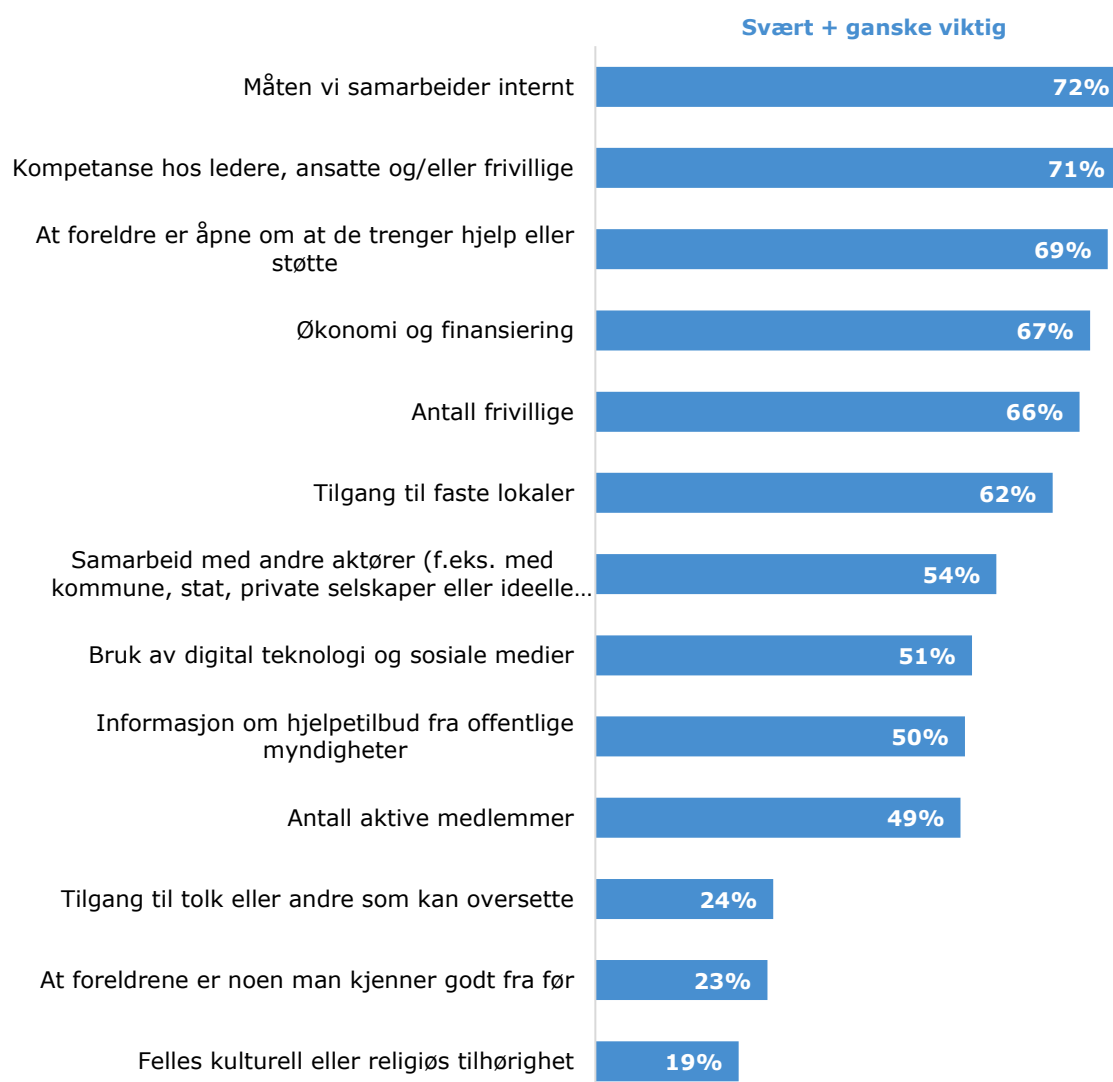

Figur 5.1. «Hvor viktig er følgende faktorer i deres arbeid for å kunne hjelpe eller støtte foreldre?» (Sortert etter «Svært viktig»)

Figur 5.2. «Hvor viktig er følgende faktorer i deres arbeid for å kunne hjelpe eller støtte foreldre?» (Sortert etter «Svært viktig + ganske viktig sammenslått»)

2 av 3 har svart at antall frivillige er en (svært eller ganske) viktig forutsetning (66 %), etterfulgt av tilgang til faste lokaler (62 %).

Rundt halvparten har svart at samarbeid med andre aktører (54 %), bruk av digital teknologi og sosiale medier (51 %), informasjon om hjelpetilbud fra offentlige myndigheter (50 %) og antall aktive medlemmer (49 %) er svært eller ganske viktig i deres arbeid for å hjelpe eller støtte foreldre.

En mindre andel, men like fullt viktig, har svart at det er viktig med tilgang til tolk eller andre som kan oversette (24 %), at foreldrene er noen man kjenner godt fra før (23 %) og felles kulturell eller religiøs tilhørighet (19 %).

Det er tydelige variasjoner etter virksomhetstype. Det er en høyere andel blant frivillige organisasjoner som har svart at økonomi og finansiering (71 %), samarbeid med andre aktører (58 %) og antall aktive medlemmer (54 %) er svært eller ganske. Disse faktorene har også en signifikant lavere andel blant trossamfunn.

Ideelle organisasjoner har en høyere andel som har svart at kompetanse hos ledere, ansatte og/eller frivillige er viktig (83 %).

Trossamfunn har gjennomgående oftere svart at det er svært eller ganske viktig kompetanse hos ledere/ansatte/frivillige (80 %), måten vi samarbeider internt (78 %), at foreldrene er åpne om at de trenger hjelp eller støtte (76 %), tilgang til faste lokaler (71 %), at man har felles kulturell eller religiøs tilhørighet (36 %), at foreldrene er noen man kjenner godt fra før (30 %) og tilgang til tolk eller andre som kan oversette (29 %).

Det er også en tydelig geografisk forskjell, hvor det er en signifikant høyere andel blant organisasjoner/trossamfunn lokalisert i Oslo som har svart at det er (svært eller ganske) viktig med kompetanse (82 %), at foreldrene er åpne om at de trenger hjelp (82 %), økonomi og finansiering (77 %), samarbeid med andre aktører (65 %) og informasjon om hjelpetilbud fra offentlige myndigheter (66 %).

Det er også en høyere andel blant organisasjoner/trossamfunn i Midt-Norge som har

svart at det er viktig måten man samarbeider internt (81 %), tilgang til faste lokaler (75 %) og tilgang til tolk eller andre som kan oversette (34 %).

Videre har organisasjoner og trossamfunn som har mellom 100 og 500 medlemmer en signifikant høyere andel som har svart at det er (svært eller ganske) viktig med måten man samarbeider internt (77 %), at foreldre er åpne om at man trenger hjelp (74 %), økonomi og finansiering (74 %), antall frivillige (72 %), tilgang til faste lokaler (70 %) og bruk av digital teknologi og sosiale medier (56 %). Tilsvarende har organisasjoner mellom 11 og 50 medlemmer en signifikant lavere andel som har svart at flere av de samme faktorene er viktige, for eksempel økonomi og finansiering (59 %), kompetanse (69 %) og tilgang til faste lokaler (54 %).

Vi finner også signifikante variasjoner på viktighet etter årlige driftsutgifter, som trolig også korrelerer med variabelen for antall aktive medlemmer, da organisasjoner med mange medlemmer også oftere har høyere driftsutgifter. Organisasjoner som har mer enn 1 million i årlige driftsutgifter har oftere svart at det er (svært eller ganske) viktig med kompetanse hos ledere, ansatte og/eller frivillige (78%), økonomi og finansiering (75 %), tilgang til faste lokaler (71 %), samarbeid med andre aktører (61 %) og informasjon om hjelpetilbud fra offentlige myndigheter (58 %). Tilsvarende har organisasjoner med årlige driftsutgifter mellom 50.000-499.00 og under 50.000 – på lik linje med organisasjoner med færre aktive medlemmer - oftere en lavere andel som har svart at ulike forhold er viktig, for eksempel økonomi og finansiering, informasjon om hjelpetilbud, kompetanse og tilgang til faste lokaler. For disse detaljene henviser vi til tabellverket.

Ordsky X. «Er det andre faktorer som er viktig i arbeidet med foreldrestøtte? Ja, skriv inn» (n=169)

Forståelse, ta foreldre/pårørende på alvor	At vi er tilgjengelige	At de kjenner til taushetsplikten.
Måten vi møter alle foreldre på, uansett om de har behov for hjelp eller støtte.	Tillit	Tid, med tanke på ressurspersoner
Kunnskap om feltet, gode holdninger og verdier	At "terskelen" inn til å benytte våre tilbud ikke blir høy.	
Vi har ikke hatt tilgang på tolk, men har savnet det sårt noen ganger	Engasjement hos medlemmer	
Kontaktnettverk	At for eksempel fastlegene kjenner til vårt arbeid. At det skrives om sorggrupper i media og på sosiale medier.	
Frivillige som bryr seg, og er villige til å f.eks ta en telefon å høre hvorfor barnet ikke kommer på treningen	At vi synleggjer vår kompetanse og erfaring.	
At de er villige til å ta imot hjelpen vi kan tilby	At kommune, sykehus etc. samarbeider med oss	
At kommunen kommer på banen!!	Direkte kommunikasjon via epost, fra dem som kan hjelpe. Vi er få frivillige som gjør enormt dugnadsarbeid og har for lite tid til å lete frem ordninger.	
Lavterskeltilbud, multikulturell kompetanse, raushet og fleksibilitet	Fleksibilitet i organisasjonen	
At barn og foreldre kan være med på felles aktivitet		
Det handler om å forstå hverandre og akseptere seg selv og de en er glade i.	Økonomi	Det viktigste er at de sier ifra
At vi har overskudd og lyst til å hjelpe.	At foreldrene er åpne om sine og barnas utfordringer og behov.	
Det BUFDIR gjør for organisasjonen vår angående tilskudd til arrangementer er svært viktig for familiene, slik at de ikke har økonomisk belastning for et barns sykdom.	foreldre har tillitt til den organisasjonen som tilbyr hjelp	
At skole/barnehage er villige til å samarbeide.	Å få nå ut med info gjennom kommunens nettverk og kanaler, som f.eks helsestasjon, skoler, kommunens tjenester overfor barn og familier.	
At de erkjenner sine behov.		
At vi har en måte å fange opp de foreldre/familier som trenger støtte - og det har vi ikke. Hjelpen er tilfeldig.	At foreldre ønsker hjelp. At problemene oppdages tidlig.	
Forutsigbarhet, f.eks i tilskuddsordninger. Bør være minst 3 år. Tar tid å opparbeide tillit.	Et fungerende samfunnshus	
At idrettslagene har nok frivillige til å ta på seg ansvar for foreldre, ikke bare barn/unge på treningsfeltet	At arbeidet vi legger ned gir endringer på system og tjenestenivå	
God økonomisk støtte fra Bufdir og at medlemmer stiller opp	At vi oppfattes som troverdige,- og at taushetsplikten er absolutt	
Markedsføring av våre tiltak og synlighet i det offentlige rom	Godt sosialt miljø og kunnskap om nabolaget.	
Politisk vilje og gjennomføringsevne	Skolering av de frivillige	Samarbeidsavtaler med kommuner og frivillig org. Forpliktende

18 % av dem som har foreldrestøttende arbeid har også skrevet inn åpne svar om at det finnes *andre viktige faktorer* som er viktig for å kunne støtte foreldre (169 respondenter). Noen av disse svarene er faktorer som kommer i tillegg til spørsmålsalternativene i figur 5.1., mens flere svar er mer utdypende beskrivelser av allerede opplistede faktorer fra forrige spørsmål.

Andre faktorer som nevnes i tillegg til spørsmålsalternativene, er engasjement og forståelse fra frivillige og andre som utøver foreldrestøtte, ved at man tar foreldre, barn eller andre pårørende på alvor, og at terskelen for å ta kontakt med foreldrene er lav. Som en forlengelse av dette er det også noen som nevner at en viktig forutsetning er at man har gode måter å fange opp de foreldrene og familiene som trenger støtte eller hjelp. Målgruppes kjennskap til taushetsplikten nevnes også ofte, som er tett koblet opp til etablering av tillit og trygghet i relasjonene (Ordsky X).

Flere nevner også fleksibilitet i organisasjonen, som tilgjengeliggjør tilbud og ressurser i det foreldrestøttende arbeidet. Dette kan også langt på vei kobles opp mot forhold rundt kapasitet, tid og ressurser. Å gjøre det mer fleksibelt og lettere å komme i kontakt med foreldre kan også være viktig, som for eksempel å tilrettelegge for at barn og foreldre kan være med på felles aktiviteter.

Det er flere utdypende beskrivelser relatert til alternativet måten vi samarbeider internt og antall frivillige. Det går oftest ut på at man har nok tid og ressurspersoner til å kunne prioritere foreldrestøttende arbeid, at man kan ta ansvaret og oppfølgingsarbeidet som trengs. Spesielt organisasjoner som er primært kontakt med barn, hvor man har en sekundærkontakt med foreldre (slik som mange idrettsorganisasjoner). God foreldrestøtte krever tid og tilgjengelighet.

Videre er det mange som vektlegger kompetanse i ulike former, enten om det er multikulturell kompetanse, sosiale ferdigheter, verdigrunnlag og holdninger, eller spesifikt om det feltet som organisasjonen eller trossamfunnet har som sitt fokusområde. Ikke minst, er synliggjøringen av denne kompetansen ut til målgrupper og kommunale instanser viktig.

Økonomi og finansiering er viktig for mange. Gode tilskuddsordninger og rammevilkår muliggjør tilbud og arrangementer, kursing/kompetanseheving og å ha nok ansatte tilgjengelig.

Sist, men ikke minst, nevner mange betydningen av samarbeid med andre aktører. Både samarbeid som fungerer godt, og mangel på samarbeid. Flere etterlyser økt samarbeid og engasjement fra kommunen, mens andre løfter fra gode samarbeidspraksiser med ulike kommunale aktører, som skolen, helsetjenesten, barnevernet, barnehage, NAV, og lignende.

5.2 Barrierer

36 % av dem som har foreldrestøttende arbeid har beskrevet faktorer som kan virke begrensende eller gjøre det vanskelig i deres arbeid for å hjelpe eller støtte foreldre (utgjør 334 respondenter). Disse svarene tegner langt på vei det samme bildet som svarene om hvilke faktorer som er viktig for arbeidet (Ordsky X).

Majoriteten skildrer *interne barrierer* som hemmende for foreldrestøtte. For det første, står økonomi og finansielle ressurser frem som et av de viktigste forholdene som kan virke begrensende for det foreldrestøttende tjenestetilbudet. For eksempel er det en som nevner at de har få ansatte i organisasjonen, og at mesteparten av arbeidet utføres av frivillige styremedlemmer. Trang økonomi kan medføre at det blir stor arbeidsmengde på de frivillige. Bedre økonomi kan gjøre det mulig å ansette flere på fulltid, som bidrar til å gjøre det lettere å hjelpe eller støtte foreldre og barn. Et sokn skriver også at de «gjerner skulle hatt midler til å lønne en diakonarbeider med fokus på vanskeligstilte barn, ungdom og foreldre». Det fremkommer også i de åpne svarene at mange bruker mye tid på å lete eller søke etter midler, for å kunne finansiere tilbudene til ulike aldersgrupper og målgrupper. Enkelte større organisasjoner har også svar at det ikke er nok økonomisk støtte til å drifte ulike lokallag, som begrenser lokale tilbud. Økonomi er også viktig for mange for å kunne ha ansatte med tilstrekkelig og relevant kompetanse, samt finansiere eventuell kursing eller kompetanseheving til ansatte og frivillige.

Andre interne barrierer er manglende ressurser, i form av antall frivillige eller ansatte, tid og kapasitet nevnes også ofte. Mange organisasjoner er avhengig av menneskelige ressurser, og mangel på personell eller ressurspersoner kan gjøre at det foreldrestøttende tilbudet svekkes, at det blir vanskeligere å plukke opp foreldre som trenger støtte, at ventetiden forlenges eller at man ikke har tid eller kapasitet til å følge opp slik man egentlig ønsker og som familiene har behov for.

Ordsky X. «Er det faktorer som begrenser eller gjør det vanskelig i deres arbeid for å hjelpe eller støtte foreldre? - Ja, vennligst skriv inn» (n=334):

De som kanskje trenger støtte mest er ikke alltid de man treffer lettest med informasjon

Foreldre har ofte dårlig tid, også når det gjelder å søke hjelp.

Å nå ut til de som faktisk trenger hjelp og støtte

Mangel på kompetanse

Språk og kulturforståelse

Frivillige

Foreldrenes åpenhet og villighet til å ta imot hjelp

Økonomi

Kompetanse

Tilgang på frivillige

Kapasitet

Ressurser

Tid

Manglende faste lokaler eller kontorer

Finansering

Lite kunnskap om støttemuligheter

At foreldre ikke engasjerer seg

Mangel på informasjon

Språkferdigheter

Begrensede ressurser i form av tid, folk og penger

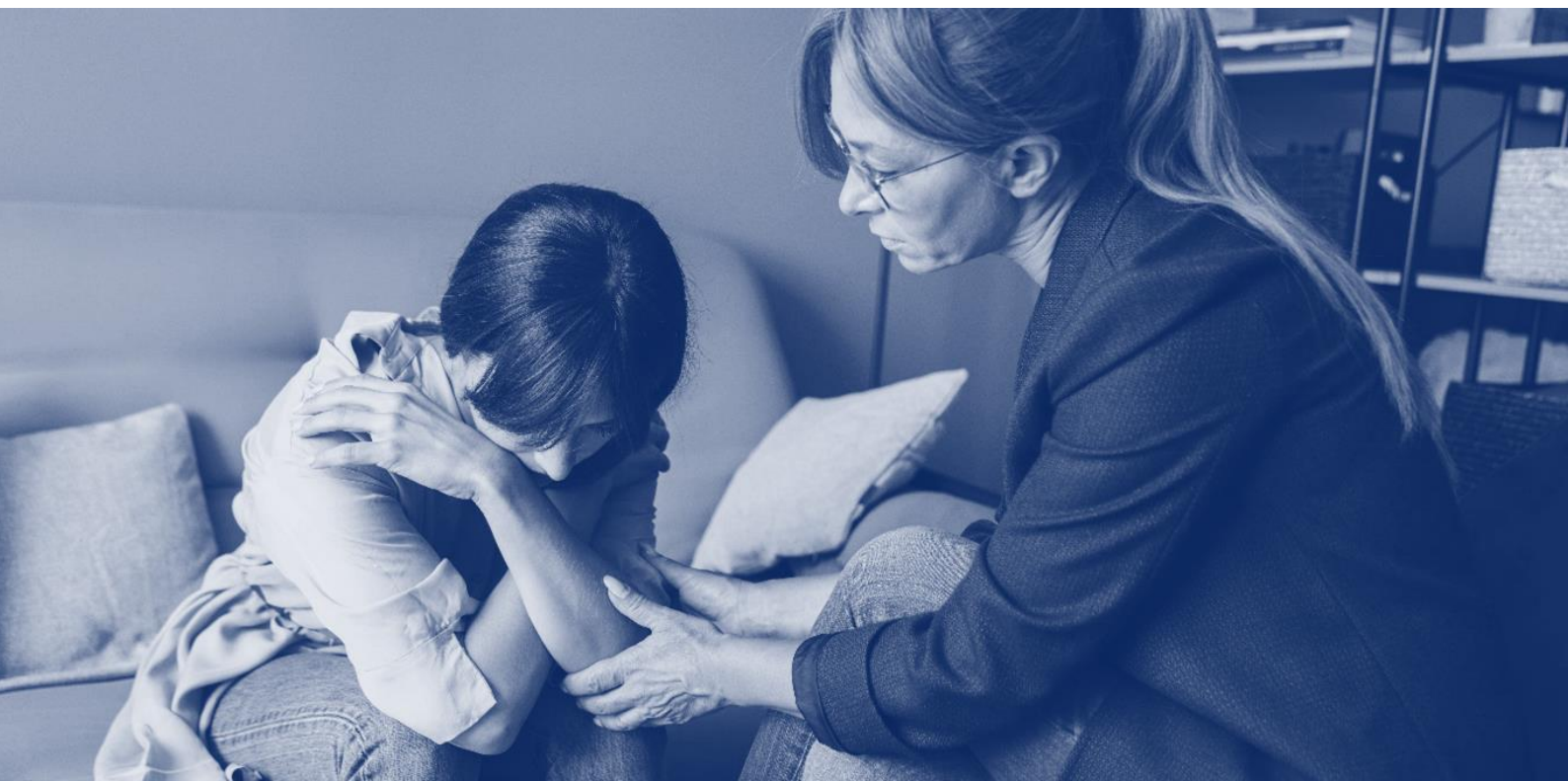
Vi har ikke det som målsetting i arbeidet vårt

Det kan være vanskelig for familiene å be om hjelp når det stormer rundt dem, ofte fordi de rett og slett ikke har kapasitet til mer

Manglende kompetanse nevnes ofte som en *intern* barriere. Flere nevner at de har utfordringer med å finne mennesker med relevant kompetanse som er viktig for å kunne hjelpe sårbare grupper, barn og unge, flerkulturell kompetanse eller andre aktuelle målgrupper/tematikker. Kapasitet og økonomi kan også spille inn og gjøre det vanskelig å rekruttere og beholde relevant kompetanse. Frivillige utover også mye foreldrestøttende arbeid, og for mange kan kvaliteten på tjenestetilbudet være avhengig av de frivilliges kunnskap, holdninger og erfaringer med den aktuelle problematikken eller målgruppen. Manglende kunnskap, bevissthet og forankring i hele organisasjonen hvor man har et felles mål om å bidra ovenfor sårbare grupper og/eller foreldre, har konsekvenser for det foreldrestøttende arbeidet.

Kompetanse og kunnskap nevnes også som en form for *ekstern* barriere. Det er flere som nevner at de mangler kunnskap om støttemuligheter og andre hjelpeinstanser, og ønsker bedre informasjon fra myndighetene. På den andre siden etterlyser også flere bedre kunnskap og kjennskap i ulike kommunale instanser om hva slags arbeid og hvilken kompetanse man faktisk har i organisasjonene eller trossamfunnene når det gjelder foreldrestøtte, for å tilrettelegge for bedre samarbeid mellom aktørene. Enkelte skriver også at de savner økt kunnskap i kommunene om hvordan helsemessige eller sosiale utfordringer har konsekvenser for foreldre, barn og familier.

Sist, men ikke minst, kan en viktig ekstern barriere være selve foreldrene og målgruppene for arbeidet. Flere nevner at foreldre som ikke engasjerer seg eller ikke er synlige kan være en utfordring, spesielt hvis man er bekymret for et barn eller når foreldrene ikke er primærmålgruppen for tilbudene. Det er også en utfordring at foreldrene ikke selv er bevisst over eller vil anerkjenne hvilke utfordringer de selv eller barnet har, og at man har behov for hjelp eller støtte. Det kan gjøre det vanskelig å nå ut til foreldrene, når de ikke er åpne eller villige til å ta imot hjelp. En organisasjon beskriver også at de foreldrene som kanskje har mest behov for støtte, er dem som ikke har kapasitet eller anledning, fordi «det stormer rundt dem». Språklige eller kulturelle barrierer kan også medvirke og gjøre det vanskeligere å oppnå en god dialog og oppnå en felles forståelse med foreldrene, i tillegg til at det kan gjøre det vanskeligere for minoritetsforeldre å be om hjelp.

Kvalitative resultater

Om forutsetninger og barrierer

Forutsetninger og barrierer går hånd og hånd. Organisasjonene og trossamfunnene identifiserer en rekke ulike ting som er viktige for at foreldrestøttende arbeid skal ha tilstrekkelig tilbud, kvalitet, kompetanse og faktisk hjelpe foreldre som trenger det. Mangel på de faktorene som identifiseres som forutsetninger, identifiseres også som barrierer – hvor mangelen på disse gjør arbeidet krevende. Forutsetninger og barrierer derfor samlet. Overordnet har vi skissert syv faktorer som er viktige for utbredelsen, kvaliteten og måloppnåelsen i det foreldrestøttende arbeidet.

Utformingen av tilbudet

Kunnskap om målgruppene står frem som et viktig premiss for at tilbudene skal treffe godt og oppleves som relevante for foreldrene. At tilbudene er basert på kunnskap om hva slags støtte foreldre ønsker og trenger er en viktig forutsetning. En interesseorganisasjon innen mangfold og integrering uttrykte blant annet at det kan være svært ulike behov mellom ulike minoritetsgrupper.

Hvordan tilbudene er organisert kan også ha betydning i denne sammenheng. At man har fleksibilitet i tilbudet og ikke for mange strenge rammer, eksempelvis knyttet til temaer eller tidspunkter, gjør at man kan utvikle tiltak etter brukernes behov.

Et konsept kan trenge tid for å modnes og bli kjent, og for å sikre stabilitet og tiltrekke seg foreldre er det viktig å være tro mot konseptet og utvikle det over tid. En ideell organisasjon peker på at når konsepter eller tilbud er kortvarige og prosjektbaserte, kan dette gjøre det vanskelig å tiltrekke seg foreldre og etablere kjennskap til tilbudene.

Likemanns-/likekvinnearbeid er et viktig aspekt ved foreldrestøtte, og flere organisasjoner peker på verdien av foreldre som støtter andre foreldre. En forutsetning er derfor å skape arenaer hvor foreldre kan treffe hverandre, som for eksempel å arrangere opplegg for hele familien som gjør at foreldrene kan bli bedre kjent.

Flere av organisasjonene har medlemmer over hele landet, og en utfordring er geografisk avstand. Fysisk tilstedeværelse og å møte foreldrene ansikt-til-ansikt fremheves som verdifullt, og at digitale løsninger ikke alltid gir den samme tilliten og nærheten som trengs for å utøve god foreldrestøtte. Den hverdagslige støtten kan bli begrenset når det er store geografiske avstander, og enkelte organisasjoner løste dette ved å samle opp tilbudene over en helg med en felles samling.

Organisasjoner som er spesielt rettet mot foreldre eller barn i en sårbar eller vanskelig situasjon, er opptatt av å utforme tilbudene slik at foreldrene får de mentale verktøyene de trenger for å møte hverdagen og vanskelige situasjoner selv, det en organisasjon kalte «empowerment». Tilbudene skal ha et langsiktig perspektiv, hvor man motiverer og snakker med dem om hvordan de kan håndtere ulike situasjoner og gjøre dem bedre rustet i fremtiden.

For organisasjoner som ikke har foreldrestøtte som sitt primærarbeid, så er uformelle samtaler den vanligste formen for støtte. Disse organisasjonene uttrykte imidlertid at det kan være vanskelig å kjenne til grensene for når de skal utøve foreldrestøtte og når de skal holde seg innenfor det

organisasjonen primært driver med. Dette var blant annet en kjent problemstilling for en idrettsforening som opplevde at å tilby støtte til foreldre kunne oppleves som vanskelig, og uttrykte at «for å hjelpe, må man noen ganger gå over en profesjonell grense».

Økonomi og finansiering

Også i det kvalitative utvalget står økonomi og finansiering frem som et av de viktigste forutsetningene for å utøve foreldrestøttende arbeid. Organisasjonene peker på flere grunner til at økonomi er en viktig forutsetning. Blant disse er at tilstrekkelig finansiering gjør at man kan ha ansatte som jobber systematisk med å utøve og utvikle arbeidet, at man kan ha variasjon i tilbudene, at man kan ha nok folk som stiller opp og jobber frivillig, at det blir lettere med rekruttering og markedsføring, og at det gir rom til fagutvikling og kompetanseheving. Økonomi fremstod som et svært viktig punkt for de aller fleste i utvalget, utenom fellerådet i Den norske kirke og en av de ideelle organisasjonene som var fullfinansiert av kommunen.

Tre av de mindre organisasjonene hadde flere utfordringer knyttet til økonomi. De hadde gjerne ikke råd til egne lokaler, som gjorde arbeidet vanskeligere totalt sett, både av hensyn til muligheter til å søke prosjektmidler og å utøve det foreldrestøttende arbeidet. For eksempel ønsket en organisasjon å ha en dag med barn og foreldre på museum, men som de måtte droppe fordi de ikke hadde råd.

En barriere for økonomi og finansiering er at det forutsetter kunnskap om søknadsprosessene og innholdet i søknadene, som kan være vanskeligere for mindre organisasjoner. En organisasjon innen mangfold og integrering opplevde det som tidkrevende og vanskelig å søke midler, og opplevde at de ikke hadde nok kunnskap om «hvordan de skulle legge opp prosjektene sine» i søknadene, som medførte at de ofte hadde fått avslag på søknadene sine eller at de ga opp søknaden. En av organisasjonene uttrykte også at de var på den ene siden avhengig av midler, men opplevde at de kun hadde mulighet til å søke støtte til prosjekter og temakvelder, noe som medførte en arbeidsbelastning som var vanskelig å finne ressurser til. Det «usynlige» arbeidet, som å etablere kontakt og tillit til målgruppen og uformelle tiltak, er bærende elementer i det foreldrestøttende arbeidet de gjør, som ikke er like lett å dokumentere.

Kapasitet hos frivillige og ansatte

En barriere og forutsetning for arbeidet er kapasitet i form av tid og antall mennesker som utøver foreldrestøtte, enten om det er ansatte eller frivillige. Flere av organisasjonene forteller at det er en utfordring at de ikke har nok tid tilgjengelig til å følge opp familier, barn og foreldre. Spesielt for frivillige kan være krevende å balansere ved siden av egen jobb og familieliv, og kapasitet blant frivillige identifiseres som en barriere i arbeidet. Flere forteller også at ansatte kan tidvis ha en stor arbeidsbelastning, hvor det kan være mange oppgaver i små stillinger. Det kan medføre at de ikke har kapasitet til å hjelpe alle så mye som de skulle ønsket, men også tid til å bli kjent med medlemmene og «se folk» slik at man kan plukke opp dem som trenger støtte eller hjelp.

Overordnet fremheves foreldrestøtte som et tidkrevende arbeid. Det krever mye tid både til det praktiske, som å forstå søknader, utforme tilbud, ta telefoner og administrasjon, men aller viktigst krever det også mye tid til tillitsetablering og oppfølging ut mot målgruppene. Som en forlengelse av dette, påpekes en forutsetning for god foreldrestøtte at man er synlige og tilgjengelige når foreldrene trenger det - noe som kan være vanskelig når kapasiteten er begrenset.

Egenskaper ved frivillige og andre som utøver foreldrestøttende arbeid

Overordnet fremheves de frivillige som svært viktige bidragsytere i det foreldrestøttende arbeidet, som utgjør en forskjell og gjør det mulig å jobbe mer aktivt og målrettet med foreldrestøtte. Flere organisasjoner og trossamfunn påpeker imidlertid at kvalitet i det foreldrestøttende arbeidet forutsetter ansatte og frivillige som er «ildsjeler», «har et ekstra driv» eller har «aktivismepersonlighet». Frivillige som drives av intern motivasjon, har et personlig overskudd og personlig engasjement beskrives som svært viktig, og i visse tilfeller også nødvendig, for å utøve god foreldrestøtte. Slik fellesrådet i Den norske kirke utrykte det, var en viktig forutsetning ved det foreldrestøttende arbeidet de gjorde «troen på at det er riktig å verdifullt å være der for andre».

Videre fremhevet flere organisasjoner som ofte jobbet bredt ut mot foreldre, barn og unge at det var viktig at frivillige har ulike bakgrunner og profiler. For eksempel at man har en variasjon etter kjønn, alder, majoritets- og minoritetsbakgrunn, og at de frivillige har ulike typer yrker og utdanninger. Dette fremstod ikke like viktig for interesseorganisasjonene, hvor personlig erfaring og likemanns-/likekvinnearbeid var det som stod frem som de aller viktigste egenskapene ved de frivillige.

Samarbeid med andre aktører

For flere organisasjoner var godt fungerende samarbeid en viktig forutsetning for det foreldrestøttende arbeidet. Dette gjaldt særlig ideelle organisasjoner, Den norske kirke, samt enkelte interesseorganisasjoner som jobber med aktivt med sårbare målgrupper (herunder kategoriene helse og omsorg, og mangfold og integrering). For at samarbeidsforholdet skal fungere godt, er tett oppfølging, engasjement og god kommunikasjon mellom partene viktige forutsetninger. Samarbeid med eksempelvis kommunale tjenester som helsevesen, skolesystemet, barnevern eller NAV er for flere organisasjoner også en viktig forutsetning for rekruttering og kontakt med målgruppen, som tidligere beskrevet i kapittelet om *rekruttering og markedsføring*.

Mange organisasjoner påpeker at de henviser til som oftest kommunale tjenester eller hjelpetelefoner og lignende når de oppdager saker som overskrider den støtten som de selv kan tilby, men som foreldrene har behov for. I denne sammenheng påpeker en interesseorganisasjon og fellesrådet i den norske kirke at de må ha tillitt til at de kommunale tjenestene og samarbeidsaktørene som man henviser til følger tilstrekkelig opp dem som man henviser videre. Effektivitet i det kommunale samarbeidet, samt at kommunale tjenester raskt tar tak i sakene de får, gir en trygghet som er viktig når man vurderer å henvise foreldre videre.

Kompetanse og kunnskap

Kunnskap om både foreldrene og hvordan man utøver foreldrestøtte er viktige forutsetninger, ifølge flere av organisasjonene i utvalget. Det er flere aspekter knyttet til kompetanse som nevnes. For det første nevner flere at det er viktig med god opplæring i hvordan man skal møte foreldrene som er i en vanskelig situasjon, og har kompetanse i å snakke med sårbare foreldre, barn og unge. Både hva man bør si og hvordan. I denne sammenheng er det flere som synes det er nyttig å ha kunnskap om ulike hjelpeinstanser, tjenester eller andre støtteordninger som muligens kan bidra til å lette byrden.

Videre fremheves personlig egnethet som en viktig forutsetning, og en form for kompetanse i kraft av sosiale ferdigheter ut mot målgruppene. Både med hensyn til kommunikasjon, og evnen til å klare å skape trygge rammer hvis det oppstår vanskelige eller sensitive samtaler. Spesielt blant interesseorganisasjonene fremheves egen livserfaring som viktig for tillit.

Trossamfunnene fremhever også religiøs kompetanse som en viktig forutsetning i arbeidet, også fordi foreldrene kan ønske religiøse svar eller henvisninger på komplekse eller vanskelige problemstillinger.

For enkelte organisasjoner, spesielt organisasjoner som jobber innen mangfold og integrering og ideelle organisasjoner, er flerkulturell kompetanse og forståelse en viktig forutsetning for å kunne støtte foreldre. Både av praktiske årsaker – at ansatte og frivillige må beherske ulike språk for å kunne kommunisere med foreldre – men også for å etablere tillit og skape trygge rom for foreldrene.

Relasjoner til – og holdninger blant - foreldre

Som en forlengelse av forrige avsnitt, fremhever nærmest samtlige organisasjoner og trossamfunn betydningen av tillit i relasjonen mellom ansatte eller frivillige og foreldrene. Tillit etableres gjerne gjennom flere møter med foreldrene, og at de frivillige eller ansatte oppleves som stabile og trygge personer. Fellesrådet i Den norske kirke påpekte blant annet at det hadde vært de samme ansatte og frivillige som hadde jobbet i soknet over mange år, og at de var kjent i miljøet i kraft av at de hadde langvarige relasjoner til familiene og at det foreldrestøttende arbeidet deres hadde pågått lenge. To organisasjoner nevner også at for å etablere tillit, er det viktig å formidle at de ikke er en del av barnevernet, selv om organisasjonene kan samarbeide med barneverntjenestene eller forsøke å formidle kunnskap om barnevernet ut til foreldrene. Dette gjaldt spesielt organisasjoner som utøvet foreldrestøtte til foreldre med levekårsutfordringer og/eller med innvandrerbakgrunn.

Sist, men ikke minst, er et av de viktigste forutsetningene for foreldrestøttende arbeid at foreldre er åpne om at de trenger hjelp – og mottakelige for å få hjelp eller støtte. For organisasjonene og trossamfunnene er det viktig at foreldrene har lyst selv og tar eierskap til utfordringene de står i. Noen foreldre ønsker ikke forandring eller vil ikke bli med videre, og da er det vanskelig å hjelpe. For eksempel nevner flere organisasjoner at det kan være knyttet mye skam rundt det å trenge støtte, at det kan oppleves vanskelig å «tape ansikt» eller være ærlig om at man har utfordringer knyttet til økonomi, psykisk helse, rus, eller andre ting. En sentral barriere for arbeidet er dermed at foreldrene ikke innrømmer hvordan man faktisk har det. For å kunne utøve god foreldrestøtte, er en forutsetning at foreldrene erkjenner at de må endre atferd, hvis det er slik at de selv er en del av utfordringsbildet.

Sitater

Relasjon til foreldre

Når skolen tar kontakt om ting er det på en måte staten som strekker ut og man får kanskje mer «piggene ute».

Når vi strekker ut er det nok mer et inntrykk om at vi ønsker at alle skal føle seg vel. Vi sier ikke at noen må noe som helst, vi funker som en støttefunksjon. Iblant er det jo vanskelige ting hvor barnevernet må involveres, og det er tøft. Men, stort sett er vi jo en støtte som snakker og hjelper foreldre.

- **Fellesråd i Den norske kirke**

Kapasitet / frivillige

Vi har ikke overskudd til å holde all kontakten med foreldrene som vi vil. Frivillige oppgaver blir ofte til de som har overskudd eller de som har en aktivisme-personlighet. Du må ha personlig overskudd

- **Idrettsforening**

Økonomi

Vi trenger noen som setter ting i system, det er vanskelig å holde på våre i frivillige. Når vi krever personlig erfaring for å jobbe hos oss så står de ikke i kø, så det er vanskelig å finne riktige folk. Hvis familier skal få hjelp, så må vi ha finansielle midler.

- **Ideell organisasjon**

Relasjon til foreldre

Mange har oppfatning med at man må være helt enig med barnevernet for å være medlem, det må man ikke, det er jeg ikke selv engang. Det er vanskelig å si det er en type mennesker. Men foreldre som føler seg ekstremt alene, mennesker som har lite nettverk og lite ressurser, lite tiltro til systemer, som er redde for fremtiden sin og har store hjelpebehov. Mange ville gjerne hatt behov for andre kommunale tjenester typ psykolog, men de er redde for offentlige tilbud. Derfor setter de pris på oss som støtter og har opplevd like ting

- **Interesseorganisasjon**

Kompetanse

Kompetanse og forståelse for begge kulturer. Vi vet at vi er kompetente. Vi følger loven, vi holder kurs, vi har nok kompetanse i fag. Folk kan stole på oss. Om vi ikke har kompetanse så spør vi andre. Vi sier at "okay, hvis du trenger krise-telefonnummer så har vi det", hvis jeg ikke kan hjelpe dem videre.

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

Relasjon til foreldre

Noe av det som er fint med å jobbe lavterskel er det foreldrene som selv avgjør om de ønsker å være her. Også er det noen som sier at de har fått beskjed fra barnevernssenteret om å komme og som mangler den genuine lysten og motivasjonen. Noen familier vil jo falle fra, de som rett og slett ikke ønsker forandring. Kan også være familier som er hos oss som ikke ønsker å bli med videre. De fleste som kommer til lavterskel-tilbudet vårt gjør jo det fordi de har lyst. Tenker det er av det som gjør at en lykkes med arbeidet er at foreldrene og familiene e har lyst selv og tar eierskap til det selv.

- **Ideell organisasjon**

Relasjon til foreldre / Økonomi

Det som er vanskelig er foreldre som skal snakke om det de virkelig føler, mange som har barn som er litt eldre, har ikke like stor tillit til systemene. Så kommer de hit og føler mer trygghet (...) Også er det for oss selvfølgelig midler, vi har få midler. Hvis vi skal ha et arrangert og godt samarbeid med andre så er vi avhengig av midler. Også avhengig av godt samarbeid med andre organisasjoner, så flest mulig kan delta.

Også at de har tillit til oss, som rådgivende og veiledende. Vi prøver å være ærlige og vise begrensninger, slik at de ikke har andre forventninger og blir skuffet. Da vil de ikke fortsette å oppsøke oss.

- **Islamsk trossamfunn**

Kapasitet

Det er mye arbeid med prosjekter, det blir en del etterarbeid, det blir ikke bare med temakveldene, det bygger seg opp mye oppfølging. Vi har jo slitt oss ut på det fordi det er så krevende, går utover den normale arbeidshverdagen. Vi er jo ikke så mange i styret som egentlig gjør dette her (...) Har vært sånn at vi har tatt på oss mer jobb enn det vi så for oss i starten. Det har nesten tvunget oss til å ikke søke prosjekter, fordi det er så krevende å stå i det. Folk har små barn selv, studier og arbeid. Vi har havnet i litt vanskelige situasjoner fordi vi har vært engasjerte, ønsket å hjelpe folk, og ikke skjønt helt hvordan det påvirker oss selv.

- **Interesseorganisasjon / Mangfold og integrering**

Kompetanse / Relasjon til foreldre

Egen erfaring ekstremt viktig for å hjelpe andre i denne situasjonen, det er vanskelig å få tillitt. Jeg har snakket med folk over år som jeg fortsatt ikke vet hva heter fordi det er tabubelagt. Ila ett år har jeg mottatt samtaler av 180 foreldre som er i krise.

- **Interesseorganisasjon**

Kapasitet / Økonomi

Det er det at vi har ressurser til det. At vi har folk som kan stille opp og jobbe frivillig, og at vi har økonomien til det. (En barriere er) at dette her er frivillig. Det krever tid, og mange av oss jobber i tillegg som skaper vanskeligheter med å finne tid til alt. Også økonomi.

- **Interesseorganisasjon / Helse og omsorg**

Egenskaper ved frivillige / Kapasitet

Frivillighet bygger primært på at du har overskudd. Kirken og en del frivillige organisasjoner har den ildsjela. Du tjener og bidrar til et fellesskap fordi du tror at det er riktig og verdifullt og være der for noen andre, men ikke nødvendigvis fordi du har en hel masse overskudd. Må finne en balanse mellom at «man må kun bidra når man har god tid», type generasjon Z og tidligere generasjoner der hvor man kanskje bidro mer. Balansen for å få frivilligheten til å funke krever at man må få alle til å tro på at de kan bidra noe for andre. Uten at man skal si at du må gå på kurs hver lørdag og gjøre masse for å skremme de vekk igjen

- **Kristent trossamfunn utenfor DNK**

Utforming av tilbud

Også tenker jeg kanskje også det å ha en variasjon av tilbudene våre. Ha så ulike treningsarenaer som gjør at flere kan utvikle seg hos oss. Heldige som har så mye ulikt som gjør at vi kan hjelpe flere. Tenker det er viktig at vi ikke har for mange rammer, at vi ikke drukner i bestemmelser og rammer og rutiner, men kan utvikle nye tilbud fra brukernes behov. Hos oss er det ikke slik at du bare kan være der 10 ganger eller kun få oppfølging et år. Tror det gjør at vi kan hjelpe flere ordentlig.

En trenger tid for å kunne hjelpe familien ordentlig. Foreldrestøtte er nødvendig over tid. Jobber masse for at barna skal kunne gi en god omsorg over tid. Tror veldig på foreldrestøtte og på (navn på tiltak). Føler kanskje at den er litt unik siden vi ikke har altfor mange rammer. Tenker det er kjempeviktig det vi gjør med barna og med foreldrene

- **Ideell organisasjon**

Økonomi / Utforming av tilbud

Både lokaler er en skiftende utfordring, aller viktigst å være nok personale – har nok tid til å møte. Økonomiske rammene man bygger ideell sektor på (...). Prosjektbasert i ideell sektor blir en pop-up overalt hele tiden. Å bygge ting som eksisterer over tid er viktig for brukeren – får tid til å vite at ting eksisterer. Jo lengere det eksisterer, hvor kortere tid tar det å få kontakt

- **Ideell organisasjon**

5.3 Ressurser eller støtte fra norske myndigheter

Alle i utvalget (både dem med og uten foreldrestøttende arbeid) har fått spørsmålet om hvilke ressurser eller støtte fra norske myndigheter de ville hatt nytte eller interesse av, som er relevant for foreldrestøttende arbeid (figur 5.3).

Resultatene viser at rundt en fjerdedel er interessert i kursing og foredrag (26 %), informasjon om kommunale møteplasser eller tiltak for foreldre og barn (24 %) eller undervisningsmateriell og veiledere (23 %). 2 av 10 er interessert i en felles dialog- og samarbeidsarena mellom det offentlige og andre organisasjoner/trossamfunn (22 %).

Henholdsvis 17 % og 16 % er interessert i informasjon om foreldre og barns rettigheter eller om barnevernet og opplysnings-, melde- og avvergingspliktene. 10 % er interessert i tolketjenester.

Rundt en fjerdedel har svart at de ikke er interessert i noen av de skisserte støttetilbudene (26 %).

Figur 5.3. «Hvilke ressurser eller støtte fra norske myndigheter ville dere hatt nytte eller interesse av?» (n=1721)

Det er tydelig forskjeller i svar etter om man har foreldrestøttende arbeid eller ikke. Organisasjoner og trossamfunn som utøver foreldrestøtte er signifikant mer interessert i de ulike støttetilbudene og ressursene, enn dem som ikke har det (som følgelig også oftere har svart «ingen av disse»). (Figur 5.4.)

Ser man på kun andelen som har foreldrestøttende arbeid, blir gjennomsnittene som ønsker de ulike støttetiltakene høyere. Blant annet er 4 av 10 interessert i kursing og foredrag (40 %) eller informasjon om kommunale møteplasser eller tiltak for foreldre og barn (37 %) (Figur 4.5). Litt mer enn en tredjedel kunne hatt nytte av undervisningsmateriell og veiledere (36 %) eller en felles dialog- og samarbeidsarena mellom det offentlige og andre organisasjoner/trossamfunn. Rundt en fjerdedel er interessert i informasjon om foreldre og barns rettigheter (28 %) eller om barnevernet og opplysnings- melde- og avvergingspliktene (24 %), etterfulgt av 23 % som er interessert i nettressurser eller digital e-læring. Sist, er 16 %

interessert i tolketjenester. 9 % har svart at de ikke er interessert i noen av støttetiltakene.

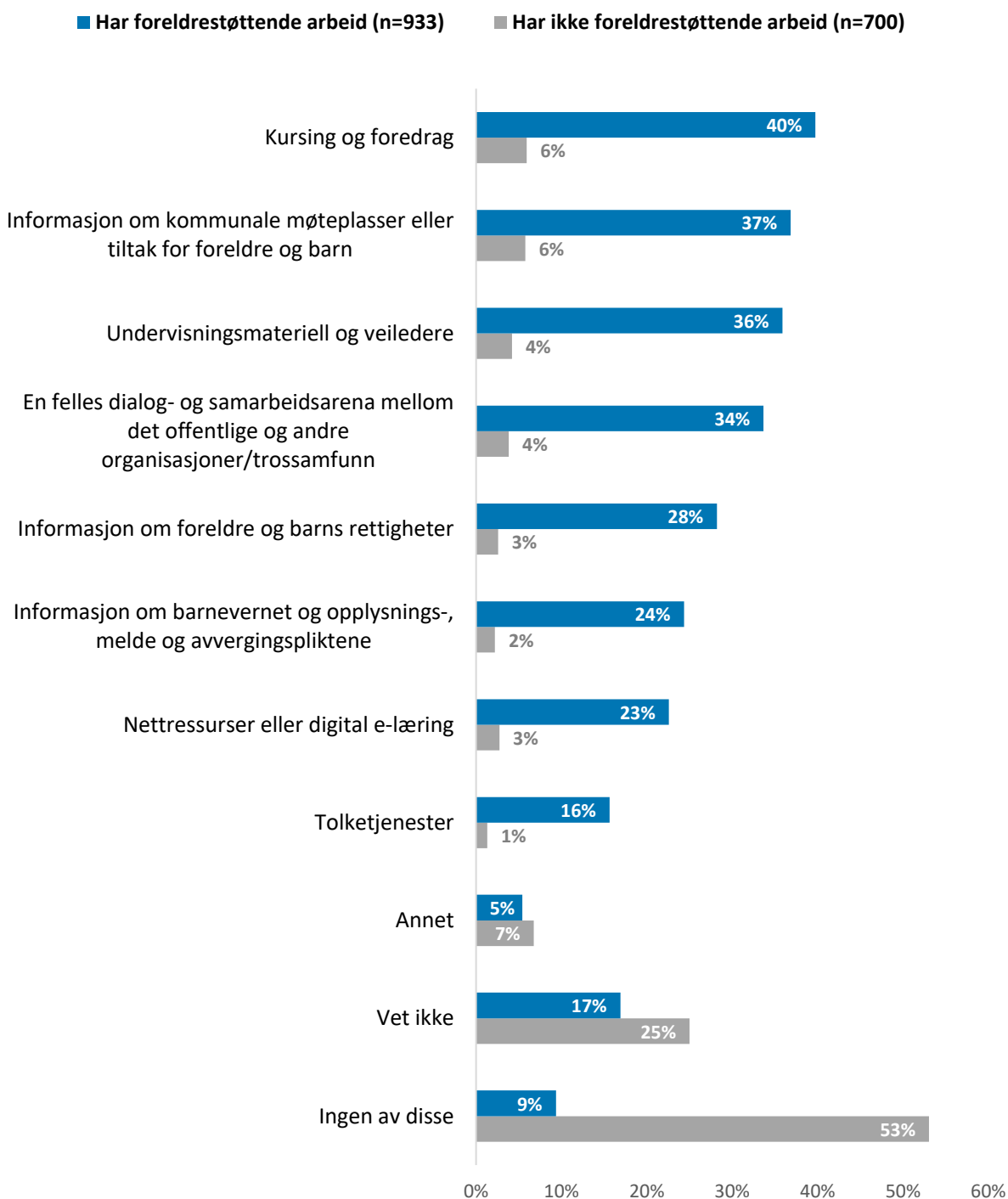
Det er tydelige variasjoner i hvor mye man har nytte eller interesse av de ulike støttetiltakene etter hvorvidt man er en frivillig organisasjon, ideell organisasjon, eller trossamfunn (figur 5.4.) Blant virksomhetene som har foreldrestøtte, så har trossamfunn en signifikant høyere andel som kunne hatt nytte av eller interesse av kursing og foredrag (47 %), en felles dialog- og samarbeidsarena (46 %), undervisningsmateriell og veiledere (43 %) og informasjon om barnevernet og ulike opplysningsplikter (34 %).

Ideelle organisasjoner er gjennomsnittlig mer interessert i tolketjenester (52 %).

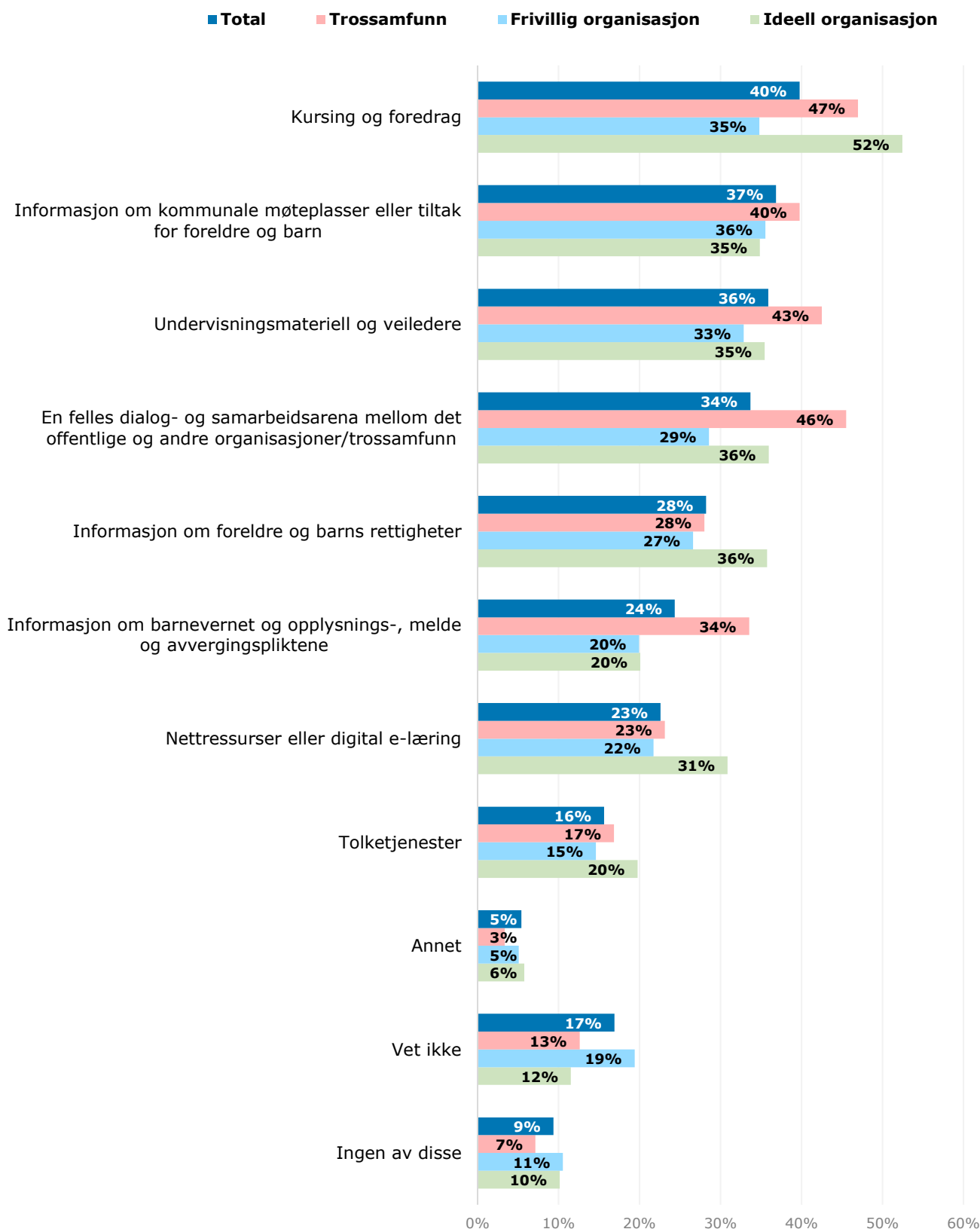
Frivillige organisasjoner har gjennomgående lavere andel som har svart at de har interesse av de ulike støttetiltakene, men har en signifikant høyere andel som har svart «vet ikke» (19 %).

Interesse og nytte for de ulike støttetiltakene er tydelig størst blant organisasjoner med mange aktive medlemmer og som har høye årlige driftsutgifter. Det er en signifikant høyere andel som er interessert i de ulike alternativene både blant dem med flere enn 500 aktive medlemmer eller som har mer enn 1 million i årlige driftsutgifter. Ser man for eksempel på organisasjoner med mer enn 500 medlemmer, er andelen som har svart at de har interesse av undervisningsmateriell 47 %, kursing 51 %, felles dialog- og samarbeidsarena 46 % og nettressurser 29 %.

Figur 5.4. Hvilke ressurser eller støtte fra norske myndigheter ville dere hatt nytte eller interesse av når det gjelder foreldrestøttende arbeid? Krysset med «Hvis du tenker på alt stort og smått, uformelt eller formelt, som din organisasjon / trossamfunn gjør. Vil du si at din organisasjon har foreldrestøttende arbeid? (Ja ofte + Ja av og til / Nei)»

Figur 5.4. «Hvilke ressurser eller støtte fra norske myndigheter ville dere hatt nytte eller interesse av når det gjelder foreldrestøttende arbeid?» Krysset med «Hva slags type organisasjon / virksomhet svarer du for?» (filter: Har foreldrestøttende arbeid ofte eller av og til, n=933) (Sortert etter total)

Kvalitative resultater

Om støtte og ressurser fra norske myndigheter

På tvers av både trossamfunn og ideelle organisasjoner utgjør økonomi og finansiering et viktig element i behovet for støtte og ressurser fra myndigheter. Som nevnt i kapittelet om *økonomi og finansiering*, er økonomi grunnleggende for å utforme og utøve gode foreldrestøttende tilbud. Derfor er det ikke overraskende at mange svarer at de ønsker mer økonomisk støtte. Enkelte organisasjoner forteller om et behov for en mer sikker finansiering, som baseres på stabile midler. I arbeidet med å søke støtte uttrykker enkelte organisasjoner også bedre kunnskap om hvordan å søke støtte, samt utfylle søknadsskjemaer. Men utover dette nevner organisasjonene også en rekke andre typer støtte og ressurser som de mener kunne vært nyttig for det foreldrestøttende arbeidet.

Flere organisasjoner har beskrevet at samarbeid med stat og/eller kommune har stor betydning for det foreldrestøttende arbeid. Men de beskriver at norske myndigheter kunne lagt bedre til rette for samarbeidet mellom organisasjonene og kommunene, slik at det skapes bedre rammer for et godt samarbeid på tvers av stat og/eller kommune. Flere organisasjoner samarbeider allerede med andre aktører som stat og/eller kommuner, og forteller at det med fordel kunne vært et tettere samarbeid med kommunen for å bedre kunne hjelpe foreldre. For eksempel nevnes et behov for mer systematiske og organiserte samarbeidsformer eller felles fora.

Flere organisasjoner uttrykker at et større nettverk og samarbeid mellom ulike organisasjoner som tilbyr foreldrestøttende arbeide kunne vært nyttig. Organisasjonene påpeker eksempelvis muligheten for et sted hvor det kan deles og trekkes på ulike erfaringer.

Mange av organisasjonene fremhever at kurs eller foredrag arrangert av Bufdir vil vært svært interessant og nyttig. Blant de intervjuede organisasjoner nevnes både temakvelder, kursing og fagdager. Noen nevner temaer som lovverk, kommunikasjon med sårbare familier, utforming av samlivskurs og kursing i å søke finansielle midler til foreldrestøttende arbeid. Enkelte organisasjoner nevner også at de kunne vært interessert i råd eller støtte fra Bufdir i utformingen av egne kurs.

Det er tydelig i intervjuene at det foreldrestøttende arbeidet er komplekst for både trossamfunn og ideelle organisasjoner. Det er i intervjuene ganske stor spredning i hvordan organisasjonene mener at støtte og ressurser fra myndighetene tilrettelegges på best mulig måte. Det er i tillegg stor variasjon mellom organisasjonene, som kan indikere et visst behov for fleksibilitet.

I grove trekk viser intervjuene et behov for mer samarbeid og dialog med norske myndigheter rundt det å utøve foreldrestøttende arbeid, både på tvers av organisasjonene og i ulike fagområder (eksempelvis helse, integrering, barnevern, etc.). Flere ønsker mer kunnskap og opplæring i de kommunikative aspektene rundt foreldrestøtte og hvordan man skal møte foreldrene på best mulig måte. Sist, men ikke minst, er flere interessert i en oversikt over ulike hjelpetjenester og ressurser hvis man ser at man ikke har tilstrekkelig kapasitet eller kunnskap til å hjelpe foreldrene i organisasjonen eller trossamfunnet alene.

Sitater

«Det er mye man kan hjelpe hverandre med, men det kommer til et punkt hvor folk ikke har tid eller kompetanse til å hjelpe, og derav heller bruke hjelpeapparater i familien. Da henviser vi ev til fagfolk i kommunen ved behov. Hadde nok vært en fordel om man kunne samarbeidet tettere med kommunen i ulike tilfeller, et «fora» hvor man kan samarbeide mer.

- **Kristent trossamfunn utenfor den norske kirke**

Det viktige er å oppfordre aktører til å snakke sammen og samarbeide, anerkjenne hverandre og ha temakvelder sammen, uten en fast mal.

- **Fellesråd i den Norske kirke**

Jeg kunne også ønske at vi kunne blitt påkoblet en hjelpetelefon, også slik at vi blir en del av et større nettverk. Det å være en del av et nettverk kunne gi oss større muligheter. For eksempel har mange større organisasjoner en chat funksjon. Vi trenger flere å spille på, samt en bedre økonomi slik at folk ikke bare gjør dette på en dugnad.

- **Interesseorganisasjon**

Den viktigste ressursen vil være penger. Hjelpe flere familier. Har hatt en kjempeøkning på familier som har vært tilknyttet. Sikker finansiering er nyttig og kanskje også legge til rette for prosjektmidler slik at en kan utvide.

- **Ideell organisasjon**

Det hadde vært best om Bufdir arrangerte kurs et par ganger i året, hadde det vært nyttig. Og utformet kurset på en måte som flere organisasjoner kunne dratt nytte av. Dette vil også vært veldig kostnadsbesparende.

- **Interesseorganisasjon**

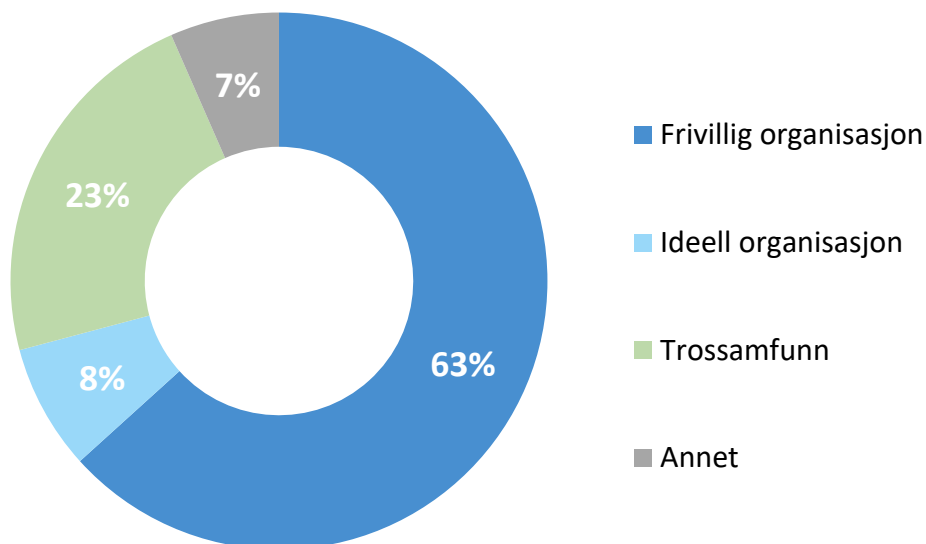
Men også å få et kursopplegg som var laget i samarbeid med Bufdir hvor vi får bidra til å skreddersy opplegget. For eksempel samlivsskurs etc, som kunne vært gratis for deltakere.

- **Kristent trossamfunn utenfor den norske kirke**

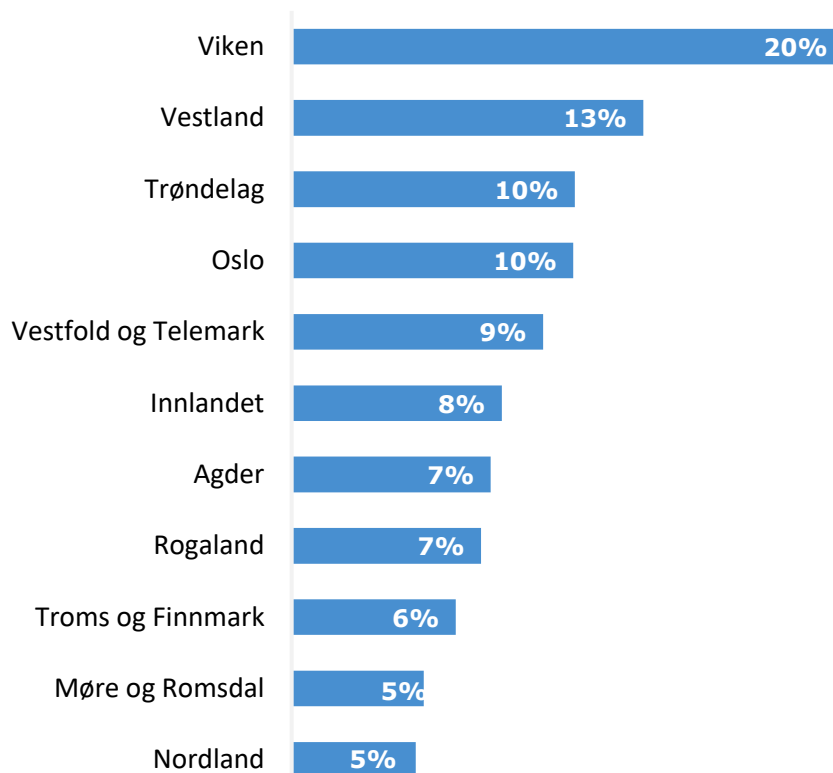
6

6. OM UTVALGET

Hva slags type organisasjon / virksomhet svarer du for? (Uvektet, n=1721)

Hvilket fylke tilhører organisasjonen / trossamfunnet? (Uvektet, n=1721)

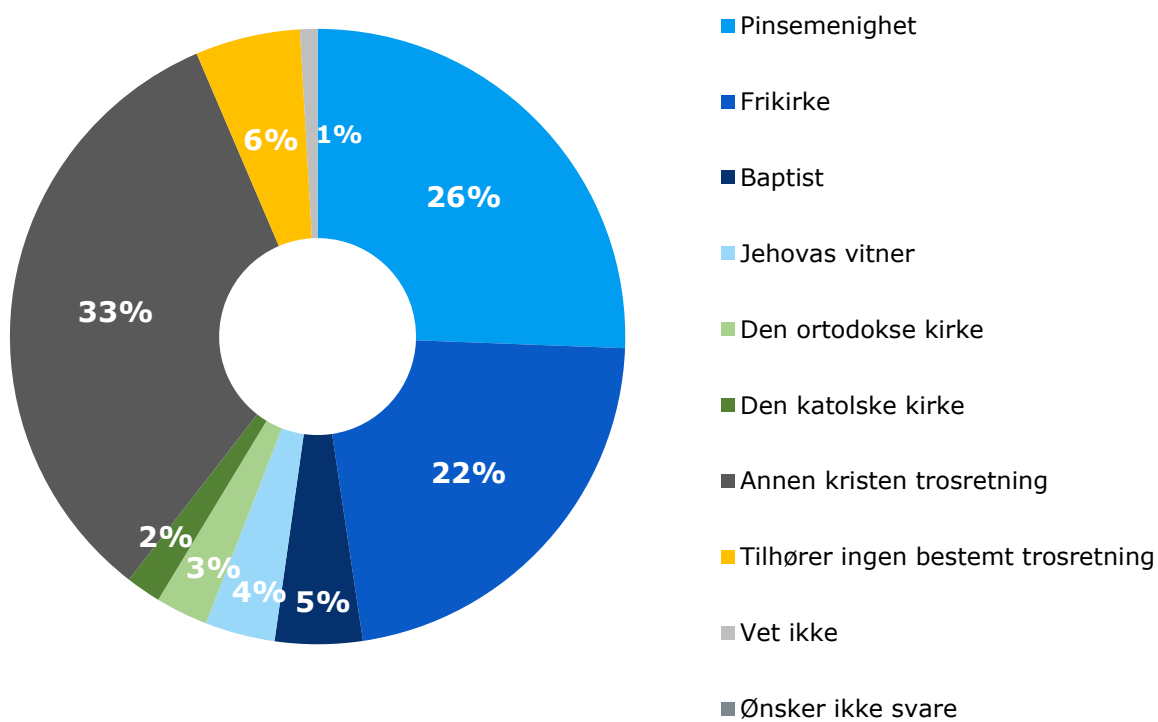
I hvilken kategori vil du plassere hovedtyngden av organisasjonens aktiviteter? Velg inntil tre svar. (Til frivillige / ideelle organisasjoner) (Filter: frivillig eller ideell organisasjon, Uvektet, n=1218)

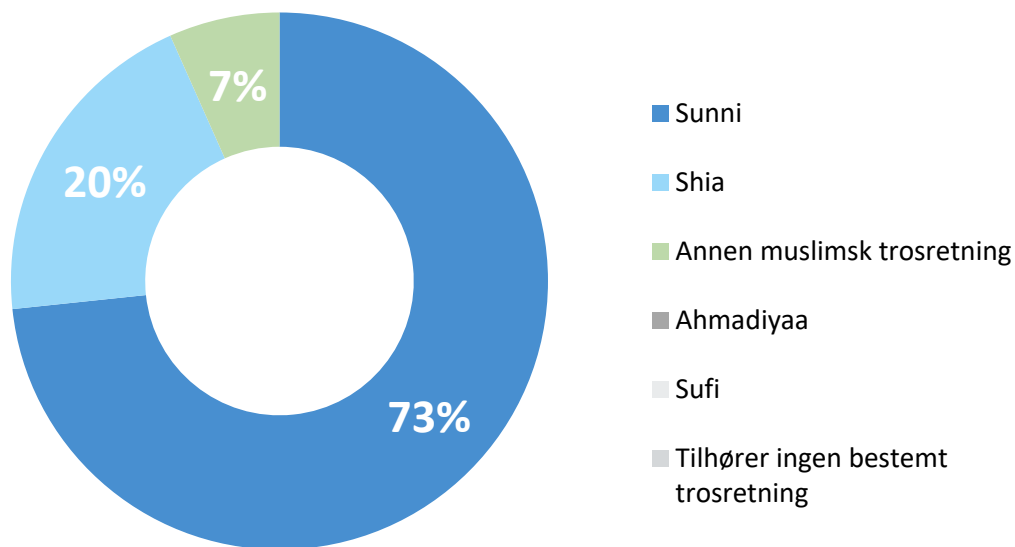
I hvilken kategori vil du plassere ditt trossamfunn? (Filter: trossamfunn, Uvektet, n=388)

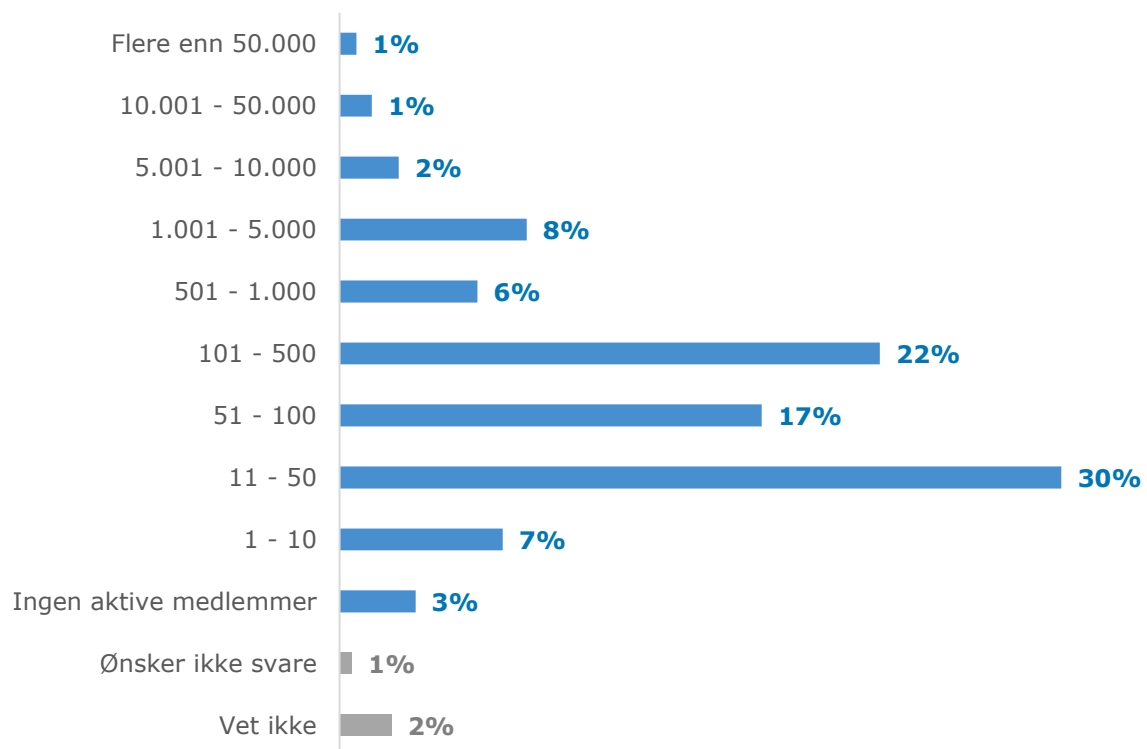
Du har svart Kristendom utenfor den norske kirke. Hvilken av kategoriene nedenfor passer best? (Filter: Kristendom utenfor den norske kirke, Uvektet, n=109)

Du har svart Islam. Hvilken av kategoriene nedenfor passer best? (Filter: Islamsk trossamfunn, n=15)

Hvor mange aktive medlemmer har organisasjonen eller trossamfunnet? (n=1721)

APPENDIX 1

FRAFALLSANALYSE

<i>Kategori (ICNPO/Næringskode)</i>	Antall i populasjonen	Antall svar	Andel av populasjonen	Andel av totalt antall svar	Diff.	Vekt
Totalt	11437	1721	100,0 %	100,0 %	0,00	
<i>Barne- og ungdomsorganisasjoner</i>	487	69	4,3 %	4,0 %	-0,25	1,06
<i>Lokalsamfunnsutvikling</i>	747	75	6,5 %	4,4 %	-2,17	1,50
<i>Idrett</i>	2558	310	22,4 %	18,0 %	-4,35	1,24
<i>Kultur og kunst</i>	1719	274	15,0 %	15,9 %	0,89	0,94
<i>Rekreasjon og sosiale foreninger</i>	1557	214	13,6 %	12,4 %	-1,18	1,09
<i>Økonomisk og materiell støtte</i>	82	16	0,7 %	0,9 %	0,21	0,77
<i>Internasjonale aktiviteter</i>	54	6	0,5 %	0,3 %	-0,12	1,35
<i>Sosiale tjenester</i>	279	65	2,4 %	3,8 %	1,34	0,65
<i>Krisehjelp og støttearbeid</i>	59	7	0,5 %	0,4 %	-0,11	1,27
<i>Interesseorganisasjoner</i>	905	165	7,9 %	9,6 %	1,67	0,83
<i>Mangfold og inkludering</i>	213	23	1,9 %	1,3 %	-0,53	1,39
<i>Andre</i>	30	3	0,3 %	0,2 %	-0,09	1,50
<i>Annen utdanning</i>	12	1	0,1 %	0,1 %	-0,05	1,81
<i>Andre helsetjenester</i>	9	1	0,1 %	0,1 %	-0,02	1,35
<i>Pengeutdelende stiftelser</i>	11	2	0,1 %	0,1 %	0,02	0,83
<i>Sykehus og rehabilitering</i>	23	8	0,2 %	0,5 %	0,26	0,43
<i>Juridisk rådgivning</i>	12	1	0,1 %	0,1 %	-0,05	1,81
<i>Politiske organisasjoner</i>	3	0	0,0 %	0,0 %	-0,03	
<i>Psykiatriske institusjoner</i>	2	1	0,0 %	0,1 %	0,04	0,30
<i>Bolig- og lokalmiljø</i>	1	0	0,0 %	0,0 %	-0,01	
<i>Grunn og videregående utdanning</i>	1	0	0,0 %	0,0 %	-0,01	
<i>Yrkessammenslutninger</i>	1	0	0,0 %	0,0 %	-0,01	
<i>FLI</i>	1717	214	15,0 %	12,4 %	-2,58	1,21
<i>STI</i>	41	11	0,4 %	0,6 %	0,28	0,56
<i>AS</i>	7	1	0,1 %	0,1 %	0,00	1,05
<i>KIRK</i>	771	226	6,7 %	13,1 %	6,39	0,51
<i>ANNA</i>	14	0	0,1 %	0,0 %	-0,12	
<i>NUF</i>	5	0	0,0 %	0,0 %	-0,04	
<i>Frivillighetssentraler</i>	107	26	0,9 %	1,5 %	0,58	0,62
<i>ENK</i>	8	1	0,1 %	0,1 %	-0,01	1,20
<i>SAM</i>	1	1	0,0 %	0,1 %	0,05	0,15
<i>SA</i>	1	0	0,0 %	0,0 %	-0,01	

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.